दुर्गा-
सप्तशती

अथ

दुर्गासप्तशती

प्रारभ्यते

संस्करण : मार्च २०१८ मूल्य : पत्राकार : १६० रुपये सजिल्द १८० रुपये मात्र ।

सप्तशत्यनुक्रमणिका

इत्यनुक्रमणिका समाप्ता

अथ

बीजमन्त्र

प्रारम्भः

श्रीशारदागणेशाभ्यां नमः

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ऐं ह्रीं क्लीं चामुण्डायै विच्चे १०८ॐ वीजत्रयायै विद्महे तत्प्रधानायै धीमहि ॥ तन्नःशक्तिः प्रचोदयात् ॥ ॐ ऐं श्रींनमः १ॐ ऐं ह्रीं नमः २ ॐ ऐंक्लीं नमः ३ॐ ऐं श्रींनमः ४ॐ ऐंप्रींनमः ५ॐ ऐंह्रांनमः ६ ॐ ऐंह्रींनमः ७ॐ ऐंस्रोंनमः ८ॐ ऐंप्रें नमः ९ ॐ ऐंम्रींनमः १० ॐ ऐंह्लरींनमः ११ॐ ऐंम्लींनमः १२ॐ ऐंस्त्रींनमः १३ॐ ऐंक्रां

नमः १४ ॐ ऐंह्स्लींनमः १५ ॐ ऐंक्रीं
नमः १६ ॐ ऐंचांनमः १७ ॐऐंभेंनमः
१८ ॐऐंक्रींनमः १९ॐऐंवैंनमः २० ॐ
ऐंह्रौंनमः २१ ॐऐंयुंनमः२२ ॐ ऐंजुं
नमः २३ ॐ ऐंहंनमः २४ ॐ ऐंशंनमः
२५ॐ ऐंरौंनमः २६ ॐ ऐंयंनमः २७
ॐऐंविंनमः २८ ॐऐंवैंनमः २९ ॐऐंचें
नमः३०ॐऐंह्रींनमः ३१ॐऐंक्रूंनमः ३२
ॐ ऐंसंनमः ३३ॐऐंकंनमः ३४ ॐऐंश्रां

नमः ३५ ॐऐंत्रोंनमः ३६ ॐऐंस्त्रांनमः
३७ॐ ऐंज्यंनमः ३८ ॐऐंरौंनमः ३९
ॐऐंद्रांनमः ४० ॐऐंद्रोंनमः४१ ॐऐंह्वां
नमः ४२ ॐऐंद्रूंनमः ४३ ॐऐंशां नमः
४४ ॐ ऐंमींनमः ४५ ॐ ऐंश्रौंनमः ४६
ॐ ऐंजुं नमः ४७ ॐ ऐंह्लंनमः ४८
ॐऐंश्रूंनमः ४९ ॐऐंप्रींनमः ५० ॐऐंरं
नमः ५१ ॐ ऐंवंनमः ५२ ॐ ऐंव्रींनमः
५३ॐऐंव्लंनमः ५४ॐ ऐंस्त्रौंनमः ५५ॐ

बी० ऐंलवांनमः ५६ ॐ ऐंलूंनमः ५७ ॐ ऐंसां मं०
३ नमः ५८ ॐ ऐंरौंनमः ५९ ॐ ऐंस्हौं
नमः ६० ॐ ऐंक्रूंनमः ६१ ॐ ऐंशौंनमः
६२ ॐ ऐंश्रौंनमः ६३ ॐ ऐंवंनमः ६४ ॐ ऐं
त्रूंनमः ६५ ॐ ऐंक्रौंनमः ६६ ॐ ऐंक्लूं नमः
६७ ॐ ऐंक्लींनमः ६८ ॐ ऐंश्रींनमः ६९
ॐ ऐंल्लूंनमः ७० ॐ ऐंठांनमः ७१ ॐ ऐंठ्रीं
नमः ७२ ॐ ऐंस्त्रांनमः ७३ ॐ ऐंस्लूंनमः ३
७४ ॐ ऐंक्रैंनमः ७५ ॐ ऐंत्रांनमः ७६

ॐ ऐंफ्रांनमः ७७ ॐ ऐंजींनमः ७८ ॐ ऐं
लूंनमः ७९ ॐ ऐंस्लूंनमः ८० ॐ ऐंनोंनमः
८१ ॐ ऐंस्त्रींनमः ८२ ॐ ऐंप्रूंनमः ८३
ॐ ऐंस्त्रूंनमः ८४ ॐ ऐंज्रांनमः ८५ ॐ ऐं
वांनमः ८६ ॐ ऐंओंनमः ८७ ॐ ऐंश्रौंनमः
८८ ॐ ऐंऋंनमः ८९ ॐ ऐंरूंनमः ९० ॐ ऐं
क्षींनमः ९१ ॐ ऐंदुंनमः ९२ ॐ ऐं ह्रींनमः
९३ ॐ ऐंगूंनमः ९४ ॐ ऐंलांनमः ९५ ॐ ऐं
ह्रांनमः ९६ ॐ ऐंगंनमः ९७ ॐ ऐंऐंनमः

बी० ९८ ॐऐंश्रौंनमः ९९ ॐऐंजूंनमः १०० सं०
१ ॐऐंडेंनमः १ ॐऐंश्रौंनमः २ ॐऐंह्रूं
नमः३ॐऐंक्लींनमः४॥ इति प्रथमोऽध्यायः॥१॥
ॐऐंश्रौंनमः १ ॐऐंश्रींनमः २ॐऐंह्सूंन-
मः ३ॐऐंह्रौंनमः ४ ॐऐंह्रींनमः ५ॐऐं
अंनमः ६ ॐऐंक्लींनमः ७ॐऐंचांनमः ८
ॐऐंमुंनमः९ॐऐंडांनमः१० ॐऐंयैंनमः
११ॐऐंविंनमः १२ ॐऐंच्चेंनमः १३ॐऐं
ईंनमः १४ ॐऐंसौंनमः १५ॐऐंत्रांनमः ४

१६ ॐ ऐंत्रौंनमः १७ ॐ ऐंलंनमः १८ ॐ ऐंवंनमः १९ ॐ ऐंह्रांनमः २० ॐ ऐंक्रींनमः २१ ॐ ऐं सौंनमः २२ ॐ ऐंयंनमः २३ ॐ ऐंऐंनमः २४ ॐ ऐंमूंनमः २५ ॐ ऐंसःनमः २६ ॐ ऐंहंनमः २७ ॐ ऐंसंनमः २८ ॐ ऐं सौंनमः २९ ॐ ऐंशंनमः ३० ॐ ऐंहं नमः ३१ ॐ ऐंह्रौंनमः ३२ ॐ ऐंम्लीं नमः ३३ ॐ ऐंयूंनमः ३४ ॐ ऐं त्रूं नमः ३५ ॐ ऐंस्त्रींनमः ३६ ॐ ऐं आंनमः

बी० ५

३७ ॐ ऐंप्रेंनमः ३८ ॐ ऐंशंनमः ३९
ॐ ऐंह्रांनमः ४० ॐ ऐंस्मंनमः ४१ ॐ ऐंऊं
नमः ४२ ॐ ऐंगूंनमः ४३ ॐ ऐंव्यूंनमः
४४ ॐ ऐंहूंनमः ४५ ॐ ऐंभैंनमः ४६ ॐ ऐंह्रां
नमः ४७ ॐ ऐंक्रूंनमः ४८ ॐ ऐंमूंनमः ४९
ॐ ऐंलरीं नमः ५० ॐ ऐंश्रांनमः ५१ ॐ ऐंद्रूं
नमः ५२ ॐ ऐंद्रंनमः ५३ ॐ ऐंहूसौंनमः ५४
ॐ ऐंक्रांनमः ५५ ॐ ऐंस्हौंनमः ५६ ॐ
ऐंम्लूंनमः ५७ ॐ ऐंश्रींनमः ५८ ॐ ऐंगैं

मं० ५

नमः ५९ ॐ ऐंक्रंनमः ६० ॐ ऐंत्रींनमः ६१
ॐ ऐंक्स्त्रींनमः ६२ ॐ ऐंकंनमः ६३ ॐ ऐंफ्रों
नमः ६४ ॐ ऐंह्रींनमः ६५ ॐ ऐंशांनमः
६६ ॐ ऐंक्ष्म्रींनमः ६७ ॐ ऐंरोंनमः ६८ ॐ
ऐंडुंनमः ६९ ॥ इति द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥
ॐ ऐंश्रौंनमः १ ॐ ऐंक्लींनमः २ ॐ ऐंसां
नमः ३ ॐ ऐंत्रोंनमः ४ ॐ ऐंप्रूंनमः ५ ॐ
ऐंग्लौंनमः ६ ॐ ऐंक्रौंनमः ७ ॐ ऐंव्रींनमः
८ ॐ ऐंस्लींनमः ९ ॐ ऐंह्रींनमः १० ॐ

ऐंह्रौंनमः ११ ॐ ऐंश्रांनमः १२ ॐ ऐंग्रीं
नमः १३ ॐ ऐंक्रूंनमः १४ ॐ ऐंक्रींनमः १५
ॐ ऐंयांनमः १६ ॐ ऐंद्लूंनमः १७ ॐ
ऐंद्रूंनमः १८ ॐ ऐंक्षंनमः १९ ॐ ऐंओंनमः
२० ॐ ऐंक्रौंनमः २१ ॐ ऐंक्ष्म्क्लरींनमः
२२ ॐ ऐंवांनमः ॐ २३ ॐ ऐंश्रूंनमः
२४ ॐ ऐंग्लूंनमः २५ ॐ ऐंलींनमः
२६ ॐ ऐंप्रेंनमः २७ ॐ ऐंहूंनमः २८
ॐ ऐंह्रौंनमः २९ ॐ ऐंदेंनमः ३० ॐ ऐं

नूंनमः ३१ ॐऐंआंनमः३२ ॐऐंफ्रांनमः
३३ ॐऐंप्रींनमः ३४ ॐऐंदंनमः ३५ ॐऐं
फ्रींनमः ३६ ॐऐंह्रींनमः ३७ॐऐंगूंनमः
३८ॐऐंश्रौंनमः ३९ ॐऐंसांनमः ४०ॐ
ऐंश्रींनमः ४१ॐऐंजुंनमः ४२ॐऐंहंनमः
४३ ॐऐंसंनमः४४ ॥ इति तृतीयोऽध्यायः॥३॥
ॐऐंश्रौंनमः १ ॐऐंसौंनमः २ ॐऐंदींन
नमः३ॐऐंप्रींनमः४ॐऐंयांनमः५ॐऐंरूं
नमः ६ ॐऐंभंनमः ७ ॐऐंसूंनमः ८ ॐ

बी० ७

ऐंश्रांनमः ९ॐऐंओंनमः १०ॐऐंलूंनमः
११ ॐऐंडूंनमः १२ॐऐंजूंनमः १३ॐऐं
धूंनमः१४ॐऐंत्रंनमः१५ॐऐंह्लींनमः१६
ॐऐंश्रींनमः १७ ॐऐंईंनमः१८ॐऐंह्रांन
मः१९ ॐऐंह्लरूंनमः २० ॐऐंक्लूंनमः
२१ ॐऐंक्रांनमः२२ ॐऐंल्लूंनमः २३ॐ
ऐंफ्रंनमः २४ ॐऐंक्लींनमः २५ ॐऐंम्लूं
नमः २६ ॐऐंघ्रेंनमः २७ ॐऐंश्रौंनमः
२८ ॐऐंह्रौंनमः २९ॐऐंव्रींनमः ३० ॐऐं

सं० ७

ह्रींनमः ३१ ॐऐंत्रौंनमः ३२ ॐऐंह्लौं
नमः ३३ ॐऐंगींनमः ३४ ॐऐं यूंनमः
३५ ॐऐंह्रींनमः ३६ॐऐंह्लंनमः ३७ॐऐं
श्रौंनमः ३८ॐऐंओंनमः ३९ॐऐंअंनमः
४० ॐऐंम्हौंनमः ४१ॐऐंप्रींनमः॥४२॥
इति चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॐ ऐंश्रौंनमः
१ ॐ ऐंप्रींनमः २ ॐ ऐंओंनमः ३ ॐ
ऐंह्रींनमः ४ ॐ ऐंल्रींनमः ५ ॐ ऐंत्रीं
नमः ६ ॐ ऐंक्रांनमः ७ ॐ ऐंह्सौं

बी० ८ नमः ८ ॐ ऐंह्रींनमः ९ ॐ ऐंश्रौंनमः मं०
१०ॐऐंहूंयाहूंनमः११ॐ ऐंक्लींनमः १२
ॐ ऐंरौंनमः १३ ॐ ऐंस्त्रींनम १४
ॐ ऐंम्लीं नमः १५ ॐ ऐंप्लुंनमः १६
ॐ ऐंम्हौंनमः १७ ॐ ऐंस्त्रींनमः १८
ॐ ऐंग्लूंनमः १९ ॐ ऐंव्रींनमः २० ॐ
ऐंसौंनमः २१ ॐ ऐंलूंनमः २२ ॐ ८
ऐंल्लूंनमः२३ ॐ ऐंद्रांनमः२४ॐऐंक्सां

नमः २५ ॐ ऐंक्ष्म्रींनमः २६ ॐ ऐंग्लौं
नमः २७ॐ ऐंस्कंनमः २८ॐ ऐंत्रूंनमः
२९ ॐऐंस्ल्लूंनमः ३० ॐऐंक्रौंनमः ३१
ॐऐंह्रींनमः३२ॐऐंम्लूंनमः३३ॐऐंक्लूं
नमः ३४ॐऐंशांनमः ३५ॐ ऐंल्हींनमः
३६ ॐ ऐंस्त्रूंनमः ३७ ॐ ऐंल्हींनमः
३८ ॐ ऐंलींनमः ३९ ॐ ऐंसंनमः ४०
ॐ ऐंलूंनमः ४१ ॐऐंह्सूंनमः ४२ ॐ
ऐंश्रूंनमः ४३ ॐ ऐंजूंनमः ४४ ॐ ऐं

बी० १ ह्स्ल्रींनमः ४५ ॐऐंस्क्रींनमः ४६ ॐऐं म०
क्लांनमः ४७ॐऐंश्रूंनमः ४८ ॐऐंह्रंनमः
४९ ॐ ऐंह्लींनमः ५०ॐ ऐंवस्रूंनमः ५१
ॐऐंद्रौंनमः ५२ॐऐंक्लूंनमः ५३ॐऐंगां
नमः ५४ ॐऐंसंनमः ५५ ॐऐंल्स्रांनमः
५६ ॐ ऐंफ्रींनमः ५७ ॐ ऐंस्लांनमः
५८ ॐ ऐंल्लूंनमः ५९ ॐ ऐंफ्रेंनमः६०
ॐऐंओंनमः ६१ॐऐंस्म्लींनमः ६२ ॐ
ऐंह्रांनमः ६३ ॐऐंऊंनमः६४ ॐ ऐंह्लं १

नमः ६५ ॐ ऐंहूंनमः ६६ ॐ ऐंनंनमः
६७ॐऐंस्त्रांनमः ६८ॐ ऐंवंनमः ६९ ॐ
ऐंमंनमः ७० ॐ ऐंम्क्लांनमः ७१ ॐ
ऐंशांनमः ७२ ॐऐंल्लंनमः ७३ ॐऐंमैं
नमः ७४ ॐ ऐंल्लूंनमः ७५ ॐ ऐंह्रौं
नमः ७६ ॐऐंईंनमः ७७ ॐऐंचेंनमः
७८ ॐ ऐंल्क्लींनमः ७९ॐ ऐंह्ल्रींनमः
८०ॐ ऐंक्ष्म्ल्रींनमः ८१ॐऐंपूंनमः ८२
ॐऐंश्रौंनमः८३ॐ ऐंह्रौंनमः ८४ ॐऐंभ्रूं

नमः ८५ ॐ ऐं क्स्रौं नमः ८६ ॐ ऐं आं नमः
८७ ॐ ऐं क्रूं नमः ८८ ॐ ऐं त्रूं नमः ८९ ॐ
ऐं डुं नमः ९० ॐ ऐं जां नमः ९१ ॐ ऐं
ह्लृं नमः ९२ ॐ ऐं फ्रौं नमः ९३ ॐ ऐं क्रौं
नमः ९४ ॐ ऐं किं नमः ९५ ॐ ऐं ग्लूं नमः
९६ ॐ ऐं छ्क्लीं नमः ९७ ॐ ऐं रं नमः ९८
ॐ ऐं क्सैं नमः ९९ ॐ ऐं स्हुं नमः १०० ॐ
ऐं श्रौं नमः १०१ ॐ ऐं ऽश्रीं नमः १०२ ॐ
ऐं ओं नमः १०३ ॐ ऐं लूं नमः १०४ ॐ

ऐंल्हूंनमः १०५ ॐऐंल्लूंनमः १०६ ॐ
ऐंस्क्लींनमः १०७ ॐऐंस्त्रोंनमः१०८ ॐ
ऐंस्भ्रूंनमः १०९ ॐ ऐंक्ष्म्क्लींनमः ११०
ॐऐंव्रींनमः १११ ॐ ऐंसींनमः ११२ॐ
ऐंभूंनमः ११३ ॐऐंलांनमः ११४ ॐ ऐं
श्रौंनमः ११५ ॐऐंस्हैंनमः११६ ॐऐंह्रीं
नमः११७ ॐऐंश्रींनमः११८ॐऐंफ्रेंनमः
११९ ॐऐंरूंनमः १२० ॐऐंच्ह्रूंनमः
१२१ ॐऐंल्हूंनमः १२२ ॐऐंकंनमः

१२३ ॐ ऐंद्रंनमः १२४ ॐ ऐंश्रींनमः
१२५ ॐ ऐंसांनमः १२६ ॐ ऐंह्रींनमः
१२७ ॐ ऐंऐंनमः १२८ ॐ ऐंस्कींनमः
१२९ ॥ इति पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ ॐ ऐं
श्रौंनमः १ ॐ ऐंओंनमः २ ॐ ऐंत्रूंनमः ३ ॐ
ऐंह्रौंनमः ४ ॐ ऐंक्रौंनमः ५ ॐ ऐंश्रौंनमः ६
ॐ ऐंत्रींनमः ७ ॐ ऐंक्लींनमः ८ ॐ ऐंप्रींनमः
९ ॐ ऐंह्रींनमः १० ॐ ऐंह्रौंनमः ११ ॐ ऐंश्रौं
नमः १२ ॐ ऐंऐंनमः १३ ॐ ऐंओंनम १४

ॐ ऐंश्रींनमः १५ ॐ ऐंक्रांनमः १६ ॐ ऐंहूंन
मः १७ ॐ ऐंह्रांनमः १८ ॐ ऐंक्ष्म्क्लरींनमः
१९ ॐ ऐंलुंनमः २० ॐ ऐंसौंनमः २१
ॐ ऐंह्लौंनमः २२ ॐ ऐंक्रुंनमः २३ ॐ ऐं
सौंनमः २४ ॥ इति षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ ॐ
ऐंश्रौंनमः १ ॐ ऐंकुंनमः २ ॐ ऐंह्लींनमः ३
ॐ ऐंह्रंनमः ४ ॐ ऐंमूंनमः ५ ॐ ऐंत्रौंनमः ६
ॐ ऐंह्रौंनमः ७ ॐ ऐंओंनमः ८ ॐ ऐंह्सूं
नमः ९ ॐ ऐंक्लूंनमः १० ॐ ऐंक्रंनमः ११

ॐऐंनैंनमः१२ॐऐंलूंनमः१३ॐऐंह्स्लीं
नमः१४ॐऐंप्लूंनमः१५ॐऐंशांनमः१६
ॐऐंस्लूंनमः १७ ॐऐंप्लांनमः १८ॐऐं
प्रेंनमः १९ ॐऐंअंनमः २० ॐऐंऔंनमः
२१ ॐ ऐंम्लींनमः २२ ॐ ऐंश्रांनमः
२३ ॐ ऐंसौंनमः २४ ॐ ऐंश्रौंनमः
२५ ॐ ऐंप्रींनमः २६ ॐ ऐंहस्त्रींनमः
२७॥ इति सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ ॐऐंश्रौंनमः
१ ॐ ऐंम्लह्रींनमः २ ॐ ऐंप्रूंनमः

३ ॐ ऐंएंनमः ४ ॐ ऐंक्रोंनमः ५ ॐऐं
ईनमः ६ॐऐंएंनमः ७ ॐऐंल्रींनमः ८
ॐ ऐंफ्रौंनमः ९ॐऐंम्लूंनमः १०ॐऐंनोंन
मः११ॐऐंह्रूंनमः १२ॐऐंफ्रांनमः१३ॐ
ऐंग्लौंनमः१४ॐऐंस्मोंनमः १५ ॐऐंसौं
नमः १६ॐऐंश्रींनमः १७ॐऐंस्होंनमः
१८ॐऐंरुसैंनमः १९ ॐऐंक्ष्म्लींनमः२०
ॐऐंह्रौंनमः २१ॐऐंवींनमः २२ ॐऐंलं
नमः २३ॐऐंल्सींनमः २४ॐऐंल्लींनमः

२५ ॐ ऐंत्स्रौंनमः २६ ॐ ऐंत्रुंनमः २७ॐ
ऐंश्क्लांनमः २८ॐ ऐंश्रूंनमः२९ ॐ ऐंत्रीं
नमः ३० ॐ ऐंशींनमः ३१ॐऐंक्लींनमः
३२ॐऐंक्लौंनमः ३३ॐऐंफ्रंनमः ३४ॐऐंह्रं
नमः३५ॐऐंक्लूंनमः३६ॐऐंर्तांनमः३७
ॐऐंम्लंनमः ३८ ॐ ऐंहंनमः३९ॐऐंस्लूं
नमः ४० ॐ ऐंऔंनमः ४१ ॐ ऐंल्हौंनमः
४२ ॐ ऐंल्शौंनमः ४३ ॐ ऐंयां नमः
४४ ॐ ऐंथ्लींनमः ४५ ॐऐंल्हींनमः ४६

ॐ ऐग्लौं नमः ४७ ॐ ऐंह्नौं नमः ४८
ॐ ऐंप्रांनमः ४९ ॐ ऐंक्रींनमः ५० ॐ
ऐंक्लींनमः ५१ ॐ ऐंन्स्लुंनमः ५२ ॐ ऐं
ह्रींनमः ५३ ॐऐंह्लौं नमः ५४ ॐऐंह्रैंनमः
५५ ॐ ऐंभ्रंनमः ५६ ॐऐंसौंनमः ५७
ॐ ऐंश्रींनमः ५८ ऐंप्सूंनमः ५९ ॐ ऐंद्रौं
नमः ६० ॐऐंस्त्रांनमः ६१ ॐ ऐंह्स्लां
नमः ६२ ॐ ऐंस्ल्लरींनमः ६३ ॥ इत्यष्टमो
ऽध्यायः ॥८॥ ॐ ऐंरौंनमः १ ॐऐंक्लींनमः २

ॐऐंम्लौंनमः ३ ॐऐंश्रौंनमः ४ॐऐंग्लीं
नमः ५ ॐऐंह्रौंनमः ६ ॐऐंह्सौंनमः ७
ॐऐंईंनमः ८ ॐऐंब्रूंनमः९ ॐ ऐंश्रांनमः
१० ॐऐंलूंनमः ११ॐऐंआंनमः १२ॐ
ऐंश्रीं नमः १३ ॐऐंक्रौंनमः १४ ॐऐंप्रं
नमः १५ ॐ ऐंक्लींनमः १६ ॐऐंभ्रूंनमः
१७ ॐ ऐंह्रौंनमः १८ ॐ ऐंक्रींनमः १९
ॐऐंम्लींनमः २० ॐऐंग्लौंनमः २१ ॐ
ऐंह्सूंनमः २२ॐऐंप्लीं नमः २३ॐऐंह्रौं

नमः २४ ॐ ऐंह्स्त्रांनमः २५ ॐ ऐंस्ह्रौं
नमः २६ ॐऐंल्लूंनमः २७ ॐ ऐंक्स्लीं
नमः २८ ॐ ऐंश्रींनमः २९ ॐ ऐंस्तुं
नमः ३० ॐ ऐंत्रेंनमः ३१ ॐ ऐं
वींनमः ३२ ॐऐंक्ष्लूंनमः ३३ ॐ ऐंम्लूं
नमः ३४ ॐऐंक्रूंनमः ३५ ॐ ऐंक्रांनमः
३६ ॐऐंह्रौंनमः ३७ॐऐंक्रांनमः ३८ॐ
ऐंस्क्ष्लींनमः ३९ ॐ ऐंम्रूंनमः ४० ॐ
ऐंफूंनमः ॥ ४१ ॥ इति नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

ॐऐंश्रौंनमः १ ॐ ऐंह्रींनमः २ ॐऐंक्लूं
नमः ३ ॐऐंह्रींनमः ४ ॐऐंम्लंनमः ५
ॐऐंश्रौंनमः ६ ॐऐंह्रींनमः ७ ॐऐंग्लीं
नमः ८ ॐ ऐंह्रंनमः ९ ॐऐंधूंनमः १०
ॐ ऐं हुंनमः ११ ॐ ऐंद्रौंनमः १२ ॐ
ऐंश्रींनमः १३ ॐ ऐंत्रूंनमः १४ ॐ ऐंब्रूं
नमः १५ ॐऐंफ्रेंनमः १६ ॐऐंह्रांनमः
१७ ॐ ऐंजुंनमः १८ ॐ ऐंसौंनमः १९
ॐऐंस्लूंनमः २० ॐऐंप्रेंनमः २१ ॐ ऐं

ह्स्वांनमः २२ ॐऐंप्रींनमः २३ ॐऐंफ्रां
नमः २४ॐऐंक्रींनमः २५ ॐ ऐंश्रींनमः
२६ ॐऐंक्रांनमः २७ ॐऐंसं नमः २८
ॐऐंक्लींनमः २९ ॐ ऐंव्रेंनमः ३० ॐऐंइं
नमः ३१ ॐ ऐंज्स्हल्रींनमः ॥ ३२ ॥
इति दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॐ ऐंश्रौंनमः १ॐ
ऐंक्रंनमः २ ॐऐंश्रौंनमः ३ ॐऐंह्लींनमः
४ ॐ ऐंप्रेंनमः ५ ॐ ऐंसौं नमः ६ ॐ
ऐंस्हौंनमः ७ ॐ ऐंत्रूंनमः ८ ॐ ऐंक्लीं

नमः ९ ॐ ऐंस्क्लींनमः १० ॐऐंप्रींनमः
११ ॐ ऐंग्लौंनमः १२ ॐ ऐंह्स्क्लींनमः
१३ ॐ ऐंस्तौंनमः १४ ॐऐंलींनमः १५
ॐऐंम्लींनमः १६ ॐऐंस्तूंनमः १७ ॐ
ऐंज्स्ह्लींनमः १८ ॐऐंफ्रंनमः १९ ॐऐंक्रं
नमः २० ॐऐंह्लींनमः २१ ॐऐंल्लूंनमः
२२ ॐ ऐंक्ष्म्रींनमः २३ ॐ ऐंश्रूंनमः
२४ ॐ ऐंइंनमः २५ ॐऐंजूंनमः २६ ॐऐं
त्रैंनमः २७ॐऐंद्रूंनमः२८ ॐऐंह्लौंनमः२९

ॐ ऐंक्लींनमः ३० ऐं सूं नमः ३१ ॐ
ऐंह्रौं नमः ३२ ॐ ऐंश्रं नमः ३३ ॐ
ऐंव्रूं नमः ३४ ॐ ऐंस्फ्रूं नमः ३५ ॐ ऐं
ह्रीं नमः ३६ ॐ ऐं लं नमः ३७ ॐ ऐं
ह्सौं नमः ३८ ॐ ऐं सें नमः ३९ ॐ
ऐंह्रीं नमः ४० ॐ ऐंह्रीं नमः ४१ ॐ ऐं
विं नमः ४२ ॐ ऐंप्लीं नमः ४३ ॐ ऐं
क्ष्म्क्लीं नम ४४ ॐ ऐंत्स्रां नमः ४५ ॐ
ऐंप्रं नमः ४६ॐऐंम्लीं नमः ४७ ॐ ऐं

स्त्रूं नमः ४८ ॐ ऐंक्ष्मां नमः ४९ ॐ ऐं
स्त्रूं नमः ५० ॐ ऐंस्त्रीं नमः ५१ ॐ ऐं
थ्प्रीं नमः ५२ ॐ ऐंक्रौं नमः ५३ ॐ ऐं
श्रां नमः ५४ ॐ ऐंम्लीं नमः ५५ ॥
इत्येकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ ॐ ऐं ह्रीं नमः
१ ॐ ऐं आं नमः २ ॐ ऐं श्रीं नमः ३
ॐ ऐं आं नमः ४ ॐ ऐं क्लीं नमः ५ ॐ
ऐं क्रूं नमः ६ ॐ ऐं श्रूंनमः ७ ॐ ऐंप्रां
नमः ८ ॐ ऐंक्रूं नमः ९ ॐ ऐं दिं

नमः १० ॐ ऐं फ्रें नमः ११ ॐ ऐं ह्रं
नमः १२ ॐ ऐं सं नमः १३ ॐ ऐं च्वें
नमः १४ ॐ ऐं सूं नमः १५ ॐ ऐं प्रीं
नमः १६ ॐ ऐं ब्लूं नमः १७ ॐ ऐं आं
नमः १८ ॐ ऐं औं नमः १९ ॐ ऐं ह्नीं
नमः २० ॐ ऐं क्रीं नमः २१ ॐ ऐं द्रां
नमः २२ ॐ ऐं श्रीं नमः २३ ॐ ऐं स्लीं
नमः २४ ॐ ऐं क्लीं नमः २५ ॐ ऐं स्लूं
नमः २६ ॐ ऐं ह्नीं नमः २७ ॐ ऐं ब्लीं

नमः २८ ॐ ऐं त्रौं नमः २९ ॐ ऐं ओं
नमः३०ॐ ऐं श्रौं नमः३१ॐ ऐं ऐं नमः
३२ ॐ ऐं प्रं नमः३३ॐ ऐं द्रूं नमः३४ॐ
ऐं क्लूं नमः ३५ ॐ ऐं औं नमः ३६ ॐ
ऐं सूं नमः ३७ ॐ ऐं चैं नमः ३८ ॐ
ऐं ह्रं नमः३९ॐ ऐंप्लींनमः ४० ॐ ऐंक्षां
नमः ४१ इति द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥
ॐ ऐं श्रौंनमः १ ॐ ऐंव्रींनमः २ ॐ ऐंओं
नमः ३ ॐ औं नमः ४ ॐ ऐंह्रांनमः ५

ॐ ऐंश्रींनमः६ॐऐंश्रांनमः ७ ॐ ऐं ओं
नमः८ॐऐंप्लींनमः९ॐऐं सों नमः १०
ॐऐंह्रींनमः ११ ॐ ऐंक्रीं नमः १२ ॐ ऐं
ल्लूंनमः १३ ॐ ऐंक्लींनमः १४ ॐ ऐं ह्रीं
नमः १५ॐऐं प्लींनमः १६ ॐ ऐं श्रीं
नमः १७ॐ ऐं ल्लीं नमः १८ॐऐं श्रूं
नमः १९ ॐ ऐंह्रीं नमः २० ॐ ऐंत्रूंनमः
२१ ॐ ऐंहूंनमः २२ ॐ ऐंह्रांनमः २३
ऐंप्रींनमः २४ ॐ ऐंऊंनमः २५ ॐ ऐंसूं

नमः २६ ॐ ऐंह्लौंनमः २७ ॐ ऐंषौं नमः
२८ ॐ ऐंआं नमः २९ ॐ ऐंओंनमः ३०

इति त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

इति सप्तशतीमन्त्राणां बीजमन्त्राः समाप्ताः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्रयोगान्तराणि कात्यायनीयतन्त्रोक्तानि ॥ प्रतिश्लोकमाद्यन्तयोः 'प्रणवं' जपेन्मन्त्रसिद्धिः ॥१॥ अग्रे सर्वत्र श्लोकपदं मंत्रोपलक्षणम् ॥ सप्रणवमनुलोमव्याहृतित्रयमादौ ॥ अन्ते तु विलोमं तदित्यवं प्रतिश्लोकं कृत्वा शतावृत्तपाठेऽतिशीघ्रं सिद्धिः ॥२॥ प्रतिश्लोकमादौ 'जात वेदस' इत्यृचं पठेत्सर्वकामासिद्धिः ॥३॥

अपमृत्युवारणाय 'त्र्यंबक' मन्त्रं पठेत्
आदावंते च शतमित्यर्थः ॥ प्रतिश्लोकं
तन्मन्त्रजप इत्यन्यत्र ॥ ४ ॥ प्रति
श्लोकं 'शूलेन पाहि नो देवि इति पाठा
दपमृत्युनाशः ॥ अस्य केवलस्यापि
श्लोकस्य लक्षमयुतं सहस्रं शतं वा
जपे अपमृत्युवारणम् ॥५॥ प्रतिश्लोकं
शरणागतदीनार्त०' इतिश्लोकं पठेत्सर्व
कार्यसिद्धिः ॥६॥ प्रतिश्लोकं करोतु

सा नः शुभ० इत्यर्द्धं पठेत्सर्वकार्यसि-
द्धिः ॥ ७ ॥ स्वाभीष्टवरप्राप्तये 'एवं
देव्यावरंलब्ध्वा०' इतिश्लोकं पठेत्॥८॥
सर्वापत्तिवारणाय प्रतिश्लोकं 'दुर्गे स्मृ-
ता० इति पठेत् ॥ अस्य केवलस्यापि
श्लोकस्य कार्यानुसारेण लक्षमयुतं स-
हस्रं शतं वाजपः॥९॥'सर्वाबाधा०'इत्य-
स्यलक्षजपेप्रतिश्लोकंपाठेवा श्लोकोक्तं
फलम्॥१०॥'इत्थंयदायदाबाधा०' इति

श्लोकजपे महामारीशांतिः॥११॥ 'ततो वव्रे नृपो राज्य-' इतिमंत्रस्य जपे पुनः स्वराज्यलाभः॥१२॥ हिनस्ति दैत्यते-जांसि' इत्यनेन सदीपबलिदाने घंटा बंधने च बालग्रहशांतिः॥ १३ ॥ आद्यावृत्तिमनुलोमेन पठित्वा ततो विपरीतक्रमेण द्वितीयामनुलोमेन तृतीयामित्येवमावृत्तित्रयेण शीघ्रं कार्यसि-द्धिः॥ १४॥ सर्वापत्तिवारणाय 'दुर्गे

स्मृता०' इत्यर्द्धं तत्तो 'यदंति यच्च दूरके' इत्यृचं तदंते 'दारिद्र्यदुःख०' इत्यर्द्धमेवं कार्यानुसारेण लक्षमयुतं सहस्रं शतं वा जपः ॥१५॥ 'कांसोस्मि०' इत्यृचं प्रतिश्लोकं पठेल्लक्ष्मीप्राप्तिः ॥१६॥ प्रतिश्लोकम् अनृणा अस्मिन्० इत्यृचं पठेदृणपरिहारः १७ मारणार्थम् 'एवमुक्त्वा समुत्पत्य०' इतिश्लोकं प्रश्लोकं पठेत् 'मारणोक्तावृत्तिभिः फलसिद्धिः ॥१८॥ 'ज्ञानि-

नामपि चेतांसि' इति श्लोकजपमात्रेण
सद्योमोहनमित्यनुभवसिद्धम् प्रतिश्लो-
कं तच्छ्लोकपाठं त्ववश्यम् ॥१९॥ 'रोगा-
नशेषान्० इति श्लोकस्य प्रतिश्लोकं
पाठे सकलरोगनाशः ॥ तन्मात्रजपेऽपि
सः ॥२०॥ इत्युक्ता सा तदा देवी गंभी-
रा०' इतिश्लोकस्य प्रतिश्लोकं पाठे पृथ-
ग्जपे वा विद्याप्राप्तिर्वाग्वैकृतनाशश्च २१॥
'भगवत्या कृतं सर्वम्०' इत्यादि द्वादशो

त्तरशताक्षरो मंत्रःसर्वकामदः सर्वाप-
त्तिवारणश्च ॥२२॥ 'देवि प्रपन्नार्तिहरे'
इतिश्लोकस्य यथाकार्यंलक्षायुतसहस्र
शतान्यतमसंख्याजप प्रतिश्लोकं पाठे
वा सर्वापन्निवृत्तिः सर्वकामाप्तिश्च ॥
एषु प्रयोगेषु प्रतिश्लोके दीपाग्र केवल
मेव नमस्करणेऽतिशीघ्रं सिद्धिः ॥ प्रति
श्लोकं कामबीजसंपुटितस्य एकचत्वा-
रिंशद्दिनं त्रिरावृत्तौ सर्वकामसिद्धिः

॥ २३ ॥ एकविंशतिदिनपर्यन्तमुक्तरीत्या प्रत्यहं द्वादशावृत्तौ वशीकरणम् ॥ २४ ॥ मायाबीजसंपुटितस्य षट्पल्लवसहितस्य सप्तदिनपर्यन्तं त्रयोदशावृत्तावुच्चाटनासिद्धिः ॥ २५ ॥ तादृशमेव दिनचतुष्टयमेकादशावृत्तौ सर्वोपद्रवनाशः ॥२६॥ एकोनपंचाशद्दिनपर्यन्तं प्रतिश्लोकं श्रीबीजसंपुटितस्य पंचदशावृत्तौ लक्ष्मीप्राप्तिः ॥२७॥

प्रतिश्लोकं वाग्बीजसंपुटितस्य शतावृ-
त्त्या विद्याप्राप्तिः ॥ २८ ॥

अथ शतचण्डीविधिः शंकरस्य भवान्या
वा प्रासाद निकटे शुभम् ॥ मण्डपं द्वार
वेद्याढ्यं कुर्यात्सध्वजतोरणम् ॥ १ ॥
तत्र कुंण्डं प्रकुर्वीत प्रतीच्यां मध्यतो
ऽपि वा ॥ स्नात्वा नित्यक्रियां कृत्वा
वृणुयाद्दश वाडवान् [वाडवा ब्राह्मणाः]
॥ २ ॥ जितेन्द्रियान्सदाचारान्कुलीना

न्सत्यवादिनः ॥ व्युत्पन्नाश्चण्डिकापा-
ठरताँल्लज्जादयावतः ॥३॥ मधुपर्कवि-
धानेन स्वर्णवस्त्रादिदानतः ॥ जपार्थ
मासनं मालां दद्यात्तेभ्योऽपि भोज-
नम् ॥ ४ ॥ ते हविष्यान्नमश्नंतो मंत्रा-
र्थगतमानसाः ॥ भूमौ शयानाः प्रत्येकं
जपेयुश्चडिकास्तवम् ॥ ५ ॥ मार्कण्डेय
पुराणोक्तं दशकृत्वः सचेतसः ॥ नवार्ण
चण्डिकामंत्रं जपेयुश्चायुतं पृथक् ॥६॥

[पृथक्संपुटकरणादिति शेषः] ॥ प्रत्येकं ब्राह्मणैरयुतजपः कार्यः॥ अष्टमीनवमी चतुर्दशीपौर्णमासीषु यथा शतावृत्तिसमाप्तिर्भवति तथाऽऽरंभः कर्तव्य इति सांप्रदायिकाः ॥ यजमानः पूजयेच्च कन्यानां नवकं शुभम् ॥ द्विवर्षाद्या दशाब्दान्ताः कुमारीः परिपूजयेत् ॥१॥ तासां क्रमेण नामानि–कुमारी१ त्रिमूर्तिः २ कल्याणी ३रोहिणी

४ कालिका ५ चण्डिका ६ शांभवी ७
दुर्गा ८ सुभद्रा ९ इति नाममंत्रैस्तासां
पूजा ॥ तत्रहीनाधिकाङ्गी कुष्ठव्रणयुता
अंधा काणा कुरूपा केकरा कुबरा लोम-
युग्देहा दासीजा रोगिणीत्येवमाद्या
वर्ज्याः ॥ विप्रां सर्वेष्टसंसिद्ध्यै यशसे
क्षत्रियोद्भवाम् वैश्यजां धनलाभाय
पुत्राप्त्यै शूद्रजां यजेत् ॥ गन्धपुष्पधू-
पदीपभक्ष्यभोज्यैर्यथाशक्ति वस्त्राभर

णैश्च पूजयेत् ॥ द्विवर्षा सा कुमार्य्युक्ता त्रिमूर्तिर्हायनात्रिका ॥ चतुरब्दा तु कल्याणी पञ्चवर्षा तु रोहिणी ॥ षड-ब्दा कालिका प्रोक्ता चंडिका सप्तहा-यनी ॥ अष्टवर्षा शांभवी स्याद्दुर्गा तु नवहायनी ॥ सुभद्रा दशवर्षोक्ता नाममन्त्रैः प्रपूजयेत् ॥ तासा मावाहने मन्त्रः प्रोच्यते शंङ्करो-दितः ॥ मंत्राक्षरमयीं लक्ष्मीं मातृणां

रूपधारिणीम् ॥ नवदुर्गात्मकां साक्षा
त्कन्यामावाहयाम्यहम् ॥ कुमारिका
दिकन्यानां पूजामंत्रान्ब्रुवेऽधुना ॥
जगत्पूज्ये जगद्वंद्ये सर्वशक्तिस्वरूपि-
णि ॥ पूजां गृहाण कौमारि जगन्मा-
तर्नमोऽस्तुते ॥ त्रिपुरां त्रिपुराधारां
त्रिवर्षां ज्ञानरूपिणीम् ॥ त्रैलोक्यवंदि-
तां देवीं त्रिमूर्तिं पूजयाम्यहम् ॥ कला-
त्मिकां कलातीतां कारुण्यहृदयां शि-

वाम् ॥ कल्याणजननीं देवीं कल्याणीं
पूजयाम्यहम् ॥ अणिमादिगुणाधारा
मकाराद्यक्षरात्मिकाम् ॥ अनंतशक्ति-
कां लक्ष्मीं रोहिणीं पूजयाम्यहम् ॥
कामचारां शुभां कांतां कालचक्रस्वरू
पिणीम् ॥ कामदां करुणोदारां कालिकां
पूजयाम्यहम् ॥ चण्डवीरां चण्डमायां
चण्डमुण्डप्रभंजनीम् ॥ पूजयामि
सदा देवी चंडिकां चंडविक्रमाम् ॥ सदा

प्र० नंदकरीं शांतां सर्वदेवनमस्कृताम् ॥ वि०
२७ सर्वभूतात्मिकां लक्ष्मीं शांभवीं पूजया
म्यहम् ॥ दुर्गमे दुस्तरे कार्ये भवदुःख
विनाशिनीम् ॥ पूजयामि सदा भक्त्या
दुर्गां दुर्गार्तिनाशिनीम् ॥ सुंदरीं स्वर्ण
वर्णाभां सुखसौभाग्यदायिनीम् ॥ सुभ
द्रजननीं देवीं सुभद्रां पूजयाम्यहम् ॥
एतैर्मंत्रैः पुराणोक्तैस्तां तां कन्यां सम
र्चयेत् ॥ इति कुमारिकाणां पूजनम् ॥ २७

वेद्यां विरचिते रम्ये सर्वतोभद्रमण्डले॥
घटं संस्थाप्य विधिना तत्रावाह्यार्च-
येच्छिवाम् ॥ तदग्रे कन्यकाश्चापि
पूजयेद्ब्राह्मणानपि ॥ उपचारैस्तु विवि-
धैर्नवार्णावरणान्यपि ॥ ॐकारः प्रथमं-
पीठं पूजयेत्सम्प्रदायतः ॥ पूर्वादि
दिक्षु पीठस्य गणेशादिचतुष्टयम् ॥
गणेशक्षेत्रपालौच पादुका बटुकास्त्रयः ॥
आग्नेय्यादिचतुर्दिक्षु पूज्यं देवीचतष्ट-

यम् ॥ जया च विजया चैव जयन्ती
चापराजिता ॥ पूर्वोक्तयंत्रे पूर्वकोणे
सरस्वतीसहितो ब्रह्मा श्रीसहितो
विष्णुर्नैर्ऋत्यामुमया शिवो वायव्यां
षट्कोणे चक्रमध्यस्थमध्यबीजे श्रीम-
हालक्ष्मीः ॥ ह्रीं महाकालीएँ महासर-
स्वती दक्षिणवामयोः ॥ उदीच्यां सिंहो
दक्षिणे माहिषः ॥ षट्कोणेषु नंदजारक्त-
दन्तिकाशाकंभरीदुर्गाभीमाभ्रामर्य्यः ॥

वि० २८

सबिन्दुनामाद्यवर्णताराद्याश्चासां नाम मंत्राः पूजादौ।। तारः प्रणवः।। अष्टत्रयेषु ब्रह्माणीमाहेश्वरीकौमारी वैष्णवीवाराही नारसिंहीन्द्रीचामुण्डा उक्तरीत्या नाम मन्त्रैः पूज्याः ॥ ततो विष्णुमाया दिचतुर्विंशति देवताः प्रागादिक्रमेण केसरेषु पूज्याः ।। प्रतिपत्रं च केसरत्र-यम् ॥ ताश्च विष्णुमाया १ चेतना २ बुद्धि ३ निद्रा ४ क्षुधा ५ छाया ६

शक्ति ७ तृष्णा ८ क्षान्ति ९ जाति १० लज्जा ११ शान्ति १२ श्रद्धा १३ कांति १४ लक्ष्मी १५ धृति १६ वृत्ति १७ स्मृति १८ दया १९ तुष्टि २० पुष्टि २१ मातृ २२ भ्रांति २३ चिति २४ रूपा एतावत्यः ॥ [सप्तशतीस्तवे पञ्चमाध्याये आसां चतुर्विंशतीनां न पाठ इति न भ्रामितव्यम् ॥ कात्यायनीयतंत्रविरोधात् ॥ नालमूले तु संपूज्य माधवादि

चतुष्टयम् ॥ आधारः कूर्मशेषौ च
चतुर्थी पृथिवी नृप ॥ गृहकोणेषु गणे
शः क्षेत्रपालो बटुको योगिन्यः ॥ प्रा
गादिदिक्षु इंद्राद्याश्चेति ॥ सर्वं चतुर्दि
नं कुर्यात् ॥ तत्र प्रथमेऽह्नि एकावृत्ति
र्द्वितीये द्वे तृतीये तिस्रश्चतुर्थे चतस्र
इति ॥ पञ्चमे ॥ होमः होमद्रव्याणि ॥
पायसान्नैस्त्रिमध्वक्तैर्द्राक्षारम्भाफलादि
भिः ॥ मातुलिंगैरिक्षुखण्डैर्नारिकेरयुतै

स्तिलैः ॥ जातीफलैराम्रफलैरन्यै
मधुरवस्तुभिरिति ॥ सप्तशत्या दशा
वृत्त्या प्रतिमंत्रं हुतं चरेत् ॥ अयुतं
च नवार्णेन स्थापितऽग्नौ विधानतः ॥
कृत्वाऽऽवरणदेवानां होमं तन्नाम
मंत्रतः ॥ कृत्वा पूर्णाहुतिं सम्यग्दे
वमग्निं विसृज्य च ॥ अभिषिंचेच्च
यष्टारं विप्रौघः कलशोदकैः ॥
निष्कं सुवर्णमथवा प्रत्येकं दक्षिणां

दिशेत् ॥ भोजयेच्च शतं विप्रान्भक्ष्यभोज्यैः पृथग्विधैः ॥ तेभ्योऽपि दक्षिणां दत्त्वा गृह्णीयादाशिषस्तथा ॥ एवं कृते जगद्वश्यं सर्वं नश्यंत्युपद्रवाः ॥

॥ इति शतचण्डीविधिः ॥

इति

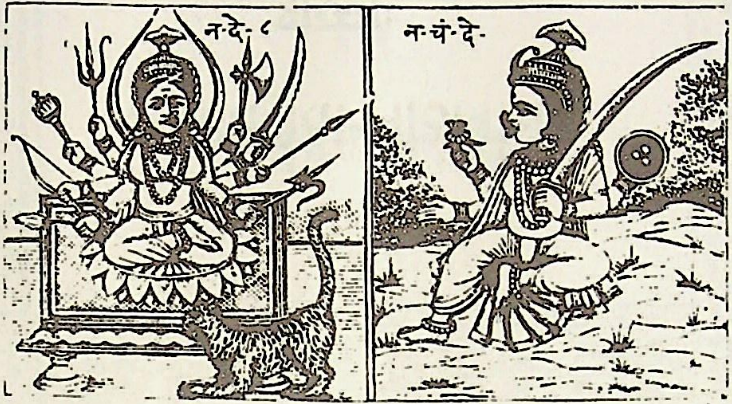
शतचण्डीविधिः

समाप्तः

अथ

दुर्गासप्तशती-पाठविधि-

प्रारम्भः

न·दे·८
न·चं·दे·

श्रीगणेशाय नमः ॥ अद्येत्यादि०
श्रीमहाकालीमहालक्ष्मी महासरस्वती
देवताप्रीत्यर्थं श्रीचण्डीसप्तशतीपा-
ठाख्यं कर्म करिष्ये ॥ तदङ्गत्वे
नादौ कवचार्गलाकीलकपठनमाद्यन्त-
योरष्टोत्तरशतसंख्यनवार्णजपपूर्वकं क्र-
मेण रात्रिसूक्तदेवी सूक्तपठनमन्ते रह
स्यत्रयपठनं च करिष्ये ॥ इति संक-
ल्प्य ॥ प्रथमं नमो देव्यै महादेव्यै शि-

वायै सततं नमः ॥ नमः प्रकृत्यै भद्रायै
नियताः प्रणताः स्म ताम् ॥ इति मंत्रे-
ण पंचोपचारैः पुस्तकपूजां कुर्यात् ॥

श्रीगणेशाय नमः अथ देवीकवचम् ॥

ध्यानम् ॥ ॐ सृष्टौ संस्थापनाय त्वप
हरणविधौ मोहनेऽनुग्रहे वा, सर्वासाम
र्गलानां निजमहिमवशादक्रमेणैव या
ऽलम् ॥ नित्यं क्रीडाप्रसक्ता रचयति
सकलं स्वात्मशक्त्या प्रपञ्चं, सा न

स्त्राणाय भूयादांभमतफलदाभद्रकाली च काली ॥ ॐअस्य श्रीदेवीकवचमन्त्रस्य ब्रह्मा ऋषिः अनुष्टुप्छंदः महामाया देवता ऐंबीजम् ह्रीं शक्तिः क्लीं कीलकम् महामायाप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः ॥ ॐनमश्चण्डिकायै ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ॐ यद्गुह्यं परमं लोके सर्वरक्षाकरं नृ-णाम् ॥ यन्न कस्याचिदाख्यातं तन्मे ब्रूहि पितामह ॥ १ ॥ ब्रह्मोवाच ॥

अस्ति गुह्यतमं विप्र सर्वभूतोपकार-
कम् ॥ देव्यास्तु कवचं पुण्यं तच्छृणु
ष्व महामुने ॥ २ ॥ प्रथमं शैलपुत्रीच
द्वितीयं ब्रह्मचारिणी ॥ तृतीयं चन्द्र
घण्टेति कूष्माण्डेति चतुर्थकम् ॥ ३ ॥
पंचमं स्कन्दमातेति षष्ठं कात्या-
यनीति च ॥ सप्तमं कालरात्रीति
महागौरीति चाष्टमम् ॥ ४ ॥ नवमं
सिद्धिदात्री च नव दुर्गाःप्रकीर्तिताः

उक्तान्येतानि नामानि ब्रह्मणैव
महात्मना ॥ ५ ॥ अग्निना दह्य
मानस्तु शत्रुमध्ये गतो रणे ॥ विषमे
दुर्गमे चैव भयार्ताश्शरणं गताः ॥६॥
न तेषां जायते किंचिदशुभं रणसंकटे ॥
नापदं तस्य पश्यामि शोकदुःखभयं
नहि ॥७॥ यैस्तु भक्त्या स्मृता नूनं
तेषां वृद्धि प्रजायते ॥ ये त्वां स्मरंति
देवेशि रक्षसे तान्न संशयः ॥ ८ ॥ प्रेत

संस्था तु चामुण्डा वाराही महिषा
सना ॥ ऐन्द्री गजसमारूढा वैष्णवी
गरुडासना ॥ ९ ॥ माहेश्वरी वृषारूढा
कौमारी शिखिवाहना ॥ लक्ष्मीः पद्मास
ना देवी पद्महस्ता हरिप्रिया ॥१०॥ श्वेत
रूपधरा देवी ईश्वरीवृषवाहना ॥ ब्राह्मी
हंससमारूढा सर्वाभरणभूषिता ॥११॥
इत्येता मातरः सर्वाः सर्वयोगसमान्वि-
ताः ॥ नानाभरणशोभाढ्या नानार

त्नोपशोभिताः ॥ १२ ॥ श्रेष्ठैश्च मौक्ति
कैः सर्वदिव्यहारप्रलम्बिभिः ॥ इन्द्र
नीलैर्महानीलैः पद्मरागैः सुशोभनैः
॥ १३ ॥ दृश्यन्ते रथमारूढा देव्यः
क्रोधसमाकुलाः ॥ शंखं चक्रं गदां
शक्तिं हलं च मुसलायुधम् ॥
खेटकं तोमरं चैव परशुं पाशमेव च
॥ १४ ॥ कुन्तायुधं त्रिशूलं च शार्ङ्ग
मायुधमुत्तमम् ॥ दैत्यानां देहनाशाय

भक्तानामभयाय च ॥ १५ ॥ धारय
न्त्यायुधानीत्थं देवानां च हिताय
वै ॥ नमस्तेऽस्तु महारौद्रे महाघोरप
राक्रमे ॥ १६ ॥ महाबले महोत्साहे
महाभयविनाशिनि ॥ त्राहि मां देवि
दुष्प्रेक्ष्ये शत्रूणां भयवर्द्धिनि ॥ १७ ॥
प्राच्यां रक्षतु मामैन्द्री आग्नेय्यामग्निदे
वता ॥ दक्षिणेऽवतु वाराही नैर्ऋत्यां

१ 'भयनाशिनी' इ. पा. ।

खड्गधारिणी ॥ १८ ॥ प्रतीच्यां वारुणी रक्षेद्वायव्यां मृगवाहिनी ॥ उदीच्यां पातु कौमारी ईशान्यां शूलधारिणी ॥ १९ ॥ उर्ध्वं ब्रह्माणी मे रक्षेदधस्ता द्वैष्णवी तथा ॥ एवं दश दिशो रक्षेच्चा-मुण्डा शववाहना ॥ २० ॥ जया मे चाग्रतः पातु विजया पातु पृष्ठतः ॥ अजिता वामपार्श्वे च दक्षिणे चापरा-जिता ॥ २१ ॥ शिखामुद्द्योतिनी रक्षे

दुमा मूर्ध्नि व्यवस्थिता ॥ मालाधरी
ललाटे च भ्रुवौ रक्षेद्यशस्विनी ॥२२॥
त्रिनेत्रा च भ्रुवोर्मध्ये यमघण्टा च ना-
सिके ॥ शंखिनी चक्षुषोर्मध्ये श्रोत्रयो-
र्द्वारवासिनी ॥ २३ ॥ कपोलौ कालि-
का रक्षेत्कर्णमूले तु शांकरी ॥ नासि
कायां सुगन्धा च उत्तरोष्ठे च चर्चिका
॥२४॥ अधरे चामृतकला जिह्वायां च
सरस्वती ॥ दन्तान्रक्षतु कौमारी कण्ठ-

देशे च चण्डिका ॥२५॥ घण्टिकां चित्र
घण्टा च महामाया च तालुके ॥ का-
माक्षी चिबुकं रक्षेद्वाचं मे सर्वमङ्गला
॥ २६ ॥ ग्रीवायां भद्रकाली च पृष्ठवंशे
धनुर्धरी ॥ नीलग्रीवा बहिःकण्ठे नलि-
कां नलकूबरी ॥२७॥ स्कन्धयोः ख-
ड्गिनी रक्षेद् बाहू मे वज्रधारिणी ॥ हस्त-
योर्दण्डिनी रक्षेदम्बिका चांगुलीषु च

---

१ "खड्गधारिण्युभौ" इ. पा. ।

॥ २८ ॥ नखाञ्छूलेश्वरी रक्षेत्कुक्षौ
रक्षेत्कुलेश्वरी ॥ स्तनौ रक्षेन्महादेवी
मनश्शोकविनाशिनी ॥ २९ ॥ हृदयं
ललिता देवी उदरे शूलधारिणी ॥
नाभौ च कामिनी रक्षेद् गुह्यं गुह्येश्वरी
तथा ॥ ३० ॥ पूतना कामिका मेढ्रं गुदे
महिषवाहिनी ॥ कट्यां भगवती रक्षे-
ज्जानुनी विन्ध्यवासिनी ॥ ३१ ॥ जंघे
महाबला रक्षेत्सर्वकामप्रदायिनी ॥

गुल्फयोर्नारसिंही च पादपृष्ठे तु तैजसी[1]
॥ ३२ ॥ पादांगुलीषु श्री रक्षेत्पादाध-
स्तलवासिनी ॥ नखान्दंष्ट्राकराली च
केशांश्चैवोर्ध्वकेशिनी ॥ ३३ ॥ रोमकू-
पेषु कौमारी त्वचं वागीश्वरी तथा ॥
रक्तमज्जावसामांसान्यस्थिमेदांसि पा
र्वती ॥ ३४ ॥ अन्त्राणि कालरा-
त्रिश्च पित्तं च मुकुटेश्वरी ॥ पद्मा-

१ 'पादौ चामिततेजसी' इ. पा. ।

वती पद्मकोशे कफे चूडामणिस्तथा
॥ ३५ ॥ ज्वालामुखी [1]नसांजालम-
भेद्या सर्वसंधिषु ॥ शुक्रं ब्रह्मा
णि मे रक्षेच्छायां छत्रेश्वरी तथा
॥ ३६ ॥ अहंकारं मनोबुद्धिं रक्षेन्मे
[2]धर्मधारिणी ॥ प्राणापानौ तथा व्यान
मुदानं च समानकम् ॥ ३७ ॥ वज्रह-
स्ता च मे रक्षेत्प्राणकल्पं च शोभना ॥

१ 'नखज्वालाम्' इ. पा. । २ 'धर्मचारिणी' इ. पा. ।

रसे रूपे च गन्धे च शब्दे स्पर्शे च योगिनी ॥३८॥ सत्त्वं रजस्तमश्चैव रक्षेन्नारायणी सदा ॥ आयू रक्षतु वाराही धर्मं रक्षतु वैष्णवी ॥ ३९ ॥ यशः कीर्तिं च लक्ष्मीं च धनं विद्यां च चक्रिणी ॥ गोत्रमिन्द्राणी मे रक्षेत्पशून्मे रक्ष चण्डिके ॥ ४० ॥ पुत्रान्रक्षेन्महालक्ष्मी र्भार्यां रक्षतु भैरवी ॥ पन्थानं सुपथा

रसादिषु द्वितीयान्तः क्वचित्पाठः ।

रक्षेन्मार्गं क्षेमकरी तथा॥४१॥राजद्वा-
रे महालक्ष्मीर्विजया सर्वतः स्थिता
रक्षाहीनं तु यत्स्थानं वर्जितं कवचेन
तु ॥४२॥ तत्सर्वं रक्ष मे देवि जयन्ती
पापनाशिनी ॥ पदमेकं न गच्छेत्तु यदी
च्छेच्छुभमात्मनः ॥४३॥ कवचेनावृतो
नित्यं यत्र यत्रैव गच्छति ॥ तत्र तत्रा-
र्थलाभश्च विजयः सार्वकामिकः ॥४४॥
यं यं चिन्तयते कामं तं तं प्राप्नोति

निश्चितम् ॥ परमैश्वर्यमतुलं प्राप्स्यते भूतले पुमान् ॥ ४५ ॥ निर्भया जायते मर्त्यःसंग्रामेष्वपराजितः ॥ त्रैलोक्ये तु भवेत्पूज्यः कवचेनावृतः पुमान् ॥४६॥ इदं तु देव्याः कवचं देवानामपि दुर्लभम् ॥ यः पठेत्प्रयतो नित्यं त्रिसन्ध्यं श्रद्धयाऽन्वितः ॥४७॥ दैवी कला

१ इत्यस्याग्रे 'य इदं कवचं धृत्वा संग्रामं प्रविशेन्नरः ॥ जित्वा च स रिपून्सर्वान् कल्याणी गृहमाप्नुयात् ॥ इत्यधिकः पाठः प्रचीनकाश्मीरपुस्तके समुपलभ्यते ।

भवेत्तस्यत्रैलोक्येष्वपराजितः॥जीवेद्वर्ष
शतंसाग्रमपमृत्युविवर्जितः॥४८॥नश्यं-
ति व्याधयः सर्वे लूताविस्फोटकादयः ॥
स्थावरं जंगमं चैव कृत्रिमं चापि
यद्विषम् ॥ ४९ ॥ अभिचाराणि सर्वाणि
मंत्रयंत्राणिभूतले ॥ भूचराः खेचराश्चैव
जलजाश्चोपदेशिकाः ॥ ५० ॥ सहजा
कुलजामाला डाकिनी शाकिनी तथा ॥
अन्तरिक्षचरा घोरा डाकिन्यश्च महा-

बला: ॥ ५१ ॥ ग्रहभूतापिशाचाश्च यक्ष
गन्धर्वराक्षसा: ॥ ब्रह्मराक्षसवेताला:
कूष्माण्डा भैरवादय: ॥५२॥ नश्यन्ति
दर्शनात्तस्य कवचं हृदि संस्थिते ॥
मानोन्नतिर्भवेद्राज्ञस्तेजोवृद्धिकरं परम्
॥ ५३ ॥ यशसा वर्धते सोऽपि
कीर्तिमण्डितभूतले ॥ जपेत्सप्तशतीं
चण्डीं कृत्वा तु कवचं पुरा॥५४॥ याव-

---

१ 'तस्माज्जपेत्सदा भक्त्या कवचं कामदं मुने ।' इत्यधिक: काश्मीरपु.
२ इतोऽग्रे 'निर्विघ्ना हि भवेत्सिद्धिश्चण्डीजपसमुद्भवा ।' इत्यधिक: क्वचित्

द्भूमंडलं धत्ते सशैलवनकाननम्
तावत्तिष्ठति मेदिन्यां सन्ततिः पुत्रपौ-
त्रिकी ॥ ५५ ॥ देहान्ते परमं स्थानं
यत्सुरैरपि दुर्लभम् ॥ प्राप्नोति पुरुषो
नित्यं महामायाप्रसादतः ॥ ५६ ॥
लभते परमं रूपं शिवेन सह मोदते
॥ ५७ ॥ इति वाराहपुराणे हरिहर
ब्रह्मविरचितं देव्याः कवचं समाप्तम्
॥ १ ॥ श्रीजगदम्बार्पणमस्तु ॥

॥ अथ ब्रह्मोक्तं देवीकवचं प्रारभ्यते ॥

ॐ शिरो रक्षतु ब्रह्माणी मुखं माहेश्वरी
तथा ॥ ग्रीवां रक्षतु कौमारी जङ्घे
रक्षतु वैष्णवी ॥ १ ॥ वाराही च कटिं
गुह्यमैन्द्री चोरू सदा मम ॥ चामुण्डा
जानुदेशं तु पादौ रक्षतु चण्डिका ॥२॥
कृष्णा भुजौपृष्ठदेशे दशपादभुजानना ॥
अंगप्रत्यङ्गसन्धींश्च सदा रक्षन्तु मातरः
॥ ३ ॥ विनायको महेशश्च कुरुतामी-

प्सितं सदा ॥ नमो विष्णुविरञ्चीशेतेजः
पुञ्जसमुद्भवे ॥ ४ ॥ अष्टादशभुजे
दुर्गे शूलमुद्गरधारिणी ॥ पीताम्बरधरे-
देवी शशांकसदृशानने ॥ ५ ॥ नीलो-
त्पलदलश्यामे दैत्यानां बलनाशिनि ॥
अदितिश्च दितिश्चैव वनिता सिद्धि-
रेव च ॥ ६ ॥ रात्रिर्निद्रा प्रभा कान्ति-
र्बुद्धिर्लक्ष्मीः सरस्वती ॥ धृतिः कीर्तिः
स्वधा स्वाहा त्वमेव वरवर्णिनि ॥७॥

त्वामेव ये पठिष्यन्ति सर्वकामप्रदां शुभाम् ॥ नवम्यां शुक्लपक्षे सं पूज्य त्रैलोक्यमाप्नुयात् ॥ ८ ॥ तेषां तु वरदा देवी भविष्यति न संशयः ॥ कन्दरेषु च शैलानां वनानां गहनेषु च ॥ ९ ॥ नमोऽस्तु ते विशालाक्षि नमस्ते परमेश्वरि ॥ इतीदं कवचं श्रुत्वा ब्रह्मोक्तं सर्वकामदम् ॥ १० ॥ त्रिसन्ध्यं स्तौति यस्तस्य

त्रिशक्तिः सर्वसिद्धिदा ॥ ११ ॥

इति ब्रह्मोक्तं देवीकवचं समाप्तम् ॥ २ ॥

अथार्गलास्तोत्रम् ॐ अस्य श्रीदेवी
माहात्म्यार्गलास्तोत्रमन्त्रस्य, मार्कण्डे-
यमेधाब्रह्मादय ऋषयः, महिषासुर
मधुकैटभधूम्रलोचनचण्डमुण्डरक्तबीज
शुम्भनिशुम्भसंहारिण्यो देवताः । अनु-
ष्टुप्त्रिष्टुब्जगत्यातिधृतिच्छन्दांसि, य-
द्वाग्वदन्तीति बीजं, देवीं वाचमजनय-

न्त देवा इति कीलकं, ॐ इतिशक्तिःश्री देवीप्रसादासिद्ध्यर्थे पाठे विनियोगः ॥

ॐ नमश्चण्डिकायै ॥ जयन्ती मंगला काली भद्रकाली कपालिनी ॥ दुर्गा क्षमा शिवा धात्री स्वाहा स्वधा नमोऽस्तु ते ॥१॥ जय त्वं देवि चामुंडे जय भक्तार्तिहारिणि ॥ जयसर्वगतेदेवि कालरात्रि नमोऽस्तु ते ॥२॥ मधुकैटभ विद्राविविधातृवरदे नमः॥रूपं देहि जयं

देहि यशो देहि द्विषो जहि॥३॥महिषासु-
रनिर्नाशि भक्तानां सुखदे नमः ॥ रूपं
देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि॥४॥
रक्तबीजवधेदेवि चण्डमुण्डविनाशिनि ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि
॥५॥ शुम्भस्यैव निशुम्भस्य धूम्राक्षस्य
च मर्दिनि॥ रूप० ॥६॥ वन्दितांघ्रियुगे
देवि सर्वसौभाग्यदायिनि ॥ रूपं देहि
जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥७॥अ-

च्चिंत्यरूपचारिते सर्वशत्रुविनाशिनि ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ ८ ॥ नतेभ्यः सर्वदा भक्त्या
चण्डिके दुरितापहे ॥ रूपं देहि जयं
देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ ९ ॥ स्तु
वद्भ्यो भक्तिपूर्वं त्वां चण्डिके व्याधि
नाशिनि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि
द्विषो जहि ॥ १० ॥ चंडिके सततं ये
त्वामर्चयंतीह भक्तितः ॥ रूपं देहि

जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥११॥
देहि सौभाग्यमारोग्यं देहि मे परमं
सुखम् ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि
द्विषो जहि ॥ १२ ॥ विधेहि द्विषतां
नाशं विधेहि बलमुच्चकैः ॥ रूपं देहि
जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥१३॥
विधेहि देवि कल्याणं विधेहि परमां
श्रियम् ॥ रूपं देवि जयं देहि यशो देहि
द्विषो जहि ॥ १४ ॥ सुरासुराशिरोरत्न

निघृष्टचरणेऽम्बिके ॥ रूपं देहि जयं देहि
यशो देहि द्विषो जहि ॥ १५ ॥ विद्या-
वंतं यशस्वंतं लक्ष्मीवंतं जनं कुरु ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ १६ ॥ प्रचण्डदैत्यदर्पघ्ने च-
ण्डिके प्रणताय मे ॥ रूपं देहि जयं
देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ १७ ॥
चतुर्भुजे चतुर्वक्त्रसंस्तुते परमेश्वरि ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो

जहि ॥ १८ ॥ कृष्णेन संस्तुते देवि
शश्वद्भक्या सदाऽम्बिके ॥ रूपं देहि
जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥१९॥
हिमाचलसुतानाथसंस्तुते परमेश्वरी ॥
रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ २० ॥ इन्द्राणीपतिसद्भावपू-
जिते परमेश्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि
यशो देहि द्विषो जहि ॥ २१ ॥ देवि
प्रचण्डदोर्दण्डदैत्यदर्प-विनाशिनि ॥

रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥२२॥ देवि भक्तजनोद्दामदत्तानन्दोदयेऽम्बिके ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो जहि ॥ २३ ॥ पत्नीं मनोरमां देहि मनोवृत्तानुसारिणीम् तारिणीं दुर्गसंसारसागरस्य कुलोद्भवाम् ॥ २४ ॥ इदं स्तोत्रं पठित्वा तु

१ "स्तौमि ध्यानपरो नित्यं वरदा शुभदा भव ।। रूपं देहि० ।। त्वत्तः परं न जानामि चंडिके भक्त वत्सले ।। रूपंदेहि० ।।" इत्यधिकः कुत्रचित्पाठः ।

महास्तोत्रं पठेन्नरः ॥ स तु सप्तशती
संख्यावरमाप्नोतिसम्पदाम् ॥ २५ ॥
इति मार्कंण्डेयपुराणेअर्गलास्तोत्रंसमाप्तम् ॥३॥

॥ अथ कीलकप्रारम्भः ॥

ॐनमश्चण्डिकायै॥मार्कण्डेय उवाच॥
विशुद्धज्ञानदेहाय त्रिवेदीदिव्यचक्षुषे ॥
श्रेयःप्राप्तिनिमित्ताय नमः सोमार्द्ध
धारिणे ॥१॥ सर्वमेतद्विजानीयान्मन्त्रा-
णामपिकीलकम्। सोपि क्षेममवाप्नोति

सततं जाप्यतत्परः ॥ २ ॥ सिध्यन्त्यु
च्चाटनादीनि वस्तूनि सकलान्यपि ॥
एतेन स्तुवतां देवीं स्तोत्रमात्रेण
सिध्यति ॥ ३ ॥ न मन्त्रं नौषधं तत्र
न किंचिदपि विद्यते ॥ विना जाप्येन
सिद्धयेत सर्वमुच्चाटनादिकम् ॥ ४ ॥
समग्राण्यपि सिद्धयंति लोकशङ्कामिमां
हरः ॥ कृत्वा निमंत्रयामास सर्वमे-
वमिदं शुभम् ॥ ५ ॥ स्तोत्रं वै चंडि-

कायास्तु तच्च गुप्तं चकार सः ॥ समाप्नोति सुपुण्येन तां यथावन्नियन्त्रणाम् ॥ ६ ॥ सोऽपि क्षेममवाप्नोति सर्वमेव नसंशयः ॥ कृष्णायां वा चतुर्दश्यामष्टम्यां वा समाहितः ॥७॥ ददाति प्रति गृह्णाति नान्यथैषा प्रसिद्ध्यति ॥ इत्थं रूपेण कीलेन महादेवेन कीलितम् ॥ ॥ ८ ॥ यो निष्कीलां विधायैनां नित्यं जपति संस्फुटम् ॥ स सिद्धः सगण-

स्सोऽपि गन्धर्वो जायते नरः ॥९॥ न चै
वाप्यटतस्तस्य भयं क्वापि हि जायते
नाऽपमृत्युवशं याति मृतो मोक्षम-
वाप्नुयात् ॥ १० ॥ ज्ञात्वा प्रारम्भ
कुर्वीत न कुर्वाणो विनश्यति ॥ ततो
ज्ञात्वैव सम्पन्नामिदं प्रारभ्यते बुधैः
॥ ११ ॥ सौभाग्यादि च यत्किञ्चिद्दृ-
श्यते ललनाजने ॥ तत्सर्वं त्वत्प्रसा-
देन तेन जाप्यमिदं शुभम् ॥१२॥ शनै-

स्तु जप्यमानेऽस्मिन् स्तोत्रे सम्पत्तिरु-
च्चकैः ॥ भवत्येव समग्राऽपि ततः
प्रारभ्यमेव तत् ॥ १३ ॥ ऐश्वर्यं यत्प्र-
सादेनसौभाग्यारोग्यसम्पदः । शत्रुहानिः
परो मोक्षःस्तूयते सानाकिं जनैः ॥१४॥

इति भगवत्याः कीलकस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ कवचादिमाहात्म्यम्

अर्गलं दुरितं हन्ति कीलकं फलदं तथा। कवचं रक्षयेन्नित्यं चामुण्डा त्रितयं जपेत् ॥ १ ॥ अर्गलं कीलकं चादौ पठित्वा कवचं जपेत् ॥ जपेत्सप्तशतीं पश्चात् क्रम एष शिवोदितः ॥ २ ॥ अर्गलं हृदये यस्य तथाऽनर्गलवागसौ ॥ भविष्यतीति निश्चित्य शिवेन रचितं

१ अर्गलकीलकयो: पाठविधायकवचपाठ:कार्यं इत्येषक्रमस्तु केरल देशीयानामेव

पुरा ॥३॥ कीलकं हृदये यस्य स की-
लितमनोरथः ॥ भविष्यति न सन्देहो
नान्यथा शिवभाषितम् ॥ ४ ॥ कवचं
हृदये यस्य सवज्रकवचः खलु॥ ब्रह्मणा
निर्मितं पूर्वमिति निश्चित्य चेतसा ॥५॥
श्रीगणपतिर्जयति ॥ ॐ अस्य
श्रीनवार्णमंत्रस्य ब्रह्मविष्णुरुद्रा ऋ-
षयः ॥ गायत्र्युष्णिगनुष्टुभश्छंदांसि ॥
श्रीमहाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वत्यो

देवता: ॥ नन्दा–शाकंभरी–भीमाः
शक्तयः ॥ रक्तदन्तिकादुर्गाभ्रामर्यो-
बीजानि ॥ अग्निवायुसूर्यास्तत्त्वानि ॥
शप्तशतीपाठांगत्वेन ऐं बीजम् ॥ ह्रीं
शक्तिः ॥ क्लीं कीलकम् ॥ श्रीमहा-
कालीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीप्रीत्यर्थं
नवार्णमन्त्रस्य जपे विनियोगः ॥
ब्रह्मविष्णुरुद्रऋषिभ्यो नमः शिरसि ॥
गायत्र्युष्णिगनुष्टुप्छंदोभ्योनमःमुखे ॥

महाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वती देव-
ताभ्यो नमः हृदि ॥ ॐ नन्दा
शाकंभरीभीमाशक्तिभ्यो नमः दक्षिण-
स्तने ॥ ॐ रक्तदन्तिकादुर्गाभ्रामरीबी-
जेभ्यो नमः वामस्तने ॥ ॐ अग्निवा-
युसूर्यतत्त्वेभ्यो नमो नाभौ ॥ ऐं बीजाय
नमो गुह्ये ॥ ह्रीं शक्तये नमः पादयोः ॥
क्लीं कीलकाय नमः नाभौ इति मूलेन
करौ संशोध्य ॥ ॐ ऐं अंगुष्ठाभ्यां

नमः ॥ ॐ ह्रीं तर्जनीभ्यां नमः ॥
ॐ क्लीं मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ चामु
ण्डायै अनामिकाभ्यां नमः ॥ ॐ विच्चे
कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं
चामुण्डायै विच्चे करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः ॥ एवं हृदयादि० ॥ ततोऽक्षर
न्यासः ॥ ॐ ऐं नमः शिखायाम् ॥ ॐ
ह्रीं नमः दक्षिणनेत्रे ॥ ॐ क्लीं नमःवाम
नेत्रे ॥ ॐ चां नमः दक्षिणकर्णे ॥ ॐ

मुं नमः वामकर्णे ॥ ॐ डां नमः दक्षिण
नासायाम् ॥ ॐ यैं नमः वामनासाया
म् ॥ ॐ विं नमः मुखे ॥ ॐ च्चें ॐ नमः
गुह्ये ॥ एवं विन्यस्याष्टवारंमूलेन व्याप
कं कुर्यात् ॥ ॐ ऐं प्राच्यै नमः ॥ ॐ ऐं
आग्नय्यै नमः ॥ ॐ ह्रीं दक्षिणायै न
मः ॥ ॐ ह्रीं नैर्ऋत्यै नमः ॐ क्लीं
प्रतीच्यै नमः ॥ ॐक्लींवायव्यै नमः ८३
ॐचामुण्डायै उदीच्यै नमः ॥ ॐ विच्चे

ईशान्यैनमः ॥ ॐ ऐंह्रीं क्लीं चामुण्डायै विच्चेऊर्ध्वायै नमः ॥ ॐ ऐंह्रीं क्लींचामुण्डायै विच्चे भूम्यै नमः ॥ अथध्यानम् ॥

खड्गं चक्रगदेषुचापपरिघाञ्छूलंभुशुंडी शिरः, शंखं संदधतीं करैस्त्रिनयनां सर्वांगभूषावृताम् ॥ नीलाश्मद्युति मास्यपाददशकां सेवे महाकालिकां यामस्तौत्स्वपिते हरौ कमलजो हंतुं मधुं कैटभम् ॥ १ ॥ अक्षस्त्रक्परशुंगदा

षुकुलिशं पद्मं धनुः कुण्डिकां, दण्डं
शक्तिमसिं च चर्म जलजं घंटां सुरा
भाजनम् ॥ शूलं पाशसुदर्शने च दध-
तीं हस्तैःप्रसन्नाननां, सेवे सैरिभमार्दि
नीमिह महालक्ष्मीं सरोजास्थिताम् ॥
॥ २ ॥ घंटाशूलहलानि शंखमुसले
चक्रं धनुः सायकं, हस्ताब्जैर्दधतीं
घनांतविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् ॥

गौरीदेहसमुद्भवां त्रिनयननामाधारभूतां महापूर्वामत्र सरस्वतीमनुभजे शुंभादिदैत्यार्दिनीम् ॥ ३ ॥ अष्टोत्तरशत संख्यया मंत्रराजं जपेत् ॥

॥ इति नवार्णविधिः ॥

अथ रात्रिसूक्तम् ॥

ॐ विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं स्थितिसंहारकारिणीम् ॥ निद्रां भगवतीं विष्णोरतुलां

तेजसः प्रभुः ॥ १ ॥ ब्रह्मोवाच ॥
त्वं स्वाहा त्वं स्वधा त्वं हि वष
ट्कारः स्वरात्मिका ॥ सुधा त्वमक्षरे
नित्ये त्रिधा मात्रात्मिका स्थिता ॥२॥
अर्धमात्रा स्थिता नित्या याऽनुच्चार्या
विशेषतः ॥ त्वमेव संध्या सावित्री त्वं
देवि जननी परा ॥ ३ ॥ त्वयैतद्धार्य-
ते विश्वं त्वयैतत्सृज्यते जगत् ॥ त्व-
यैतत्पाल्यते देवि त्वमत्स्यंते च सर्व-

दा ॥ ४ ॥ विसृष्टौ सृष्टिरूपा त्वंस्थि
तिरूपा च पालने ॥ तथा संहृतिरूपा
ऽन्ते जगतोऽस्य जगन्मये ॥ ५॥ म-
हाविद्या महामाया महामेधा महा
स्मृतिः ॥ महामोहा च भवती महा
देवी महासुरी ॥ ६ ॥ प्रकृतिस्त्वं च
सर्वस्य गुणत्रयविभाविनी ॥ कालरात्रि
र्महारात्रिर्मोहरात्रिश्च दारुणा ॥७॥ त्वं
श्रीस्त्वमीश्वरी त्वं ह्रीस्त्वं बुद्धिर्बोधलक्ष

णा ॥ लज्जा पुष्टिस्तथा तुष्टिस्त्वं
शांतिः क्षांतिरेव च ॥ ८ ॥ खड्गिनी
शूलिनी घोरा गदिनी चक्रिणी तथा ॥
शंखिनी चापिनी बाणा भुशुंडीपरिघा
युधा ॥ ९ ॥ सौम्या सौम्यतराऽशेषसौ
म्येभ्यस्त्वतिसुदन्री ॥ परापराणां
परमा त्वमेव परमेश्वरी ॥१०॥ यच्च
किंचित्क्वचिद्वस्तु सदसद्वाखिलात्मि

वाणभुशुंडीपरिघायुधा इत्येकं वा पदम् ।

के ॥ तस्य सर्वस्य या शक्तिः सा त्वं
किं स्तूयसे तदा ॥ ११ ॥ यया त्वया
जगत्स्त्रष्टा जगत्पात्यत्ति यो जगत् ॥
सोऽपि निद्रावशं नीतः कस्त्वां स्तोतुमि
हेश्वरः ॥ १२ ॥ विष्णुः शरीरग्रहणमह
मीशान एव च ॥ कारितास्ते
यतोऽतस्त्वां कः स्तोतुं शक्तिमा
न्भवेत् ॥ १३ ॥ सात्वमित्थं प्रभावैः स्वै
रुदारैर्देवि संस्तुता ॥ मोहयैतौ दुराधर्षा

वसुरौ मधुकैटभौ ॥ १४ ॥ प्रबोधं च जग
त्स्वामी नीयतामच्युतो लघु ॥ बोधश्च
क्रियतामस्य हंतुमेतौ महासुरौ ॥१५॥

इति तन्त्रोक्तं रात्रिसूक्त समाप्तम् ॥ ६ ॥

अथ वैदिकं रात्रिसूक्तम्

ॐ रात्रीव्व्यंख्यदायती पुरुत्रा देव्य १
क्षाभिः ॥ विश्वा अधि श्रियोधित ॥ १ ॥
ओर्वप्रा अमर्त्या निवतो देव्यु १ द्वतः॥

ज्योतिषा बाधते तमः ॥ २ ॥ निरु स्वसारमस्कृतोषसं देव्यायती ॥ अप दुहासते तमः ॥ ३ ॥ सा नो अद्य यस्या वयं नि ते यामन्नविक्ष्महि । वृक्षे न वसतिं वयः ॥ ४ ॥ निग्रामासो अविक्षत नि पद्वन्तो नि पक्षिणः ॥ नि श्येनासश्चिदर्थिनः ॥५॥ यावया वृक्यं १ वृकं य

वयंस्तेनमूर्म्ये ।। अथानः सुतरा भव
।। ६ ।। उप मा पेपिशत्तमः कृष्णं व्य
क्तमस्थित ।। उष ऋणेव यातय ।।७।।
उप ते गा इवाकरं वृणीष्व दुहितर्दिवः।।
रात्रि स्तोमं न जिग्युषे ।। ८ ।।

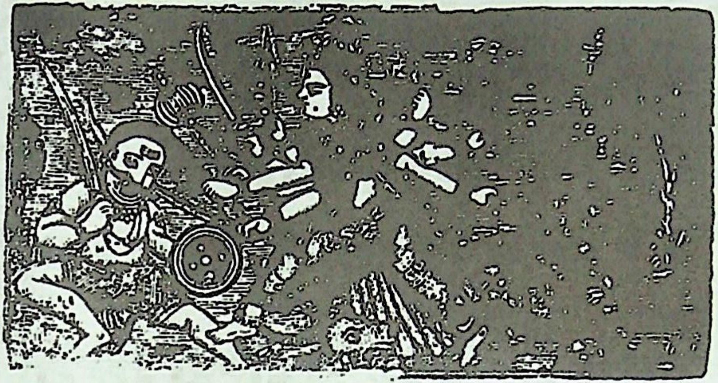
इति ऋग्वेदोक्तं रात्रिसूक्तं समाप्तम् ।।

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः १

प्रथमोऽध्यायः १.

ॐश्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सप्तशती
न्यासाः ॥ अथ प्रथममध्यमोत्तमचरि
त्राणां ब्रह्माविष्णुरुद्रा ऋषयः ॥ श्रीम
हाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वत्यो देव
ताः ॥ गायत्र्युष्णिगनुष्टुभश्छंदांसि ॥
नंदाशाकंभरीभीमाः शक्तयः ॥ रक्तदं
तिकादुर्गाभ्रामर्यो बीजानि ॥ अग्नि
र्वायुः सूर्यस्तत्त्वानि ॥ ऋग्यजुःसाम
वेद ध्यानानि ॥ सकलकामनासिद्धये

श्रीमहाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वती
देवताप्रीत्यर्थें जपे विनियोगः ॥ त
त्रादौ न्यासाः ॥ खड्गिनी शूलिनी घो
रा गदिनी चक्रिणी तथा ॥ शंखिनी
चापिनी बाणा भुशुंडी परिघायुधा ॥
अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ शूलेन पाहि नो देवि
पाहि खड्गेन चांबिके ॥ घंटास्वनेन
नः पाहि चापज्यानिस्वनेन च ॥ तर्ज
नीभ्यां नमः ॥ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां

च चंडिके रक्ष दक्षिणे ॥ भ्रामणेनात्म
शूलस्य उत्तरस्यां तथेश्वरि ॥ मध्यमा
भ्यां नमः ॥ सौम्यानि यानि रूपाणि
त्रैलोक्ये विचरंति ते ॥ यानि चात्यं-
तघोराणि तै रक्षास्मांस्तथा भुवम् ॥
अनामिकाभ्यां नमः ॥ खड्गशूलगदा
दीनि यानि चास्त्राणि तेऽम्बिके ॥ करप
ल्लवसंगीनि तैरस्मान्रक्ष सर्वतः ॥ कनि
ष्ठिकाभ्यां नमः ॥ सर्वस्वरूपे सर्वेशे

सर्वशक्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यस्त्रा
हि नो देवि दुर्गे देवि नमोस्तुते ॥
करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ एवं हृद
यादि० ॥ खड्गिनी शूलिनी घोरा० हृद
याय० ॥ शूलेन पाहि नो देवि० शिरसे
स्वाहा ॥ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां०
शिवायै वषट् ॥ सौम्यानि यानि
रूपाणि कवचाय हुं ॥ खड्गशूलगदा
दीनि नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ सर्वस्वरूपे

सर्वेशे अस्त्राय फट् ॥ अथ ध्यानम् ॥
विद्युद्दामसमप्रभां मृगपतिस्कंधस्थितां
भीषणां, कन्याभिः करवालखेटविलस
द्धस्ताभिरासेविताम् ॥ हस्तैश्चक्रधरा
लिखेटविशिखांश्चापं गुणं तर्जनीं, बिभ्रा
णामनलात्मिकां शशिधरां दुर्गां त्रिने
त्रां भजे ॥ ॥ इति ध्यानम् ॥ ॐ
अस्य श्रीप्रथमचरित्रस्य ब्रह्मा ऋषिः
महाकाली देवता ॥ गायत्री छन्दः ॥

नंदा शक्तिः ॥ रक्तदंतिका बीजम् ॥
अग्निस्तत्त्वम् ॥ ऋग्वेदः स्वरूपम् ॥
श्रीमहाकालीप्रीत्यर्थे प्रथमचरित्रजपे
विनियोगः ॥ अथ ध्यानम् ॥ खड्गं
चक्रगदेषुचापपरिघाञ्छूलं भुशुंडीं
शिरः,शंखं संदधतीं करैस्त्रिनयनां सर्वांग
भूषावृताम् ॥ नीलाश्मद्युतिमास्य
पाददशकां सेवे महाकालिकां, याम
स्तौत्स्वपिते हरौ कमलजो हंतुं मधुं

कैटभम् ॥ ॐ नमश्चण्डिकायै ॥ मार्क
ण्डेय उवाच ॥ १ ॥ सावर्णिः सूर्यत-
नयो यो मनुः कथ्यतेऽष्टमः ॥ निशा
मय तदुत्पत्तिं विस्तराद्गदतो मम ॥
॥ २ ॥ महामायानुभावेन यथा मन्वं
तराधिपः ॥ स बभूव माहाभागः साव-
र्णिस्तनयो रवेः ॥ ३ ॥ स्वारोचिषे
ऽन्तरे पूर्वं चैत्रवंशसमुद्भवः ॥ सुरथो
नाम राजाऽभूत्समस्ते क्षितिमण्डले

॥ ४ ॥ तस्य पालयतः सम्यक्प्रजाः
पुत्रानिवौरसान् ॥ बभूवुः शत्रवो
भूपाः कोलाविध्वंसिनस्तदा ॥ ५ ॥
तस्य तैरभवद्युद्धमतिप्रबलदण्डिनः ॥
न्यूनैरपि स तैर्युद्धे कोलाविध्वंसिभिर्जि
तः ॥ ६ ॥ ततः स्वपुरमायातो नि
जदेशाधिपोऽभवत् ॥ आक्रान्तः स
महाभागस्तैस्तदा प्रबलारिभिः ॥ ७ ॥
अमात्यैर्बलिभिर्दुष्टैर्दुर्बलस्य दुरात्म

मिः ॥ कोशो बलं चापहृतं तत्रापि स्व
पुरे ततः ॥ ८ ॥ ततो मृगयाव्याजेन
हृतस्वाम्यः स भूपतिः ॥ एकाकी हय
मारुह्य जगाम गहनं वनम् ॥ ९ ॥ स
तत्राश्रममद्राक्षीद्द्विजवर्यस्य मेधसः ॥
प्रशांतश्वापदाकीर्णं मुनिशिष्योपशो
भितम् ॥ १० ॥ तस्थौ कंचित्स कालं
च मुनिना तेन सत्कृतः ॥ इतश्चेतश्च
विचरंस्तस्मिन्मुनिवराश्रमे ॥ ११ ॥

सोऽचिंतयत्तदा तत्र ममत्वाकृष्टचेतनः
॥१२॥ मत्पूर्वैः पालितं पूर्वं मया हीनं
पुरंहि तत् ॥ मद्भृत्यैस्तैरसद्वृत्तैर्धर्मतः
पाल्यते न वा ॥ १३ ॥ न जाने स
प्रधानो मे शूरो हस्ती सदामदः ॥ मम
वैरिवशं यातः कान्भोगानुपलप्स्यते ॥
॥१४॥ ये ममानुगता नित्यं प्रसादधन
भोजनैः ॥ अनुवृत्तिं ध्रुवं तेऽद्य कुर्वंत्य
न्यमहीभृताम् ॥ १५ ॥ असम्यग्व्ययय

शीलैस्तैः कुर्वद्भिः सततं व्ययम्।। संचि-
तः सोऽतिदुःखेन क्षयं कोशो गमिष्य
ति ॥ १६ ॥ एतच्चान्यच्च सततं चिंत
यामास पार्थिवः ॥ तत्र विप्राश्र
माभ्याशे वैश्यमेकं ददर्श सः ॥ १७ ॥
स पृष्टस्तेन कस्त्वं भो हेतुश्चाग-
मनेऽत्र कः ॥ सशोक इव कस्मात्त्वं
दुर्मना इव लक्ष्यसे ॥ १८ ॥ इत्या-
कर्ण्य वचस्तस्य भूपतेः प्रणयोदितम्

प्रत्युवाच स तं वैश्यः प्रश्रयावनतो नृप-
म् ॥ १९ ॥ वैश्य उवाच ॥ २० ॥
समाधिर्नाम वैश्योऽहमुत्पन्नो धनिनां
कुले ॥ पुत्रदारैर्निरस्तश्च धनलोभादसा
धुभिः ॥ २१ ॥ विहीनश्च धनैर्दारैः
पुत्रैरादाय मे धनम् ॥ वनमभ्या-
गतो दुःखी निरस्तश्चाप्तबन्धुभिः ॥
॥ २२ ॥ सोऽहं न वेद्मि पुत्राणां कुशला

६८

कुशलात्मिकाम् ॥ प्रवृत्तिं स्वजनानां च
दाराणां चात्र संस्थितः ॥ २३ ॥ किंनु
तेषां गृहे क्षेममक्षेमं किंनु सांप्रतम् ॥
॥ २४ ॥ कथं ते किंनु सद्वृत्ता दुर्वृत्ताः
किंनु मे सुताः ॥ २५ ॥ राजोवाच ॥
॥ २६ ॥ यैर्निरस्तो भवाँल्लुब्धैः
पुत्रदारादिभिर्धनैः ॥ २७ ॥ तेषु किं
भवतः स्नेहमनुबध्नाति मानसम् ॥
॥ २८ ॥ वैश्य उवाच ॥ २९ ॥ एवमे-

तद्यथा प्राह भवानस्मद्गतं वचः ॥ किं
करोमि न बध्नाति मम निष्ठुरतां मनः
॥ ३० ॥ यैः सन्त्यज्य पितृस्नेहं धन
लुब्धैर्निराकृतः ॥ पतिस्वजनहार्दं च
हार्दं तेष्वेव मे मनः॥ ३१ ॥ किमेत-
न्नाभिजानामि जानन्नपि महामते ॥
यत्प्रेमप्रवणं चित्तं विगुणेष्वपि बंधुषु
॥ ३२ ॥ तेषां कृते मे निःश्वासो

---

१ 'भवान्यत्मद्गतं वचः' इ. पा. ।

दौर्मनस्यं च जायते ॥ ३३ ॥ करोमि
किं यन्न मनस्तेष्वप्रीतिषु निष्ठुरम् ॥
॥ ३४ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ३५ ॥
ततस्तौ सहितौ विप्र तं मुनिं समुपस्थि
तौ ॥३६॥ समाधिर्नाम वैश्योऽसौ स च
पार्थिवसत्तमः ॥ ३७ ॥ कृत्वा तु
तौ यथान्यायं यथार्हं तेन संविदम् ॥ उप-
विष्टौ कथाः काश्चिच्चक्रतुर्वैश्यपार्थिवौ
॥३८॥ राजोवाच ॥३९॥ भगवंस्त्वामहं

प्रष्टुमिच्छाम्येकं वदस्व तत् ॥ ४० ॥ अ०
स० दुःखाय यन्मे मनसः स्वचित्तायत्ततां १
६७ विना ॥ ४१ ॥ ममत्वं गतराज्यस्य
राज्यांगेष्वखिलेष्वपि ॥ जानतोऽपि
यथाऽज्ञस्य किमेतन्मुनिसत्तम ॥
॥ ४२ ॥ अयं च निकृतः पुत्रैर्दारैर्भृ-
त्यैस्तथोज्झितः ॥ स्वजनेन च संत्य-
क्तस्तेषु हार्दी तथाऽप्यति ॥ ४३ ॥ ए- ६७
वमेष तथाऽहं च द्वावप्यत्यंतदुखि-

तौ ॥ दृष्टदोषेऽपि विषये ममत्वाकृष्ट
मानसौ ॥ ४४ ॥ तत्किमेतन्महाभा-
ग यन्मोहो ज्ञानिनोरपि ॥ ममास्य
च भवत्येषा विवेकांधस्य मूढता ॥
॥ ४५ ॥ ऋषिरुवाच ॥ ४६ ॥ ज्ञान-
मस्ति समस्तस्य जंतोर्विषयगोचरे ॥
विषयश्च महाभागा याति चैवं पृथ-
क्पृथक् ॥ ४७ ॥ दिवान्धाः प्राणिनः
केचिद्रात्र्यंधास्तथाऽपरे ॥ केचिद्दिवा

तथा रात्रौ प्राणिनस्तुल्यदृष्टयः ॥ अ०
स० ॥ ४८ ॥ ज्ञानिनो मनुजाः सत्यं किं नु १
६८ ते न हि केवलम् ॥ यतो हि ज्ञानिनः
सर्वे पशुपक्षिमृगादयः ॥४९॥ ज्ञानं च
तन्मनुष्याणां यत्तेषां मृगपक्षिणाम् ॥
मनुष्याणां च यत्तेषां तुल्यमन्यत्तथो
भयोः ॥ ५० ॥ ज्ञानेऽपि सति पश्यैता-
न्पतङ्गाञ्छावचंचुषु ॥ कणमोक्षादृता- ६८
न्मोहात्पीड्यमानानपि क्षुधा ॥ ५१ ॥

मानुषा मनुजव्याघ्र साभिलाषाः सुतान्प्रति ॥ लोभात्प्रत्युपकाराय न[1]न्वेतान्किं न पश्यसि ॥ ५२ ॥ तथाऽपि ममतावर्तें मोहगर्तें निपातिताः ॥ महामायाप्रभावेण संसारस्थितिकारिणा ॥ ५३ ॥ तन्नात्र विस्मयः कार्यो योगनिद्रा जगत्पतेः ॥ महामाया हरेश्चैषा तया संमोह्यते जगत् ॥५४॥

'१ नन्वेतें' इ. पा.

ज्ञानिनामपि चेतांसि देवी भगवती हि
सा ॥ बलादाकृष्य मोहाय महामाया
प्रयच्छति ॥ ५५ ॥ तया विसृज्यते वि
श्वं जगदेतच्चराचरम् ॥ सैषा प्रसन्ना
वरदा नृणां भवति मुक्तये ॥ ५६ ॥ सा
विद्या परमा मुक्तेर्हेतुभूता सनातनी
॥ ५७ ॥ संसारबंधहेतुश्च सैव सर्वेश्व-
रेश्वरी ॥ ५८ ॥ राजोवाच ॥ ५९ ॥
भगवन्का हि सा देवी महामायेति यां

भवान् ॥ ब्रवीति कथमुत्पन्ना सा कर्मा
स्याश्च किं द्विज ॥ ६० ॥ यत्प्रभावा
च सा देवी यत्स्वरूपा यदुद्भवा ॥६१॥
तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि त्वत्तो ब्रह्मविदां
वर ॥ ६२ ॥ ऋषिरुवाच ॥ ६३ ॥
नित्यैव सा जगन्मूर्तिस्तया सर्वमिदं
ततम् ॥ ६४ ॥ तथाऽपि तत्समुत्प-
त्तिर्बहुधा श्रूयतां मम ॥ ६५ ॥ देवानां

१ 'यत्स्वभावा' इ. पा. ।

कार्यसिद्ध्यर्थमाविर्भवति सा यदा ॥
स० उत्पन्नेति तदा लोके सा नित्या अ०
७० ऽप्यभिधीयते ॥ ६६ ॥ योगनिद्रां १
यदा विष्णुजगत्येकार्णवीकृते ॥ आस्ती-
र्य शेषमभजत्कल्पांते भगवान्प्रभुः
॥ ६७ ॥ तदा द्वावसुरौ घोरौ विख्यातौ
मधुकैटभौ ॥ विष्णुकर्णमलोद्भूतौ हंतुं
ब्रह्माणमुद्यतौ ॥ ६८ ॥ स नाभिकमले ७०
विष्णोः स्थितो ब्रह्मा प्रजापतिः ॥ दृष्ट्वा

तावसुरौ चाग्रौ प्रसुप्तं च जनार्दनम्
॥ ६९ ॥ तुष्टाव योगनिद्रां तामेका-
ग्रहृदयः स्थितः ॥ विबोधनार्थाय हरे-
र्हरिनेत्रकृतालयाम् ॥ ७० ॥ विश्वेश्व-
रीं जगद्धात्रीं स्थितिसंहारकारिणीम् ॥
निद्रां भगवतीं विष्णोरतुलां तेजसः
प्रभुः ॥ ७१ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ७२ ॥ त्वं
स्वाहा त्वं स्वधा त्वं हि वषट्कारः स्व-
रात्मिका ॥ सुधा त्वमक्षरे नित्ये त्रि-

धा मात्रात्मिका स्थिता ॥ ७३ ॥ अर्ध-
मात्रा स्थिता नित्या याऽनुच्चार्या
विशेषतः ॥ त्वमेव संध्या सावित्री त्वं
देवि जननी परा ॥ ७४ ॥ त्वयैतद्धार्य-
ते विश्वं त्वयैतत्सृज्यते जगत् ॥
त्वयैतत्पाल्यते देवि त्वमत्स्यंते च सर्व-
दा ॥७५॥ विसृष्टौ सृष्टिरूपा त्वं स्थिति
रूपा च पालने ॥ तथा संहृतिऽरूपान्ते

१ 'सां क्ष्वम्' इ. पा, । २ 'देवजननी' इ. पा.

जगतोऽस्यजगन्मये ॥७६॥ महाविद्या महामाया महामेधा महास्मृतिः ॥ महामोहा च भवती महादेवी महासुरी ॥ ७७ ॥ प्रकृतिस्त्वं च सर्वस्य गुणत्रयविभाविनी ॥ कालरात्रिर्महारात्रिर्मोहरात्रिश्च दारुणा ॥ ७८ ॥ त्वं श्रीस्त्वमीश्वरी त्वं ह्रीस्त्वं बुद्धिर्बोधलक्षणा ॥ लज्जा पुष्टिस्तथा तुष्टिस्त्वं शांतिः क्षांतिरेव च ॥ ७९ ॥ खड्गिनी शूलि

नी घोरा गदिनी चक्रिणी तथा ॥ शं-
खिनी चापिनी बाणा भुशुण्डीपरिघायु
धा ॥ ८० ॥ सौम्या सौम्यतराशेष
सौम्येभ्यस्त्वतिसुंदरी ॥ परापराणां
परमा त्वमेव परमेश्वरी ॥ ८१ ॥
यच्च किंचित्क्वचिद्वस्तु, सदसद्वाऽखि-
लात्मिके ॥ तस्य सर्वस्य या शक्तिः
सा त्वं किं स्तूयसे तदा ॥ ८२ ॥ यथा
त्वया जगत्स्रष्टा जगत्पात्यत्ति यो

जगत् ॥ सोऽपि निद्रावशं नीतः कस्त्वां स्तोतुमिहेश्वरः ॥ ८३ ॥ विष्णुः शरीरग्रहणमहमीशान एव च ॥ कारितास्ते यतोऽतस्त्वां कः स्तोतुं शक्तिमान्भवेत् ॥ ८४ ॥ सा त्वमित्थं प्रभावैः स्वैरुदारैर्देवि संस्तुता ॥ मोहयैतौ दुराधर्षावसुरौ मधुकैटभौ ॥ ॥ ८५ ॥ प्रबोधं च जगत्स्वामी नीयतामच्युतो लघु ॥ ८६ ॥ बोधश्च

क्रियतामस्य हंतुमेतौ महासुरौ ॥
॥८७॥ ऋषिरुवाच ॥८८॥ एवं स्तुता
तदा देवि तामसी तत्र वेधसा ॥ विष्णोः
प्रबोधनार्थाय निहंतुं मधुकैटभौ ॥८९॥
नेत्रास्यनासिकाबाहु---हृदयेभ्यस्तथोर
सः ॥ निर्गम्य दर्शने तस्थौ ब्रह्मणोऽव्य-
क्तजन्मनः ॥९०॥ उत्तस्थौ च जगन्ना
थस्तया मुक्तो जनार्दनः ॥ एकार्णवे
हि शयनात्ततः स ददृशे च तौ ॥९१॥

मधुकैटभौ दुरात्मानावतिवीर्यपराक्र-
मौ ॥ क्रोधरक्तेक्षणावत्तुं ब्रह्माणं जनि
तोद्यमौ ॥ ९२ ॥ समुत्थाय ततस्ता
भ्यां युयुधे भगवान्हरिः ॥ पंचवर्षसह-
स्त्राणि बाहुप्रहरणो विभुः ॥ ९३ ॥ ता-
वप्यतिबलोन्मत्तौ महामायाविमोहि
तौ ॥ ९४ ॥ उक्तवंतौ वरोऽस्मत्तो व्रि-
यतामिति केशवम् ॥ ९५ ॥ भगवानु-
वाच ॥ ९६ ॥ भवेतामद्य मे तुष्टौ मम

वध्यावुभावपि ॥ ९७ ॥ किमन्येन
वरेणात्र एतावद्धि वृतं मया ॥
॥ ९८ ॥ ऋषिरुवाच ॥ ९९ ॥ वंचि-
ताभ्यामिति तदा सर्वमापोमयं जगत् ॥
विलोक्य ताभ्यां गदितो भगवान्कम
लेक्षणः * ॥ १०० ॥ आवां जहि न

'वरेणातः' इ० पा० ।

* इत ऊर्ध्वम्-"प्रीतौ स्तस्तव युद्धेन श्लाध्यस्त्व मृत्युरावयोः ॥" इति चतुर्धरोशांतनव्योरधिकः पाठः । स च विभागकारिका विरुद्धः ।

यत्रोर्वी सलिलेन परिप्लुता ॥१॥ ऋषि
रुवाच ॥ २ ॥ तथेत्युक्त्वा भगवती
शंखचक्रगदाभृता ॥ कृत्वा चक्रेण वै
छिन्ने जघने शिरसी तयोः ॥३॥ एव
मेषा समुत्पन्ना ब्रह्मणा संस्तुता स्व
यम् ॥ प्रभावमस्या देव्यास्तु भूयः
शृणु वदामि ते ॥१०४॥ [ॐ साङ्गायै
सपरिवारायै सवाहनायै सर्वायुधायै
वाग्भवबीजाधिष्ठात्र्यै महाकाल्यै महा-

हुतिं समर्पयामि नमः स्वाहा] इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे देवीमाहात्म्ये मधुकैटभवधो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥१॥ उवाच ॥१४॥ अर्धानि ॥२४॥ श्लोकाः ॥६६॥ एवम् ॥१०४॥

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः २

द्वितीयोऽध्यायः २.

श्रीः ॥ ॐ अस्य श्रीमध्यमचरितस्य
विष्णुर्ऋषिः ॥ महालक्ष्मीर्देवता ॥
उष्णिक्छंदः ॥ शाकंभरी शक्तिः ॥
दुर्गा बीजम् ॥ वायुस्तत्त्वम् ॥ यजुर्वेदः
स्वरूपम् ॥ महालक्ष्मीप्रीत्यर्थं मध्यम-
चरितजपे विनियोगः ॥ ॐ अक्षस्त्रक्प-
रशुं गदेषुकुलिशं पद्मं धनुः कुंडिकां
दंडं शक्तिमासिं च चर्म जलजं घंटां
सुराभाजनम् ॥ शूलं पाशसुदर्शने च

दधतीं हस्तैः प्रसन्नाननां[1], सेवे सौरिभ-
मर्दिनीमिह महालक्ष्मीं सरोजस्थि-
ताम् ॥ इति ध्यानम् ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥
देवासुरमभूद्युद्धं पूर्णमब्दशतं पुरा ॥
महिषेऽसुराणामधिपे देवानां च पुरं-
दरे ॥ २ ॥ तत्रासुरैर्महावीर्यैर्देवसैन्यं
पराजितम् ॥ जित्वा च सकलान्देवा-
निंद्रोभून्महिषासुरः ॥ ३ ॥ ततः परा-

१ 'प्रवालप्रभाम्' इति पा० ।

जिता देवाः पद्मयोनिं प्रजापतिम् ॥
पुरस्कृत्य गतास्तत्र यत्रेशगरुडध्वजौ
॥ ४ ॥ यथावृत्तं तयोस्तद्वन्माहिषासु-
रचेष्टितम् ॥ त्रिदशाः कथया
मासुर्देवाभिभवविस्तरम् ॥ ५ ॥ सूर्ये
न्द्राग्न्यनिलेंदूनां यमस्य वरुणस्य च ॥
अन्येषां चाधिकारान्स स्वयमे-
वाधितिष्ठति ॥ ६ ॥ स्वर्गान्निराकृताः
सर्वे तेन देवगणा भुवि ॥ विचरंति यथा

मर्त्यां महिषेण दुरात्मना ॥७॥ एतद्वः
कथितं सर्वममरारिविचेष्टितम् ॥
शरणं वः प्रपन्नाः स्मो वधस्तस्य वि-
चिंत्यताम् ॥ ८ ॥ इत्थं निशम्य देवा-
नां वचांसि मधुसूदनः ॥ चकार कोपं
शंभुश्च भ्रुकुटीकुटिलाननौ ॥ ९ ॥ त-
तोऽति कोपपूर्णस्य चक्रिणो वदनात्त-
तः ॥ निश्चक्राम महत्तेजो ब्रह्मणः शंक-
रस्य च ॥ १० ॥ अन्येषां चैव देवानां

शक्रादीनां शरीरतः ॥ निर्गतः सुमहत्ते-
जस्तच्चैक्यं समगच्छत ॥११॥ अतीव
तेजसः कूटं ज्वलंतामिव पर्वतम् ॥
ददृशुस्ते सुरास्तत्र ज्वालाव्याप्तदि-
गंतरम् ॥ १२ ॥ अतुलं तत्र तत्तेज-
सर्वदेवशरीजम् ॥ एकस्थं तदभून्ना-
री व्याप्तलोकत्रयं त्विषा ॥ १३ ॥ य-
दभूच्छांभवं तेजस्तेनाजायत तन्मुख-
म् ॥ याम्येन चाभवन्केशा बाहवो

विष्णुतेजसा ॥ १४ ॥ सौम्येन स्त-
नयोर्युग्मं मध्यं चैन्द्रेण चाभवत् ॥
वारुणेन च जंघोरू नितंबस्तेजसा भु
वः ॥ १५ ॥ ब्रह्मणस्तेजसा पादौ तदं
गुल्याऽर्कतेजसा॥ वसूनां च करांगुल्यः
कौबेरेण च नासिका ॥ १६ ॥ तस्या
स्तु दंताः संभूताः प्राजापत्येन तेज-
सा ॥ नयनात्रितयं यज्ञे तथा पावक
तेजसा ॥ १७ ॥ भ्रुवौ च संध्ययोस्तेजः

श्रवणाववानिलस्य च ॥ अन्येषां चैव देवानां संभवस्तेजसां शिवा ॥ १८ ॥ ततस्समस्तदेवानां तेजोराशिसमुद्भवाम् ॥ तां विलोक्य मुदं प्रापुरमरा महिषार्दिताः ॥ १९ ॥ शूलं शूलाद्विनिष्कृष्य ददौ तस्यै पिनाकधृक् ॥ चक्रं च दत्तवान्कृष्णः समुत्पाट्य स्वचक्र

इत ऊर्ध्वं 'ततो देवा ददुस्तस्यै स्वानि स्वान्यायुधानि च ॥ ऊचुर्जयजये त्युच्चैर्जयन्तीं ते जयषिणः'' इति केवलं शान्तनव्यामधिकः पाठो दृश्यते कात्यायनीतन्त्रोक्तमन्त्रविभागकारिकाविरुद्धश्च ।

तः ॥ २० ॥ शंखं च वरुणः शक्तिं ददौ
स० तस्यै हुताशनः ॥ मारुतो दत्तवां- अ०
८० श्चापं बाणपूर्णे तथेषुधी ॥ २१ ॥ वज्र २
मिंद्रः समुत्पाट्य कुलिशादमराधिपः॥
ददौ तस्यै सहस्राक्षो घंटामैरावताद्ग
जात् ॥ २२ ॥ कालदंडाद्यमो दण्डं पा
शं चांबुपतिर्ददौ ॥ प्रजापतिश्चाक्षमा
लां ददौ ब्रह्मा कमंडलुम् ॥२३॥ सम-
स्तरोमकूपेषु निजरश्मीन्दिवाकरः ॥ ८०

कालश्च दत्तवान्खड्गं तस्यै[1] चर्म च
निर्मलम् ॥ २४ ॥ क्षीरोदश्चामलं हार
मजरे च तथाऽम्बरे। चूडामणीं तथा दि-
व्यं कुण्डले कटकानि च ॥ २५ ॥ अर्ध
चन्द्रं तथा शुभ्रं[2] केयूरान्सर्वबाहुषु ॥
नूपुरौ विमलौ तद्वद् ग्रैवेयकमनुत्तमम्
॥ २६ ॥ अंगुलीयकरत्नानि समस्ता
स्वंगुलीषु च ॥ विश्वकर्मा ददौ तस्यै

---

१ 'तस्याश्चर्म' इ. पा. । २ 'दिव्यम्' इ. पा. ।

परशुं चातिनिर्मलम् ॥ २७ ॥ अस्त्रा
ण्यनेकरूपाणि तथाऽभेद्यं च दंशनम्॥
अम्लानपंकजां मालां शिरस्युरसि च
पराम् ॥ २८॥ अददाज्जलधिस्तस्यै
पंकजं चातिशोभनम् ॥ हिमवान्वाहनं
सिंहं रत्नानि विविधानि च ॥ २९ ॥
ददावशून्यं सुरया पानपात्रं धना
धिपः ॥ शेषश्च सर्वनागेशो महाम
णिविभूषितम् ॥ ३० ॥ नागहारं

ददौ तस्यै धत्ते यः पृथिवीमिमाम् ॥
अन्यैरपि सुरैर्देवी भूषणैरायुधैस्तथा
॥ ३१ ॥ सम्मानिता ननादोच्चैः
साट्टहासं मुहुर्मुहुः ॥ तस्या नादेन
घोरेण कृत्स्नमापूरितं नभः ॥
॥ ३२ ॥ अमायतातिमहता प्रतिशब्दो
महानभूत् ॥ चुक्षुभुः सकला
लोकास्समुद्राश्च चकंपिरे ॥ ३३ ॥
चचाल वसुधा चेलुः सकलाश्च मही

धराः ॥ जयेति देवाश्च मुदा तामूचुः
सिंहवाहिनीम् ॥ ३४ ॥ तुष्टुवुर्मुनय
श्चैनां भक्तिनम्रात्ममूर्तयः ॥ दृष्ट्वा
समस्तं संक्षुब्धं त्रैलोक्यममरारयः
॥ ३५ ॥ सन्नद्धाखिलसैन्यास्ते समुत्त
स्थुरुदायुधाः ॥ आः किमेतदिति
क्रोधादाभाष्य महिषासुरः ॥ ३६ ॥
अभ्यधावत तं शब्दमशेषैरसुरैर्वृतः ॥
स ददर्श ततो देवीं व्याप्तलोकत्रयां

त्विषा ॥ ३७॥ पादाक्रांत्या नतभुवं
किरीटोल्लिखितांबराम् ॥ क्षोभिताशेष
पातालां धनुर्ज्यानिःस्वनेन ताम् ॥
॥३८॥ दिशो भुजसहस्रेण समंताद्व्या
प्य संस्थिताम्॥ततः प्रववृते युद्धं तया
देव्या सुरद्विषाम् ॥३९॥ शस्त्रास्त्रैर्बहुधा
मुक्तैरादीपितदिगन्तरम् ॥ महिषासुर
सेनानीश्चिक्षुराख्यो महासुरः ॥४०॥
युयुधेचामरश्चान्यैश्चतुरंगबलान्वितः॥

रथानामयुतैः षड्भिरुदग्राख्यो महा
सुरः ॥ ४१ ॥ अयुध्यतायुतानां
च सहस्रेण महाहनुः ॥ पञ्चा
शद्भिश्च नियुतैरासिलोमा महासुरः ॥
॥ ४२ ॥ अयुतानां शतैः षड्भिर्बाष्क
लो युयुधे रणे ॥ गजवाजिसहस्रौघैरने
कैः परिवारितः ॥ ४३ ॥ वृतो रथानां
कोट्या च युद्धे तस्मिन्नयुध्यत ॥ बिडा

लाख्यो महादैत्यः पंचाशद्भिरथायुतैः ॥ ४४ ॥ युयुधे संयुगे तत्र रथानां परिवारितः ॥ अन्ये च तत्रायुतशो रथनागहयैर्वृताः ॥४५॥ युयुधुस्संयुगे देव्या सह तत्र महासुराः ॥ कोटिकोटिसहस्रैस्तु रथानां दन्तिनां तथा ॥ ४६ ॥ हयानां च वृतो युद्धे तत्राभून्माहिषासुरः ॥ तोमरैर्भिन्दिपालैश्च शक्तिभिर्मुस

'अयुतानां च' इ, पा. ।

लैस्तथा ॥ ४७ ॥ युयुधुः संयुगे देव्या
खड्गः पाशुपाट्टिशैः ॥ केचिच्च चिक्षिपुः
शक्तीः केचित्पाशांस्तथाऽपरे ॥ ४८ ॥
देवीं खड्गप्रहारैस्तु ते तां हंतुं प्रचक्रमुः
साऽपि देवी ततस्तानि शस्त्राण्यस्त्रा
णि चण्डिका ॥ ४९ ॥ लीलयैव प्रचि
च्छेद निजशस्त्रास्त्रवर्षिणी ॥ अनाय
स्तानना देवी स्तूयमाना सुरर्षिभिः ॥
॥ ५० ॥ मुमोचासुरदेहेषु शस्त्राण्य

स्त्राणि चेश्वरी ॥ सोऽपि क्रुद्धो धुतस
टो देव्या वाहनकेसरी ॥ ५१ ॥ चचा
रासुरसैन्येषु वनेष्विव हुताशनः ॥
निःश्वासान्मुमुचे यांश्च युध्यमाना रणे
ऽम्बिका ॥ ५२ ॥ त एव सद्यः संभूता
गणाः शतसहस्रशः ॥ युयुधुस्ते परशु
भिर्भिंदिपालासिपाट्टिशैः ॥ ५३ ॥ नाश
यंतोऽसुरगणान्देवीशक्त्यूपबृंहिताः ॥
अवादयंत पटहान्गणाः शंखांस्तथा

ऽपरे ॥५४॥ मृदंगांश्च तथैवान्ये तस्मि
न्युद्धमहोत्सवे ॥ ततो देवी त्रिशूलेन
गदया शक्तिवृष्टिभिः ॥ ५५ ॥ खड्गादि
भिश्च शतयो निजघान महासुरान् ॥
पातयामास चैवान्यान्घण्टास्वनविमो
हितान् ॥ ५६ ॥ असुरान्भुवि पाशेन
बद्धा चान्याकर्षयत् ॥ केचिद्द्विधा
कृतास्तीक्ष्णैः खड्गपातैस्तथापरे ॥५७॥

१ 'वृ' इ. पा. ।

विपोथिता निपातेन गदया भुवि शेरते।
वेमुंश्च केचिद्रुधिरं मुसलेन भृशं हताः
॥ ५८ ॥ केचिन्निपातिता भूमौ भिन्नः
शूलेनवक्षसि ॥ निरंतराश्शरौघेण कृताः
केचिद्रणाजिरे ॥ ५९ ॥ सेनानुकारिणः
प्राणान्मुमुचुस्त्रिदशार्दनाः ॥ केषांचिद्वा
हवश्छिन्नाश्छिन्नग्रीवास्तथाऽपरे ॥६०।
शिरांसि पेतुरन्येषामन्ये मध्ये विदा

१ 'निराकृताः' इति पा. । २ 'शल्यानुकारिणः' 'श्येनांनुकारिण' इ. च पा.

रिताः ॥ विच्छिन्नजंघास्त्वपरे पेतुरु
र्व्यां महासुराः ॥ ६१ ॥ एकबाह्वक्षि
चरणाः कचिद्देव्या द्विधा कृताः ॥
छिन्नेऽपि चान्ये शिरसि पतिताः
पुनरुत्थिताः ॥ ६२ ॥ कबंधा युयुधुर्दे
व्याः गृहीतपरमायुधाः ॥ ननृतुश्चापरे
तत्र युद्धे तूर्यलयाश्रिता[1] ॥६३॥ कबंधा
श्छिन्नाशिरसः खड्गशक्त्यृष्टिपाणयः ॥

१ 'न्विताः' इ. पा.

तिष्ठ तिष्ठेति भाषंतो देवीमन्ये महा
सुराः ॥ ६४ ॥ पातितै रथनागाश्वैर
सुरैश्च वसुंधरा ॥ अगम्या साऽभवत्तत्र
यत्राभूत्स महारणः ॥ ६५ ॥ शोणि
तौघा महानद्यस्सद्यस्तत्र प्रसुस्रुवुः ॥
मध्ये चासुरसैन्यस्य वारणासुरवाजि
नाम् ॥ ६६ ॥ क्षणेन तन्महासैन्यम
सुराणां तथाऽम्बिका ॥ निन्ये क्षयं तथा
वह्निस्तृणदारुमहाचयम् ॥ ६७ ॥ स

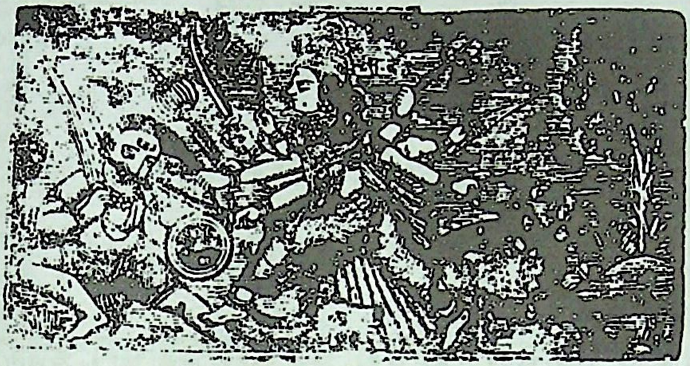
च सिंहो महानादमुत्सृजन्धुतकेसरः ॥
शरीरेभ्योऽमरारीणामसूनिव विचिन्व
ति ॥ ६८ ॥ देव्या गणैश्च तैस्तत्र कृतं
युद्धं तथाऽसुरैः ॥ यथैषां तुष्टुवुर्देवाः
पुष्पवृष्टिमुचो दिवि ॥६९॥ इति मार्क
ण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे देवी
माहात्म्ये महिषासुरसैन्यवधो नाम
द्वितीयोऽध्यायः॥२॥ उवाच १,श्लोकाः
६८, एवं ६९ एवमादितः १७३ ॥

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ३.

तृतीयोऽध्यायः ३.

ॐ उद्यद्भानुसहस्त्रकान्तिमरुणक्षौमां शिरोमालिकां, रक्तालिप्तपयोधरां जप-वटीं विद्यामभीतिं वराम् ॥ हस्ताब्जै-र्दधतीं त्रिनेत्राविलसद्वक्त्रारविन्दाश्रियां देवीं बद्धहिमांशुरत्नमुकुटां वन्दे सम न्दस्मिताम् ॥ इति ध्यानम् ॥ ऋषि रुवाच ॥ १ ॥ निहन्यमानं तत्सैन्य-मवलोक्य महासुरः ॥ सेनानीश्चिक्षुरः कोपाद्ययौ योद्धुमथाम्बिकाम् ॥ २ ॥

सदेवीं शरवर्षेण ववर्ष समरेऽसुरः॥यथा
मेरुगिरेः शृंगं तोयवर्षेण तोयदः ॥ ३ ॥
तस्य च्छित्त्वा ततो देवी लीलयैव शरो
त्करान् ॥ जघान तुरगान्बाणैर्यंतारं चैव
वाजिनाम् ॥ ४ ॥ चिच्छेद च धनुः स-
द्यो ध्वजं चाति समुच्छ्रितम् ॥ वि-
व्याध चैव गात्रेषु च्छिन्नधन्वानमाशु-
गैः ॥५॥ स च्छिन्नधन्वा विरथो हता-
श्वो हतसारथिः अभ्यधावत तां देवीं

खड्गचर्मधरोऽसुरः ॥ ६ ॥ सिंहमाहत्य
खड्गेन तीक्ष्णधारेण मूर्धनि ॥ आजघान
भुजे सव्ये देवीमप्यतिवेगवान् ॥
॥ ७ ॥ तस्याः खड्गो भुजंप्राप्य पफाल
नृपनन्दन ॥ ततो जग्राह शूलं स
कोपादरुणऽलोचनः ॥ ८ ॥ चिक्षेप
च ततस्तत्तु भद्रकाल्यां महासुरः ॥
जाज्वल्यमानं तेजोभी रविबिम्बामि-
वांबरात् ॥ ९ ॥ दृष्ट्वा तदापतच्छूलं

स० देवी शूलममुञ्चत, तच्छूलं शतधा अ०
१० तेन नीतं स च महासुरः ॥ १० ॥ हते ३
तस्मिन्महावीर्ये महिषस्य चमूपतौ
आजगाम गजारूढश्चामरस्त्रिदशार्दनः
॥ ११ ॥ सोऽपि शक्तिं ममोचाथ
देव्यास्तामंबिकाद्रुतम् ॥ हुंकाराभिह-
तांभूमौ पातयामास निष्प्रभाम् ॥१२॥
भग्नां शक्तिं निपतितां दृष्ट्वा क्रोधसम- १०
न्वितः ॥ चिक्षेप चामरः शूलं बाणैस्त-

दपि साऽच्छिनत् ॥ १३ ॥ ततः सिंहः
समुत्पत्य गजकुंभांतरे स्थितः ॥ बाहु
युद्धेन युयुधे तेनोच्चैस्त्रिदशारिणा ॥
॥ १४ ॥ युध्यमानौ ततस्तौ तु तस्मा
न्नागान्महीं गतौ ॥ युयुधातेऽतिसंर
ब्धौ प्रहारैरतिदारुणैः ॥ १५ ॥ ततो
वेगात्खमुत्पत्य निपत्य च मृगारिणा
करप्रहारेण शिरश्चामरस्य पृथक्कृतम्
॥ १६ ॥ उदग्रश्च रणे देव्या शिला

स० वृक्षादिभिर्हतः ॥ दंतमुष्टितलैश्चैव क- अ०
९१ रालश्च निपातितः ॥ १७ ॥ देवी क्रुद्धा ३
गदापातैश्चूर्णयामास चोद्धतम् ॥ बा
ष्कलं भिंदिपालेन बाणैस्ताम्रं तथा
ऽन्धकम् ॥ १८ ॥ उग्रास्यमुग्रवीर्यं च
तथैव च महाहनुम् ॥ त्रिनेत्रा च त्रि-
शूलेन जघान परमेश्वरी ॥ १९ ॥ वि-
डालस्यासिना कायात्पातयामास वै ९१
शिरः ॥ दुर्धरं दुर्मुखं चोभौ शरैर्निन्ये यम-

क्षयम् ॥२०॥ एवं संक्षीयमाने तु स्वसै
न्ये महिषासुरः ॥ माहिषेण स्वरूपेण
त्रासयामास तान्गणान् ॥२१॥ कांश्च
तुण्डप्रहारेण खुरक्षेपैस्तथाऽपरान् ॥
लांगूलताडितांश्चान्याञ्छृंगाभ्यां च
विदारितान् ॥ २२ ॥ वेगेन कांश्चिदप
रान्नादेन भ्रमणेन च ॥ निःश्वासपवनेना
न्यान्पातयामास भूतले ॥ २३ ॥ निपा
त्य प्रमथानीकमभ्यधावत सोऽसुरः ॥

सिंहं हंतुं महादेव्याः कोपं चक्रे त
तोऽम्बिका ॥ २४ ॥ सोऽपि कोपान्म
हावीर्यः खुरक्षुण्णमहीतलः ॥ शृंगा
भ्यां पर्वतानुच्चांश्चिक्षेप च ननाद च
॥ २५ ॥ वेगभ्रमणविक्षुण्णा मही त
स्य व्यशीर्यत ॥ लांगूलेनाहतश्चाब्धिः
प्लावयामास सर्वतः ॥ २६ ॥ धुतशृंग
विभिन्नाश्च खंडं खंडं ययुर्घनाः ॥ श्वा
सानिलास्ताः शतशो निपेतुर्नभसो

ऽचलः ॥ २७ ॥ इति क्रोधसमाध्मात
मापतंतं महासुरम् ॥ दृष्ट्वा सा चंडिका
कोपं तद्वधाय तदाऽकरोत् ॥ २८ ॥ सा
क्षित्वा तस्य वै पाशं तं बबन्ध महा
सुरम् ॥ तत्याज माहिषं रूपं सोऽपि
बद्धो महामृधे ॥ २९ ॥ ततः सिंहो
ऽभवत्सद्यो यावत्तस्याम्बिका शिरः ॥
छिनत्ति तावत्पुरुषः खड्गपाणिरदृश्यत
॥ ३० ॥ ततः एवाशु पुरुषं देवीचि-

च्छेद सायकैः ॥ तं खड्गचर्मणा सार्धं
ततः सोऽभून्महागजः ॥ ३१ ॥ करेण
च महासिंहं तं चकर्ष जगर्ज च ॥
कर्षतस्तु करं देवी खड्गेन निरकृंतत ॥
॥ ३२ ॥ ततो महासुरो भूयो माहिषं
वपुरास्थितः ॥ तथैव क्षोभयामास
त्रैलोक्यं सचराचरम् ॥ ३३ ॥ ततः
क्रुद्धा जगन्माता चण्डिका पानमुत्त-
मम् ॥ पपौ पुनः पुनश्चैव जहासारुण

लोचना ॥ ३४ ॥ ननाद चासुरः सोऽपि
बलवीर्यमदोद्धतः ॥ विषाणाभ्यां च
चिक्षेप चंडिकां प्रति भूधरान् ॥३५॥
सा च तान्प्रहितांस्तेन चूर्णयंती शरो
त्करैः ॥ उवाच तं मदोद्धूतमुख-
रागाकुलाक्षरम् ॥ ३६ ॥ देव्युवाच ॥
॥३७॥ गर्ज गर्ज क्षणं मूढ मधु याव-
त्पिबाम्यहम् ॥ मया त्वयि हतेऽत्रैव
गर्जिष्यंत्याशु देवताः ॥ ३८ ॥ ऋषि

रुवाच ॥ ३९ ॥ एवमुक्त्वा समुत्पत्य
साऽऽरूढा तं महासुरम् ॥ पादेनाक्रम्य
कंठे च शूलेनैनमताडयत् ॥४०॥ ततः
सोऽपि पदाक्रांतस्तया निजमुखा
त्ततः ॥ अर्धनिष्क्रान्त एवासीद्देव्या
वीर्येण संवृतः ॥ ४१ ॥ अर्धनिष्क्रांत
एवासौ युध्यमानो महासुरः ॥

---

१ 'एवाति, इ. पा.

तया महासिना देव्या शिरश्छित्त्वा
निपातितः ॥ ४२ ॥ ततो हाहाकृतं सर्वं
दैत्यसैन्यं ननाश तत् ॥ प्रहर्षं च परं
जग्मुः सकला देवतागणाः ॥ ४३ ॥
तुष्टुवुस्तां सुरा देवीं सह दिव्यैर्महर्षि
भिः ॥ जगुर्गंधर्वपतयो ननृतुश्चाप्सरो
गणाः ॥ ४४ ॥ इति श्रीमार्कंडेयपुराणे
सावर्णिके मन्वंतरे देवीमाहात्म्ये महि-

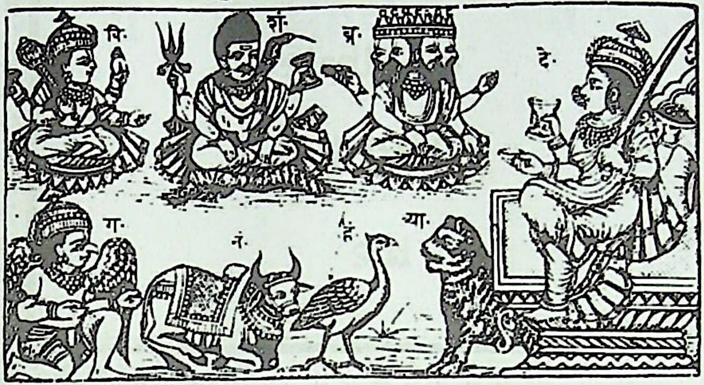
स० १९ षासुरवधो नाम तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ अ० ३
॥ उवाच ॥ ॥३॥ श्लोकाः ॥४१॥ एवम्
॥ ४४ ॥ एवमादितः ॥ २१७ ॥

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ४.

चतुर्थोऽध्यायः चित्र ४.

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ कालाभ्राभां कटाक्षैरिकुलभयदां मौलिबद्धेन्दुरेखां शङ्खं चक्रं कृपाणं त्रिशिखमपि करैरुद्वहन्तीं त्रिनेत्राम् ॥ सिंहस्कन्धाधिरूढां त्रिभुवनमखिलं तेजसा पूरयन्तीं ध्यायेद्दुर्गां जयाख्यां त्रिदशपरिवृतां सेवितां सिद्धिकामैः ॥ इति ध्यानम् ॥

ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ शक्रादयः सुरगणा निहतेऽतिवीर्ये तस्मिन्दुरात्मनि सुरा-

खिले च देव्या ॥ तां तुष्टुवुः प्रणतिनम्र
शिरोऽधरांसा, वाग्भिः प्रहर्षपुलकोद्गम
चारुदेहाः ॥ २ ॥ देव्या यया ततमिदं
जगदात्मशक्त्या निश्शेषदेवगणशक्ति
समूहमूर्त्या ॥ तामंबिकामखिलदेवम-
हर्षिपूज्यां भक्त्या नताः स्म विदधातु
शुभानि सा नः ॥ ३ ॥ यस्याः प्रभा-
वमतुलं भगवाननंतो ब्रह्मा हरश्च न
हि वक्तुमलं बलं च ॥ सा चण्डिका १७

ऽखिलजगत्परिपालनाय नाशाय चाशु-
भमयस्य मतिं करोतु ॥ ४ ॥ या श्रीः
स्वयं सुकृतिनां भवनेष्वलक्ष्मीः ॥
पापात्मनां कृतधियां हृदयेषु बुद्धिः
श्रद्धा सतां कुलजनप्रभवस्य लज्जा
तां त्वां नताः स्म परिपालय देवि
विश्वम् ॥ ५ ॥ किं वर्णयाम तव
रूपमचिंत्यमेतत्किंचाति वीर्यमसुरक्षय

---

१ असुरभयस्य' इ० पा० ।

कारि भूरि ॥ किंचाहवेषु चरितानि
तवाति यानि, सर्वेषु देव्यसुरदेवगणा
दिकेषु ॥ ६ ॥ हेतुःसमस्तजगतां त्रिगु
णाऽपि दोषैर्न ज्ञायसे हरिहरादिभिर
प्यपारा ॥ सर्वाश्रयाऽखिलमिदं जग
दंशभूतमव्याकृता हि परमा प्रकृति
स्त्वमाद्या ॥ ७ ॥ यस्याः समस्तसु
रता समुदीरणे न तृप्तिं प्रयाति सकलेष १८

१ अद्भुतानि' इ० पा० ।

मखेषु देवि ॥ स्वाहाऽसि वै पितृगणस्य
च तृप्तिहेतुरुच्चार्यसे त्वमत एव जनैः
स्वधा च ॥८॥ यामुक्तिहेतुरविचिन्त्य
महाव्रता त्वमभ्यस्यसे सुनियतेंद्रियत-
त्त्वसारैः ॥ मोक्षार्थिभिर्मुनिभिरस्तस
मस्तदोषैर्विद्याऽसि सा भगवती परमा
हि देवि ॥ ९ ॥ शब्दात्मिका सुविमल-
र्ग्यजुषां निधानमुंद्गीथरम्यपदपाठवतां

१ 'उद्गीत, इ. पा.,

च साम्नाम् ॥ देवि त्रयी भगवती
भवभावनाय वार्तासि सर्वजगतां पर-
माऽऽर्तिहंत्री ॥ १० ॥ मेधाऽसि देवि
विदिताऽखिलशास्त्रसारा दुर्गाऽसि दुर्ग
भवसागरनौरसंगा ॥ श्रीः कैटभारिहृ-
दयैककृताधिवासा गौरी त्वमेव शशि-
मौलिकृतप्रतिष्ठा ॥ ११ ॥ ईषत्सहा-
सममलं परिपूर्णचन्द्रबिम्बानुकारि कन- ११
कोत्तमकांति कांतम्॥ अत्यद्भुतं प्रहृ-

तमात्तरुषा तथाऽपि वक्त्रं विलोक्य
सहसा महिषासुरेण ॥ १२ ॥ दृष्ट्वा तु
देवि कुपितं भ्रुकुटीकरालमुद्यच्छशांक
सदृशच्छवि यन्न सद्यः ॥ प्राणान्मुमो-
च महिषस्तदतीव चित्रं कैर्जीव्यते हि
कुपितांतकदर्शनेन ॥ १३ ॥ देवि प्रसी
द परमा भवती भवाय सद्यो विनाश-
यसि कोपवती कुलानि ॥ विज्ञातमे-
तदधुनैव यदस्तमेतन्नीतं बलं सुविपुलं

महिषासुरस्य ॥ १४ ॥ ते संमता जन
पदेषु धनानि तेषां तेषां यशांसि न च
सीदति धर्मवर्गः ॥ धन्यास्त एव निभृ-
तात्मजभृत्यदारा येषां सदाभ्युद
यदा भवतीप्रसन्ना ॥ १५ ॥ धर्म्याणि
देवि सकलानि सदैव कर्माण्यत्यादृतः
प्रतिदिनं सुकृति करोति ॥ स्वर्गं
प्रयाति च ततो भवतीप्रसादाल्लोक १००
त्रयेऽपि फलदा ननु देवि तेन ॥१६॥

दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजन्तोः स्व-
स्थैः स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि ॥
दारिद्र्यदुःखभयहारिणि का त्वदन्या
सर्वोपकारकरणाय सदाऽऽर्द्रचित्ता
॥ १७ ॥ एभिर्हतैर्जगदुपैति सुखं तथैते
कुर्वंतु नाम नरकाय चिराय पापम् ॥
संग्राममृत्युमधिगम्य दिवं प्रयांतु म-
त्वेति नूनमहितान्विनिहंसि देवि ॥१८॥
दृष्ट्वैव किं न भवती प्रकरोति भस्म

सर्वासुरानरिषु यत्प्रहिणोषि शस्त्रम् ॥
लोकान्प्रयान्तु रिपवोऽपि हि शस्त्रपूता
इत्थं मतिर्भवति तेष्वहितेषु साध्वी
॥ १९ ॥ खड्गप्रभानिकरविस्फुरणैस्त
थोग्रैः शूलाग्रकांतिनिवहेन दृशोऽसुरा-
णाम् ॥ यन्नागता विलयमंशुमदिंदुखं
डयोग्याननं तव विलोकयतां तदे-
तत् ॥ २० ॥ दुर्वृत्तवृत्तशमनं तव
देवि शीलं रूपं तथैतदविचिंत्यमतु

ल्यमन्यैः ॥ वीर्यं च हंतृ हृतदेवपरा
क्रमाणां वैरिष्वपि प्रकटितैव दया
त्वयेत्थम् ॥ २१ ॥ केनोपमा भवतु
तेऽस्य पराक्रमस्य रूपं च शत्रुभ
यकार्यतिहारि कुत्र ॥ चित्ते कृपा सम
रनिष्ठुरता च दृष्टा त्वय्येव देवि वरदे
भुवनत्रयेऽपि ॥ २२ ॥ त्रैलोक्यमेतद
खिलं रिपुनाशनेन त्रातं त्वया समर
मूर्धनि तेऽपि हत्वा ॥ नीता दिवं रिपु

गणा भयमप्यपास्तमस्माकन्मुन्मद
सुरारिभवं नमस्ते ॥२३॥ शूलेन पाहि
नो देवि पाहि खड्गेन चाम्बिके॥घंटास्व
नेन नः पाहि चापज्यानिस्वनेन च
॥ २४ ॥ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां च चंडि-
के रक्ष दक्षिणे ॥ भ्रामणेनात्मशूलस्य
उत्तरस्यां तथेश्वरि ॥ २५ ॥ सौम्या-
नि यानि रूपाणि त्रैलोक्ये विच-
रंति ते ॥ यानि चात्यंतघोराणि तै

रक्षास्मांस्तथा भुवम् ॥२६॥ खड्गशूलगदादीनि यानि चास्त्राणि तेऽम्बिके ॥ करपल्लवसंगीनि तैरस्मान्रक्ष सर्वतः ॥ २७ ॥ ऋषिरुवाच ॥ २८ ॥ एवं स्तुता सुरैर्दिव्यैः कुसुमैर्नंदनोद्भवैः ॥ अर्चिता जगतां धात्री तत्र गंधानुलेपनैः ॥ २९ ॥ भक्ता समस्तैस्त्रिदशैर्दिव्यैर्धूपैः सुधूपिता ॥ प्राह प्रसादसुमुखी समस्तान्प्रणतान्सुरान्

॥ ३० ॥ देव्युवाच ॥ ३१ ॥ व्रियतां
त्रिदशाः सर्वे यदस्मत्तोऽभिवाञ्छि-
तम् ॥ ३२ ॥ देवा ऊचुः ॥ ३३॥ भग-
वत्या कृतं सर्वं न किंचिदवशिष्यते ॥
यदयं निहतः शत्रुरस्माकं महिषासुरः
॥ ३४ ॥ यदि चापि वरो देयस्त्वया
ऽस्माकं महेश्वरि ॥ संस्मृता संस्मृता

अस्योत्तरार्धतया गुप्तवत्यादिषु ' ददाम्यहमतिप्रीत्या स्तवैरेभिः सुपूजिता' इत्यधिकःपाठो दृश्यते परंतु कात्यायनीयतन्त्रोक्तमन्त्रविभागकारिकाविरुद्ध इत्यवधेयम् ।

त्वं नो हिंसेथाः परमापदः ॥ ३५ ॥
यश्च मर्त्यः स्तवैरेभिस्त्वां स्तोष्यत्य
मलानने ॥ तस्य वित्तर्द्धिविभवैर्धनदा-
रादिसंपदाम् ॥ ३६ ॥ वृद्धयेऽस्मत्प्र
सन्ना त्वं भवेथाः सर्वदाम्बिके ॥ ३७ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ३८ ॥ इति प्रसादिता
देवैर्जगतोऽर्थे तथाऽऽत्मनः ॥ तथेत्यु-
क्त्वा भद्रकाली बभूवांतर्हिता नृप ॥
॥ ३९ ॥ इत्येतत्कथितं भूप संभूता

सा यथा पुरा ॥ देवी देवशरीरेभ्यो जग
त्त्रयहितैषिणी ॥ ४० ॥ पुनश्च गौरी
देहात्सा समुद्भूता तथाऽभवत् ॥ वधाय
दुष्टदैत्यानां तथा शुंभनिशुंभयोः ॥
॥ ४१ ॥ रक्षणाय च लोकानां देवाना-
मुपकारिणी ॥ तच्छृणुष्व मयाख्यातं
यथावत्कथयामि ते ॥ ४२ ॥ [ॐ
सांगायै सपरिवारायै सवाहनायै
सर्वायुधायै ह्लेखाबीजाधिष्ठात्र्यै महा-

लक्ष्म्यै महाहुतिं समर्पयामि नमःस्वाहा] इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे देवीमाहात्म्ये शक्रादिस्तुति र्नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ उवाच ५ ॥ अर्द्धं २ ॥ श्लोकाः ३५ ॥ एवं ४२ ॥ एवमादितः २५९ ॥

इति

दुर्गासप्तशती

चतुर्थोऽध्यायः ४.

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ८.

पंचमोऽध्यायः ५.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अस्य श्रीउत्तम चरितस्य रुद्र ऋषिः ॥ महासरस्वती देवता ॥ अनुष्टुप्छंदः भीमा शक्तिः ॥ भ्रामरी बीजम् ॥ सूर्यस्तत्त्वम् ॥ सामवेदः स्वरूपम् ॥ महासरस्वतीप्रीत्यर्थमुत्तमचरितजपे विनियोगः ॥ घण्टाशूलहलानि शंखमुसले चक्रं धनुः सायकं हस्ताब्जैर्दधतीं घनांतविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् ॥ गौरीदेह

समुद्भवां त्रि[1]जगतामाधारभूतां महा-
पूर्वामत्र सरस्वतीमनुभजेच्छुंभादिदै
त्यार्दिनीम् ॥ [2]इति ध्यानम् ॥ ऋषि
रुवाच ॥ १ ॥ पुरा शुंभनिशुंभाभ्या-
मसुराभ्यां शचीपते ॥ त्रैलोक्यं यज्ञ
भागाश्च हृता मदबलाश्रयात् ॥ २ ॥
तावेव सूर्यतां तद्वदधिकारं तथैंदवम्

१ नयनाम् इ. पा. २ सिंहस्थां शशिशेखरां मरकतप्रख्यैश्चतुर्भिर्भुजैः शंख-चक्रधनुः शरांश्चदधतीं नेत्रैस्त्रिभिः शोभिताम् ।। आमुक्ताङ्गदहारकंकणरणत्का-ञ्चींक्वणन्नूपुरां दुर्गादुर्गतिहारिणीं भव नतो रत्नोल्लसत्कुंडलाम् इति पा. ।

कौबेरमथ याम्यं च चक्राते वरुणस्य
च ॥ ३ ॥ तावेव पवनर्द्धिं च चक्रतु-
र्वह्निकर्म च ॥ ततो देवा विनिर्धूता
भ्रष्टराज्याः पराजिताः ॥ ४ ॥ हृता
धिकारास्त्रिदशास्ताभ्यां सर्वे निरा-
कृताः ॥ महासुराभ्यां तां देवीं संस्म
रंत्यपराजिताम् ॥ ५ ॥ तयाऽस्माकं
वरो दत्तो यथाऽऽपत्सु स्मृताखिलाः ॥
भवतां नाशयिष्यामि तत्क्षणात्परमा

पदः ॥ ६ ॥ इति कृत्वा मतिं देवा
हिमवंतं नगेश्वरम् ॥ जग्मुस्तत्र ततो
देवीं विष्णुमायां प्रतुष्टुवुः ॥ ७ ॥ देवा
ऊचुः ॥ ८ ॥ नमो देव्यै महादेव्यै
शिवायै सततं नमः ॥ नमः प्रकृत्यै
भद्रायै नियताः प्रणताः स्म ताम् ॥ ९ ॥
रौद्रायै नमो नित्यायै गौर्यै धात्र्यै
नमो नमः ॥ ज्योत्स्नायै चेंदुरूपि-
ण्यै सुखायै सततं नमः ॥ १० ॥

कल्याण्यै प्रणंतामृद्धयै सिद्ध्यै कुंर्मो
नमो नमः ॥ नैर्ऋत्यै भूभृतां लक्ष्म्यै
शर्वाण्यै ते नमो नमः ॥ ११ ॥
दुर्गायै दुर्गपारायै सारायै सर्वकारि
ण्यै ॥ ख्यात्यै तथैव कृष्णायै धूम्रायै
सततं नमः ॥ १२ ॥ अतिसौम्यातिरौद्रायै नतास्तस्यै नमो नमः ॥ न
मो जगत्प्रतिष्ठायै देव्यै कृत्यै नमो

'प्रणतां वृद्धयै इ. पा. २ कूर्म्यै इ. पा ।

नमः ॥ १३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु वि-
ष्णुमायेति शब्दिता ॥ नमस्तस्यै ॥
॥ १४ ॥ नमस्तस्यै ॥ १५ ॥ नमस्त
स्यै नमो नमः ॥ १६ ॥ या देवी सर्व
भूतेषु चेतनेत्यभिधीयते ॥ नमस्तस्यै
॥ १७ ॥ नमस्तस्यै ॥ १८ ॥ नमस्त
स्यै नमो नमः ॥ १९ ॥ या देवी सर्व
भूतेषु बुद्धिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्त
स्यै ॥ २० ॥ नमस्तस्यै ॥ २१ ॥ नम

स्तस्यै नमो नमः ॥ २२ ॥ या देवी सर्वभूतेषु निद्रारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २३ ॥ नमस्तस्यै ॥ २४ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २५ ॥ या देवी सर्वभूतेषु क्षुधारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २६ ॥ नमस्तस्यै ॥ ॥२७॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥२८॥ या देवी सर्वभूतेषु च्छायारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २९ ॥ नमस्त

स्यै ॥ ३० ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥
॥ ३१ ॥ या देवी सर्वभूतेषु शक्तिरू-
पेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३२ ॥
नमस्तस्यै ॥ ३३ ॥ नमस्तस्यै नमो
नमः ॥ ३४ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
तृष्णारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥
॥ ३५ ॥ नमस्तस्यै ॥ ३६ ॥ ॥ नम
स्तस्यै नमो नमः ॥ ३७ ॥ या देवी
सर्वभूतेषु क्षांतिरूपेण संस्थिता ॥

नमस्तस्यै ॥ ३८ ॥ नमस्तस्य
॥ ३९ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥४०॥
या देवी सर्वभूतेषु जातिरूपेण संस्थि
ता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४१ ॥ नमस्तस्यै
॥४२॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥४३॥ या
देवी सर्वभूतेषु लज्जारूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ४४ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४५॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ४६ ॥ या देवी
सर्वभूतेषु शांतिरूपेण संस्थिता ॥ नम

स्तस्यै ॥ ४७ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४८ ॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ४९ ॥ या देवी
सर्वभूतेषु श्रद्धारूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ५० ॥ नमस्तस्यै ॥५१॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५२ ॥ या देवी
सर्वभूतेषु कांतिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ६३ ॥ नमस्तस्यै ॥५४॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥५५॥ या देवी
सर्वभूतेषु लक्ष्मीरूपेण संस्थिता ॥

१११

नमस्तस्यै ॥५६॥ नमस्तस्यै ॥ ५७ ॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥५८॥ या देवी
सर्वभूतेषु वृत्तिरूपेण[1] संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ५९ ॥ नमस्तस्यै ॥६०॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६१ ॥ या देवी
सर्वभूतेषु स्मृतिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥६२॥ नमस्तस्यै ॥ ६३ ॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६४ ॥ या

---

१ 'धृति' इ. पा. ।

देवी सर्वभूतेषु दयारूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥६५॥ नमस्तस्यै ॥ ६६ ॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥६७॥ या देवी
सर्वभूतेषु तुष्टिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥६८॥ नमस्तस्यै ॥ ६९ ॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७० ॥ या
देवी सर्वभूतेषु भ्रातृरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ७१ ॥ नमस्तस्यै ॥७२॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७३ ॥ या

देवी सर्वभूतेषु भ्रांतिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै ॥ ७४ ॥ नमस्तस्यै ॥७५॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७६ ॥ इन्द्रि
याणामधिष्ठात्री भूतानां चाखिलेषु
या, भूतेषु सततं तस्यै व्याप्त्यै देव्यै
नमो नमः ॥ ७७ ॥ चिंतिरूपेण[1] या
कृत्स्नमेतद्व्याप्य स्थिता जगत् ॥ नम
स्तस्यै ॥ ७८ ॥ नमस्तस्यै ॥ ७९ ॥

---

१ 'चित्ति' इ. पा. ।

नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ८० ॥ स्तुता
सुरैः पूर्वमभीष्टसंश्रयात्तथा सुरेन्द्रेण
दिनेषु सेविता ॥ करोतु सा नः शुभ
हेतुरीश्वरी शुभानि भद्राण्याभिहंतु चा-
पदः ॥ ८१ ॥ या सांप्रतं चोद्धतदैत्य
तापितैरस्माभिरीशा च सुरैर्नमस्यते ॥
या च स्मृता तत्क्षणमेव हन्ति नः
सर्वापदो भक्तिविनम्रमूर्तिभिः ॥ ८२ ॥

१ "सश्रया' इति पा० । १ सुरेन्द्रेशदिनेश 'इ. पा. ।

ऋषिरुवाच ॥ ८३ ॥ एवं स्तवादि
युक्तानां देवानां तत्र पार्वती ॥
स्नातुमभ्याययौ तोये जाह्नव्या नृप
नन्दन ॥ ८४ ॥ साऽब्रवीत्तान्सुरान्सु-
भ्रूर्भवद्भिः स्तूयतेऽत्रका ॥ शरीरकोशत-
श्चास्याः समुद्भूताऽब्रवीच्छिवा ॥ ८५॥
स्तोत्रं ममैतत्क्रियते शुंभदैत्यनिराकृ-
तैः ॥ देवैःसमेतैः समरे निशुंभेन परा

---

१ 'वाभि' इ. पा. ।

जितैः ॥ ८६ ॥ शरीरकोशाद्यत्तस्याः
पार्वत्याः निःसृताऽम्बिका ॥ कौशिकी
ति समस्तेषु ततो लोकेषु गीयते ॥
॥८७॥ तस्यां विनिर्गतायां तु कृष्णा
ऽभूत्साऽपि पार्वती ॥ कालिकेति समा
ख्याता हिमाचलकृताश्रया ॥ ८८ ॥
ततोऽम्बिकां परं रूपं बिभ्राणां सुमनो
हरम् ॥ ददर्श चण्डो मुण्डश्च भृत्यौ

१ 'तस्या विनिर्गताया' इ. पा. ।

शुंभनिशुंभयोः ॥ ८९ ॥ ताभ्यां शुंभाय
चाख्याता अतीव सुमनोहरा ॥ का
ऽप्यास्ते स्त्री महाराज भासयंती हि-
माचलम् ॥९०॥ नैव तादृक् क्वचिद्रूपं
दृष्टं केनचिदुत्तमम् ॥ ज्ञायतां का
ऽप्यसौ देवी गृह्यतां चासुरेश्वर ॥९१॥
स्त्रीरत्नमतिचार्वंगी द्योतयंती दिश
स्त्विषा ॥ सा तु तिष्ठति दैत्येन्द्र तां
भवान्द्रष्टुमर्हति ॥ ९२ ॥ यानि

रत्नानि मणयो गजाश्वादीनि वै प्रभो॥
त्रैलोक्ये तु समस्तानि सांप्रतं भांति
ते गृहे ॥ ९३ ॥ ऐरावतः समानीतो
गजरत्नं पुरन्दरात् ॥ पारिजाततरु
श्चायं तथैवोच्चैःश्रवा हयः ॥ ९४ ॥
विमानं हंससंयुक्तमेतात्तिष्ठति तेऽङ्गणे ॥
रत्नभूतमिहानीतं यदासीद्वेधसोऽद्भु
तम् ॥ ९५ ॥ निधिरेष महापद्मः
समानीतो धनेश्वरात् ॥ किंजल्किनीं

ददौ चाब्धिर्मालामम्लानपंकजाम् ॥
॥ ९६ ॥ छत्रं ते वारुणं गेहे कांचनस्त्रा
वितिष्ठति ॥ तथाऽयं स्यंदनवरो यः
पुराऽऽसीत्प्रजापतेः ॥ ९७ ॥ मृत्यो
रुत्क्रान्तिदा नाम शक्तिरीश त्वया
ऽऽहृता ॥ पाशः सलिलराजस्य भ्रातु
स्तव परिग्रहे ॥ ९८ ॥ निशुंभस्याब्धि
जाताश्च समस्ता रत्नजातयः ॥ वह्नि
श्चापि ददौ तुभ्यमाग्निशौचे च

वाससी ॥९९॥ एवं दैत्येन्द्र रत्नानि
समस्तान्याहृतानि ते ॥ स्त्रीरत्नमे
षा कल्याणी त्वया कस्मान्न गृह्यते
॥१००॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ निशम्येति
वचः शुंभः स तदा चंडमुंडयोः ॥
प्रेषयामास सुग्रीवं दूतं देव्या महासुरम्
॥ २ ॥ इति चेति च वक्तव्या सा गत्वा
वचनान्मम ॥ यथा चाभ्येति संप्रीत्या
तथा कार्यं त्वया लघु ॥ ३ ॥ स तत्र

गत्वा यत्रास्ते शैलोद्देशेऽतिशोभने ॥
तां च देवीं ततः प्राह श्लक्ष्णं मधुरया
गिरा ॥४॥ दूत उवाच ॥५॥ देवि दैत्ये-
श्वरः शुंभस्त्रैलोक्ये परमेश्वरः ॥ दूतो
ऽहं प्रेषितस्तेन त्वत्सकाशमिहागतः
॥ ६ ॥ अव्याहताज्ञः सर्वासु य सदा
देवयोनिषु ॥ निर्जिताखिलदैत्यारिः
स यदाह शृणुष्व तत् ॥७॥ मम त्रैलो-
क्यमखिलं मम देवा वशानुगाः ॥

यज्ञभागानहं सर्वानुपश्नामि पृथक्
पृथक् ॥ ८ ॥ त्रैलोक्ये वररत्नानि
मम वश्यान्यशेषतः ॥ तथैव गजरत्नं
च हृतं देवेन्द्रवाहनम् ॥ ९ ॥ क्षीरो
दमथनोद्भूतमश्वरत्नं ममामरैः ॥ उच्चैः
श्रवससंज्ञं तत्प्रणिपत्य समर्पितम्
॥१०॥ यानि चान्यानि देवेषु गंधर्वेषू
रगेषु च ॥ रत्नभूतानि भूतानि तानि
मय्येव शोभने ॥११॥ स्त्रीरत्नभूतां त्वां

देवि लोकेमन्यामहे वयम् ॥ सा त्वम
स्मानुपागच्छ यतो रत्नभुजो वयम्
॥१२॥ मां वा ममानुजं वाऽपि निशुंभ
मुरुविक्रमम् ॥ भज त्वं चंचलापांगि
रत्नभूताऽसि वै यतः ॥ १३ ॥ परमैश्व
र्यमतुलं प्राप्स्यसे मत्परिग्रहात् ॥
एतद् बुद्ध्या समालोच्य मत्परिग्रहतां
व्रज ॥१४॥ ऋषिरुवाच ॥१५॥ इत्युक्ता
सा तदा देवी गंभीरांतः स्मिता जगौ॥

दुर्गा भगवती भद्रा ययेदं धार्यते जगत्
॥ १६ ॥ देव्युवाच ॥ १७ ॥ सत्य-
मुक्तं त्वया नात्र मिथ्या किंचित्त्वयो
दितम् ॥ त्रैलोक्याधिपतिः शुंभो नि
शुंभश्चापि तादृशः ॥ १८ ॥ किंत्वत्र
यत्प्रतिज्ञातं मिथ्या तत्क्रियते कथम्
श्रूयतामल्पबुद्धित्वात्प्रतिज्ञा या कृता
पुरा ॥ १९ ॥ यो मां जयति संग्रामे
यो मे दर्पं व्यपोहति ॥ यो मे प्रतिबलो

लोके स मे भर्ता भविष्यति ॥ १२० ॥
तदागच्छतु शुंभोऽत्रानिशुम्भो वा महा-
सुरः ॥ मां जित्वा किं चिरेणात्र पाणिं
गृह्णातु मे लघु ॥ २१ ॥ दूत उवाच ॥
॥ २२ ॥ अवलिप्ताऽसि मैवं त्वं देवि
ब्रूहि ममाग्रतः ॥ त्रैलोक्ये कः पुमांस्ति
ष्ठेदग्रे शुम्भनिशुम्भयोः ॥ २३ ॥ अन्ये
षामपि दैत्यानां सर्वे देवा न वै युधि ॥
तिष्ठन्ति संमुखे देवि किं पुनः स्त्री

त्वमेकिका ॥ २४ ॥ इंद्राद्यास्सकला देवा
स्तस्थुर्येषां न संयुगे ॥ शुंभादीनां कथं
तेषां स्त्री प्रयास्यासि संमुखम् ॥ २५ ॥
सा त्वं गच्छ मयैवोक्ता पार्श्वं शुम्भ
निशुंभयोः ॥ केशाकर्षणनिर्धूतगौरवा
मा गमिष्यसि ॥ २६ ॥ देव्युवाच ॥
॥२७॥ एवमेतद्बली शुम्भो निशुंभश्चा
तिवीर्यवान् ॥ किं करोमि प्रतिज्ञा मे
यदनालोचिता पुरा ॥ २८ ॥ स त्वं

गच्छ मयोक्तं ते यदेतत्सर्वमादृतः ॥
तदाचक्ष्वासुरेन्द्राय स च युक्तं करोतु
यत् ॥ १२९ ॥ इति श्रीमार्कण्डेय
पुराणे सावर्णिके मन्वन्तरे देवीमाहा-
त्म्ये देव्या दूत संवादो नाम पञ्चमो
ऽध्यायः ॥ ५ ॥ उवाच ॥ ९ ॥ खंडा
नि ॥ ६६ ॥ श्लोकाः ॥ ५४ ॥ एवम्
॥ १२९ ॥ एवमादितः ॥ ३८८ ॥

इति

दुर्गासप्तशती

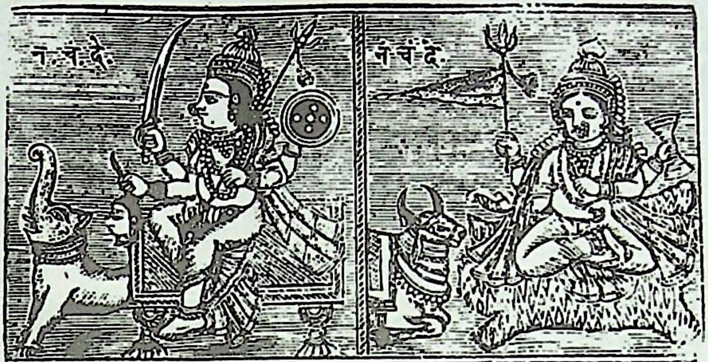
पञ्चमोऽध्यायः ५.

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ६.

षष्ठोऽध्यायः ,६.

श्रीः ॥ ॐ नागाधीश्वरविष्टरां फणि-
फणोत्तंसोरुरत्नावलीं भास्वद्देहलतां
दिवाकरनिभां नेत्रत्रयोद्भासिताम् ॥
मालाकुम्भकपालनीरजकरां चन्द्रार्ध
चूडां परां सर्वज्ञेश्वरभैरवांकनिलयां
पद्मावतीं चिन्तये ॥ इति ध्यानम् ॥
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ इत्याकर्ण्य वचो
देव्याः स दूतोऽमर्षपूरितः ॥ समाचष्ट
समागम्य दैत्यराजाय विस्तरात् ॥

॥ २ ॥ तस्य दूतस्य तद्वाक्यमाकर्ण्या
सुरराट् ततः ॥ सक्रोधः प्राह दैत्या-
नामधिपं धूम्रलोचनम् ॥ ३ ॥ हे धूम्र
लोचनाशु त्वं स्वसैन्यपरिवारितः ॥
तामानय बलाद्दुष्टां केशाकर्षणविह्व
लाम् ॥ ४ ॥ तत्परित्राणदः कश्चि
द्यदि वोत्तिष्ठतेऽपरः ॥ स हंतव्यो
ऽमरो वाऽपि यक्षो गंधर्व एव वा ॥ ५ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ६ ॥ तेनाज्ञप्तस्ततः

शीघ्रं स दैत्यो धूम्रलोचनः ॥ वृतः
षष्ट्या सहस्राणामसुराणां द्रुतं ययौ
॥ ७ ॥ स दृष्ट्वा तां ततो देवीं
तुहिनाचलसंस्थिताम् ॥ जगादोच्चैः
प्रयाहीति मूलं शुंभनिशुंभयोः ॥
॥ ८ ॥ न चेत्प्रीत्याऽद्य भवती मद्भ
र्तारमुपैष्यति ॥ ततो बलान्नयाम्येषं
केशाकर्षणविह्वलाम् ॥ ९ ॥ देव्युवाच

---

१ 'म्यद्य' इ. पा. ।

॥ १० ॥ दैत्येश्वरेण प्रहितो बलवान्ब
लसंवृतः ॥ बलान्नयासि मामेवं ततः
किं ते करोम्यहम् ॥ ११ ॥ ऋषिरुवाच
॥ १२ ॥ इत्युक्तः सोऽभ्यधावत्ता
मसुरो धूम्रलोचनः ॥ हुंकारेणैव तं
भस्म सा चकारांबिका ततः ॥ १३ ॥
अथ क्रुद्धं महासैन्यमसुराणां तथा
ऽम्बिका ॥ ववर्ष सायकैस्तीक्ष्णैस्तथा
शक्तिपरश्वधैः ॥ १४ ॥ ततो धुतसटः

कोपात्कृत्वा नादं सुभैरवम् ॥ पपात सुरसेनायां सिंहो देव्याः स्ववाहनः ॥ १५ ॥ कांश्चित्करप्रहारेण दैत्याना स्येन चापरान् ॥ आक्रान्त्या चाधरेणान्यन्स जघान महासुरान् ॥ १६ ॥ केषांञ्चित्पाटयामास नखैः कोष्ठानि केसरी ॥ तथा तलप्रहारेण शिरांसि कृतवान्पृथक् ॥ १७ ॥ विछिन्नबाहु

१ 'आक्रम्य' इ. पा. ।

शिरसः कृतास्तेन तथाऽपरे ॥ पपौ च
रुधिरं कोष्ठादन्येषां धुतकेसरः ॥१८॥
क्षणेन तद्बलं सर्वं क्षयं नीतं महात्म
ना ॥ तेन केसरिणा देव्या वाहनेनाति
कोपिना ॥ १९ ॥ श्रुत्वा तमसुरं देव्या
निहतं धूम्रलोचनम् ॥ बलं च क्षयितं
कृत्स्नं देवीकेसरिणा ततः ॥२०॥ चुकोप
दैत्याधिपतिः शुंभः प्रस्फुरिताधरः ॥
आज्ञापयामास च तौ चंडमुंडौ महा-

सुरौ ॥२१॥ हे चंड हे मुंड बलैर्बहुभिः
परिवारितौ ॥ तत्र गच्छत गत्वा च सा
समानीयतां लघु ॥ २२ ॥ केशेष्वाकृ
ष्य बद्ध्वा वा यदि वः संशयो युधि ॥
तदाऽशेषायुधैः सर्वैरसुरैर्विनिहन्यताम्
॥ २३ ॥ तस्यां हतायां दुष्टायां
सिंहे च विनिपातिते ॥ शीघ्रमाग
म्यतां बद्ध्वा गृहीत्वा तामथांबिकाम्
॥ २४ ॥ इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सा

वर्णिके मन्वंतरे देवीमहात्म्ये धूम्रलो
चनवधो नाम षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥
उवाच ॥४॥ अर्ध० ॥ श्लोकाः ॥२०॥
एवम् ॥ २४ ॥ एवमादितः ॥ ४१२ ॥

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ७.

सप्तमोऽध्यायः ७.

श्रीगणेशाय: नमः॥ ॐध्यायेयं रत्न पीठे शुककलपठितं शृण्वतीं श्यामलाङ्गीं, न्यस्तैकांघ्रिं सरोजे शशिशकलधरां वल्लकीं वादयन्तीम् ॥ कह्लाराबद्धमालां नियमितविलसच्चूडिकां रक्तवस्त्रां मातङ्गीं शंखपात्रां मधुरमधुमदां चित्रकोद्भासिभालाम् ॥ इति ध्यानम् ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ आज्ञप्तास्ते ततो दैत्याश्चंडमुंडपुरोगमाः ॥ चतुरंग

बलोपेता ययुरभ्युद्यतायुधाः ॥ २ ॥
ददृशुस्ते ततो देवीमीषद्धासां व्यव
स्थिताम् ॥ सिंहस्योपरि शैलेंद्रशृङ्गे
महतिकांचने ॥३॥ ते दृष्ट्वा तां समादातु
मुद्यमं चक्रुरुद्यताः ॥ आकृष्टचापासि
धरास्तथाऽन्ये तत्समीपगाः ॥४॥ ततः
कोपं चकारोच्चैरंबिका तानरीन्प्रति ॥
कोपेन चास्या वदनं मषीवर्णमभूत्तदा
॥५॥ भ्रुकुटीकुटिलात्तस्या ललाटफल

काद् द्रुतम् ॥ काली करालवदना
विनिष्क्रांताऽसिपाशिनी ॥ ६ ॥ विचित्र
खट्वांगधरानरमालाविभूषणा ॥ द्वीपि
चर्मपरीधाना शुष्कमांसाऽतिभैरवा
॥ ७ ॥ अतिविस्तारवदना जिह्वाललन
भीषणा ॥ निमग्नारक्तनयना नादापूरि
तादिङ्मुखा ॥ ८ ॥ सा वेगेनाभिपातिता
घातयन्ती महासुरान् ॥ सैन्यै तत्र
सुरारीणामभक्षयत तद्बलम् ॥ ९ ॥

पार्ष्णिग्राहांकुशग्राहयोधघण्टासमन्वि--
तान् ॥ समादायैकहस्तेन मुखे चिक्षेप
वारणान् ॥१०॥ तथैव योधं तुरगै रथं
सारथिना सह ॥ निक्षिप्य वक्त्रे दशनैश्च
र्वयंत्यतिभैरवम् ॥ ११ ॥ एकं जग्राह
केशेषु ग्रीवायामथ चापरम् ॥ पादे
नाक्रम्य चैवान्यमुरसाऽन्यमपोथयत्
॥ १२ ॥ तैर्मुक्तानि च शस्त्राणि महा
स्त्राणि तथाऽसुरैः ॥ मुखेन जग्राह रुषा

दशनैर्मथितान्यपि ॥ १३ ॥ बलिनां
तद्बलं सर्वमसुराणां दुरात्मनाम् ॥ मम-
र्दाभक्षयच्चान्यानन्यांश्चाताडयत्तदा ॥
॥ १४ ॥ असिना निहताः केचित्केचि-
त्खट्वाङ्गताडिताः ॥ जग्मुर्विनाशमसुरा
दंताग्राभिहतास्तथा ।१५। क्षणेन तद्बलं
सर्वमसुराणां निपातितम् ॥ दृष्ट्वा चंडो
ऽभिदुद्राव तां कालीमतिभीषणाम् ॥
॥ १६ ॥ शरवर्षैर्महाभीमैर्भीमाक्षीं तां

स० महासुरः ॥ छादयामास चक्रैश्च मुंडः अ०
१२९ क्षिप्तैः सहस्रशः ॥ १७ ॥ तानि चक्रा- ७
ण्यनेकानि विशमानानि तन्मुखम् ॥
बभुर्यथाऽर्कबिंबानि सुबहूनि घनोदरम्
॥ १८ ॥ ततो जहासातिरुषा भीमं
भैरवनादिनी ॥ काली करालवक्त्रां
तर्दुर्दर्शदशनोज्ज्वला ॥ १९ ॥ उत्थाय
च महासिंहं देवी चंडमधावत ॥ गृही- १२९
त्वा चास्य केशेषु शिरस्तेनासिना

ऽच्छिनत् ॥२०॥ अथ मुंडोभ्यधावत्तां
दृष्ट्वा चंडं निपातितम् ॥ तमप्यपातय-
द्भूमौ सा खड्गाभिहतं रुषा ॥२१॥ हत
शेषं ततः सैन्यं दृष्ट्वा चंड निपाति-
तम् ॥ मुडं च सुमहावीर्यं दिशो भेजे
भयातुरम् ॥ २२ ॥ शिरश्चंडस्य
काली च गृहीत्वा मुण्डमेव च ॥
प्राह प्रचंडाट्टहासमिश्रमभ्येत्य चंडि-
काम् ॥ २३ ॥ मया तवात्रोपहृतौ

स० चण्डमुंडौ महापशू ॥ युद्धयज्ञे स्वयं अ०
१३० शुभं निशुंभं च हनिष्यसि ॥ २४ ॥ ७
ऋषिरुवाच ॥ २५ ॥ तावानीतौ ततो
दृष्ट्वा चंडमुंडौ महासुरौ ॥ उवाच
कालीं कल्याणी ललितं चंडिका वचः
॥ २६ ॥ यस्माच्चंडं च मुंडं च गृहीत्वा
त्वमुपागता ॥ चामुंडेति ततो लोके
ख्याता देवी भविष्यसि ॥ २७ ॥ इति
श्रीमार्कंडेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे १३०

देवी महात्म्ये चण्डमुण्डवधो नाम सप्तमोऽध्यायः ॥७॥ उवाच ।२।श्लोकाः ॥२५॥ एवम्॥२७॥एवमादितः॥४३९॥

इति

दुर्गासप्तशती

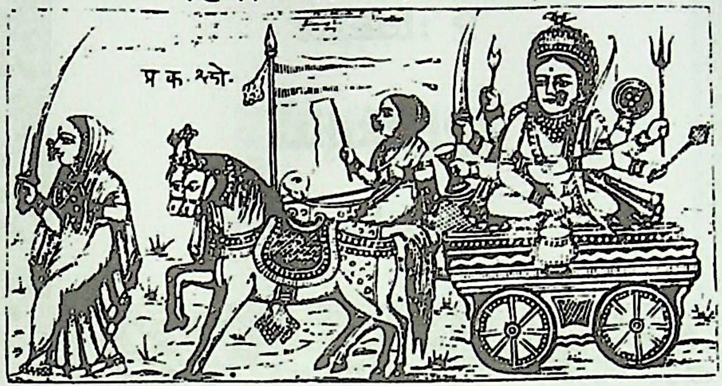
सप्तमोऽध्यायः ७.

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ८.

अष्टमोऽध्यायः चित्र ८.

श्रीः ॐ अरुणां करुणातरंगिताक्षीं धृतपाशांकुशमुख्यचापहस्ताम् ।। अणिमादिभिरावृतां मयूखैरहमित्येवं विभावये भवानीम् ।। इति ध्यानम् ।।

ऋषिरुवाच ।। १ ।। चंडे च निहते दैत्ये मुण्डे च विनिपातिते ।। बहुलेषु च सैन्येषु क्षयितेष्वसुरेश्वरः ।। २ ।। ततः कोपपराधीनचेताः शुम्भः प्रतापवान् ।। उद्योगं सर्वसैन्यानां दैत्या

स० नामादिदेश ह ॥ ३ ॥ अद्य सर्वबलै अ०
१३३ दैत्याः षडशीतिरुदायुधाः ॥ कंबूनां ८
चतुरशीतिर्निर्यान्तु स्वबलैर्वृताः ॥ ४ ॥
कोटिवीर्याणि पंचाशदसुराणां कुलानि
वै ॥ शतं कुलानि धूम्राणां निर्गच्छन्तु
ममाज्ञया ॥ ५ ॥ कालका दौर्हृदा
मौर्याः कालकेयास्तथाऽसुराः ॥
युद्धाय सज्जा निर्यान्तु चाज्ञया त्व- १३३
रिता मम ॥ ६ ॥ इत्याज्ञाप्यासुर

पतिः शुम्भो भैरवशासनः ॥ निर्ज-
गाम महासैन्यसहस्त्रैर्बहुभिर्वृतः ॥
॥ ७॥ आयातं चण्डिका दृष्ट्वा तत्सैन्य
मतिभीषणम् ॥ ज्यास्वनैः पूरयामास
धरणीगगनांतरम् ॥ ८ ॥ ततः सिंहो
महानादमतीव कृतवान्नृप ॥ घण्टास्व-
नेन तं नादमंबिका चोपबृंहयत् ॥ ९ ॥
धनुर्ज्यासिंहघण्टानां नादापूरितादिङ्
मुखा ॥ निनादैर्भीषणैः काली जिग्ये

विस्तारितानना ॥ १० ॥ तं निनाद-
मुपश्रुत्य दैत्यसैन्यश्चतुर्दिशम् ॥ देवी
सिंहस्तथा काली शरौघैः परिवारि-
ताः ॥११॥ एतस्मिन्नंतरे भूप विनाशा-
य सुरद्विषाम् ॥ भवायामरसिंहानाम-
तिवीर्यबलान्विताः ॥ १२ ॥ ब्रह्मेशगु-
हविष्णूनां तथेंद्रस्य च शक्तयः ॥
शरीरेभ्यो विनिष्क्रम्य तद्रूपैश्चण्डिकां

१ "सरोषै" इ. पा. ।

ययुः ॥१३॥ यस्य देवस्य यद्रूपं यथा भूषणवाहनम् ॥ तद्वदेव हि तच्छक्तिरसुरान्योद्धुमाययौ ॥ १४ ॥ हंसयुक्त विमानाग्रे साक्षसूत्रकमण्डलुः ॥ आयाता ब्रह्मणः शक्तिर्ब्रह्माणी सा ऽभिधीयते ॥ १५ ॥ माहेश्वरी वृषारूढा त्रिशूलवरधारिणी ॥ महाहिवलया प्राप्ता चन्द्ररेखाविभूषणा ॥ १६ ॥ कौमारी शक्तिहस्ता च मयूरवरवाह-

ना ॥ योद्धुमभ्याययौ दैत्यानंबिका
गुहरूपिणी ॥ १७ ॥ तथैव वैष्णवी
शक्तिर्गरुडोपरि संस्थिता ॥ शंखचक्र
गदाशार्ङ्गखड्गहस्ताऽभ्युपाययौ ॥१८॥
यज्ञवाराहमतुलं रूपं या बिभ्रती हरेः॥
शक्तिः साऽप्याययौ तत्र वाराही
बिभ्रती तनुम् ॥ १९ ॥ नारसिंही नृ-
सिंहस्य बिभ्रती सदृशं वपुः॥प्राप्ता तत्र
सटाक्षेपक्षिप्तनक्षत्रसंहतिः ॥ २० ॥ वज्र

हस्ता तथैवैंद्री गजराजोपरिस्थिता ॥
प्राप्ता सहस्रनयना यथा शक्रस्तथैव
सा ॥२१॥ ततः परिवृतस्ताभिरीशानो
देवशक्तिभिः ॥ हन्यन्तामसुराः शीघ्रं
मम प्रीत्याऽऽह चण्डिकाम् ॥ २२ ॥
ततो देवीशरीरात्तु विनिष्क्रांताऽति
भीषणा ॥ चण्डिका शक्तिरत्युग्रा
शिवाशतनिनादिनी ॥ २३ ॥ सा
चाह धूम्रजटिलमीशानमपराजिता ॥

दूत त्वं गच्छ भगवन्पार्श्वं शुभनिशुंभ-
योः ॥२४॥ ब्रूहि शुंभं निशुंभं च दानवा
वतिगर्वितौ ॥ ये चान्ये दानवास्तत्र
युद्धाय समुपस्थिताः ॥ २५ ॥ त्रैलो
क्यमिन्द्रो लभतां देवाःसंतु हविर्भुजः
यूयं प्रयात पातालं यदि जीवितुमि-
च्छथ ॥ २६ ॥ बलावलेपादथ चेद्भवंतो
युद्धकांक्षिणः ॥ तदागच्छत तृप्यंतु
मच्छिवाः पिशितेन वः ॥ २७ ॥ यतो

नियुक्तो दौत्येन तया देव्याः शिवः स्वयम् ॥ शिवदूतीति लोकेऽस्मिंस्ततः साः ख्यातिमागता ॥ २८ ॥ तेऽपि श्रुत्वा वचो देव्याः सर्वाख्यातं महासुराः ॥ अमर्षापूरिता जग्मुर्यत्र कात्यायनी स्थिता ॥ २९ ॥ ततः प्रथममेवाग्रे शरशक्त्यृष्टिवृष्टिभिः ॥ ववर्षुरुद्धतामर्षास्तां देवीममरारयः ॥ ३० ॥ सा च तान्प्रहितान्बाणाञ्छूलशक्ति

परश्वधान् ॥ चिच्छेद लीलयाऽऽध्मा-
तधनुर्मुक्तैर्महेषुभिः ॥ ३१ ॥ तस्याग्र-
तस्तथा काली शूलपातविदारितान् ॥
खट्वांगपोथितांश्चारीन्कुर्वती व्यचरत्त-
दा ॥ ३२ ॥ कमंडलुजलाक्षेपहतवीर्या-
न्हतौजसः ॥ ब्रह्माणी चाकरोच्छत्रून्ये
न येन स्म धावति ॥ ३३ ॥ माहेश्वरी
त्रिशूलेन तथा चक्रेण वैष्णवी ॥
दैत्याञ्जघान कौमारी तथा शक्त्या-

ऽतिकोपना ॥ ३४ ॥ ऐंद्री कुलिशपा-
तेन शतशो दैत्यदानवाः ॥ पेतुर्विदा-
रिताः पृथ्व्यां रुधिरौघप्रवार्षिणः ॥
॥ ३५ ॥ तुण्डप्रहारविध्वस्ता दंष्ट्राग्रक्ष
तवक्षसः ॥ वाराहमूर्त्या न्यपतंश्च-
क्रेण च विदारिताः ॥ ३६ ॥ नखैर्वि-
दारितांश्चान्यान्भक्षयंती महासुरान् ॥
नारासिंही चचाराजौ नादापूर्णदिगं
बरा ॥ ३७ ॥ चंडाट्टहासैरसुराः शिव

दूत्याभिदूषिताः ॥ पेतुः पृथिव्यां पति
तांस्तांश्चखादाथ सा तदा ॥ ३८ ॥ इति
मातृगणं क्रुद्धं मर्दयंतं महासुरान् ॥
दृष्ट्वाऽभ्युपायैर्विविधैर्नेशुर्देवारिसैनिकाः
॥३९॥ पलायनपरान्दृष्ट्वा दैत्यान्मा
तृगणार्दितान् ॥ योद्धुमभ्याययौ
क्रुद्धो रक्तबीजो महासुरः ॥
॥ ४० ॥ रक्तबिंदुर्यदा भूमौ पतत्यस्य
शरीरतः ॥ समुत्पतति मेदिन्या

स्तत्प्रमाणस्तदाऽसुरः ॥ ४१ ॥ युयुधे
स गदापाणिरिंद्रशक्त्या महासुरः ॥
ततश्चैंद्री स्ववज्रेण रक्तबीजमताडय-
त् ॥ ४२ ॥ कुलिशेनाहतस्याशु बहु
सुस्राव शोणितम् ॥ समुत्तस्थुस्ततो
योधास्तद्रूपास्तत्पराक्रमाः ॥ ४३ ॥
यावंतः पतितास्तस्य शरीराद्रक्तबिंद-
वः ॥ तावंतः पुरुषा जातास्तद्वीर्यबल
विक्रमाः ॥ ४४ ॥ ते चापि युयुधुस्त-

त्र पुरुषा रक्तसंभवाः ॥ समं मातृभि
रत्युग्रशस्त्रपातातिभीषणम् ॥ ४५ ॥
पुनश्च वज्रपातेन क्षतमस्य शिरोयदा
ववाह रक्तं पुरुषास्ततो जाताऽसह
स्त्रशः ॥ ४६ ॥ वैष्णवी समरे चैनं
चक्रेणाभिजघान ह ॥ गदया ताडया-
मास ऐंद्री तमसुरेश्वरम् ॥ ४७ ॥ वै
ष्णवीचक्रभिन्नस्य रुधिरस्त्रावसंभवैः ॥
सहस्त्रशो जगद्व्याप्तं तत्प्रमाणैर्महा-

सुरैः ॥ ४८ ॥ शक्त्या जघान कौमारी
वाराही च तथाऽसिना ॥ माहेश्वरी
त्रिशूलेन रक्तबीजं महासुरम् ॥ ४९ ॥
स चापि गदया दैत्यः सर्वा एवाहनत्पृ-
थक् ॥ मातॄः कोपसमाविष्टो रक्तबीजो
महासुरः ॥ ५० ॥ तस्याहतस्य बहु-
धा शक्तिशूलादिभिर्भुवि ॥ पपात यो
वै रक्तौघस्तेनासञ्छतशोऽसुराः ॥
॥ ५१ ॥ तैश्चासरासृक्संभूतैरसुरैस्सक

लं जगत् ॥ व्याप्तमासीत्ततो देवा भय
माजग्मुरुत्तमम् ॥ ५२ ॥ तान्विषण्णा-
न्सुरान्दृष्ट्वा चण्डिका प्राह सत्वरा ॥
उवाच कालीं चामुंडे विस्तीर्णं
वदनं कुरु ॥ ५३ ॥ मच्छस्त्रपातसं-
भूतान्रक्तबिंदून्महासुरान् ॥ रक्तबिंदोः
प्रतीच्छ त्वं वक्त्रेणानेन वेगिना ॥५४॥
भक्षयंती चर रणे तदुत्पन्नान्महासु-
रान् ॥ एवमेष क्षयं दैत्यः क्षीणरक्तो

गमिष्यति ॥ ५५ ॥ भक्षमाणस्त्वया
चोग्रा न चोत्पत्स्यंति चापरे ॥ इत्यु-
क्त्वा तां ततो देवी शूलेनाभिजघान
तम् ॥ ५६ ॥ मुखेन काली जगृहे रक्त
बीजस्य शोणितम् ॥ ततोऽसावाजघा
नाथ गदया तत्र चंडिकाम् ॥ ५७ ॥
न चास्या वेदनां चक्रे गदापातोऽल्पि-
कामपि ॥ तस्याहतस्य देहात्तु बहु सु-
स्राव शोणितम् ॥ ५८ ॥ यतस्ततस्त-

क्त्रेण चामुण्डा संप्रतीच्छति ॥
मुखे समुद्गता येऽस्या रक्तपातान्महा-
सुराः ॥ ५९ ॥ तांश्चखादाथ चा
मुंडा पपौ तस्य च शोणितम् ॥
देवी शूलेन वज्रेण बाणैरसिभि-
र्ऋष्टिभिः ॥ ६० ॥ जघान रक्तबीजं तं
चामुंडा पीतशोणितम् ॥ स पपात
महीपृष्ठे शस्त्रसंघसमाहतः ॥ ६१ ॥
नीरक्तश्च महीपाल रक्तबीजो महा-

सुरः ॥ ततस्ते हर्षमतुलमवापुस्त्रि
दशा नृप ॥ ६२ ॥ तेषां मातृगणो
जातो ननर्तासृङ्मदोद्धतः ॥ ६३ ॥
इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके
मन्वंतरे देवीमाहात्म्ये रक्तबीजवधो
नामाष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ उवाच ॥
॥ १ ॥ अर्द्धं ॥ १ ॥ श्लोकाः ॥ ६१ ॥
एवम् ॥ ६३ ॥ एवमादितः ॥ ५०२ ॥

इति

दुर्गासप्तशती

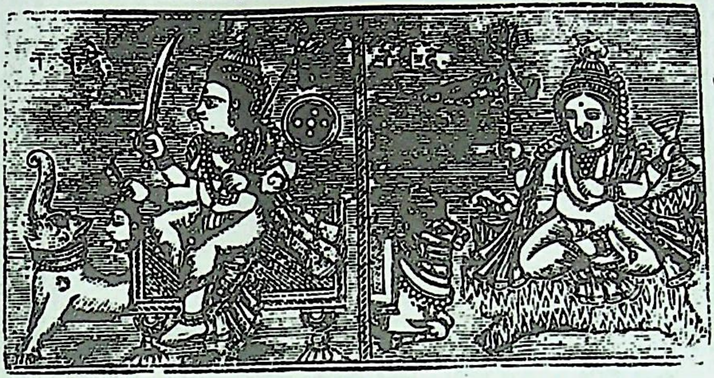
अष्टमोऽध्यायः ८.

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः १.

नवमोऽध्यायः । चित्र १.

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ बन्धूक
काञ्चननिभां रुचिराक्षमालां पाशाङ्-
कुशौ च वरदं निजबाहुदण्डैः ॥ बिभ्राण
मिन्दुशकलाभरणं त्रिनेत्रमर्धाम्बिकेश-
मनिशं वपुराश्रयामि ॥ इतिध्यानम् ॥
राजोवाच ॥ १ ॥ विचित्रमिदमाख्यातं
भगवन्भवता मम ॥ देव्याश्चरितमा-
हात्म्यं रक्तबीजवधाश्रितम् ॥ २ ॥
भूयश्चेच्छाम्यहं श्रोतुं रक्तबीजे निपा-

तिते ॥ चकार शुंभो यत्कर्म निशुंभ
श्चातिकोपनः ॥ ३ ॥ ऋषिरुवाच ॥
॥ ४ ॥ चकार कोपमतुलं रक्तवीजो
निपातिते ॥ शुम्भासुरो निशुम्भश्च
हतेष्वन्येषु चाहवे ॥ ५ ॥ हन्यमानं
महासैन्यं विलोकयामर्षमुद्वहन् ॥
अभ्यधावन्निशम्भोऽथ मुख्ययाऽसुरसे-
नया ॥ ६ ॥ तस्याग्रतस्तथा पृष्ठे
पार्श्वयोश्च महासुराः ॥ संदष्टौष्ठपुटाः

क्रुद्धा हंतुं देवीमुपाययुः ॥ ७ ॥ आज
गाम महावीर्यः शुंभोऽपि स्वबलैर्वृतः ॥
निहंतुं चंडिकां कोपात्कृत्वा युद्धं तु
मातृभिः ॥ ८ ॥ ततो युद्धमतीवासीं
द्देव्याः शुंभनिशुंभयोः॥ शरवर्षमतीवोग्रं
मेघयोरिव वर्षतोः ॥ ९ ॥ चिच्छेदा-
स्ताञ्छरांस्ताभ्यां चंडिका स्वशरो-
त्करैः ॥ ताडयामास चांगेषु शस्त्रौ
घैरसुरेश्वरौ ॥ १० ॥ निशुंभो निशितं

खड्गं चर्म चादाय सुप्रभम् ॥ अताडय-
न्मूर्ध्नि सिंहं देव्या वाहनमुत्तमम्
॥ ११ ॥ ताडिते वाहने देवी क्षुरप्रेणा
सिमुत्तमम् ॥ निशुम्भस्याशु चिच्छेद
चर्म चाप्यष्टचंद्रकम् ॥ १२ ॥ छिन्ने
चर्मणि खड्गे च शक्तिं चिक्षेप सोऽसुरः॥
तामप्यस्य द्विधा चक्रे चक्रेणाभिमुखा
गताम् ॥ १३ ॥ कोपाध्मातो निशुम्भो
ऽथ शूलं जग्राह दानवः॥ आयान्तं मुष्टि

पातेन देवी तच्चाप्यचूर्णयत् ॥ १४ ॥
आविद्ध्याथ गदां सोऽपि चिक्षेप चं-
डिकां प्रति ॥ साऽपि देव्यास्त्रिशूलेन
भिन्ना भस्मत्वमागता ॥ १५ ॥ ततः
परशुहस्तं तमायांतं दैत्यपुंगवम् ॥ आ
हत्य देवी बाणौघैरपातयत भूतले
॥ १६ ॥ तस्मिन्निपतिते भूमौ निशुंभे
भीमविक्रमे ॥ भ्रातर्यतीव संक्रुद्धः प्र-
ययौ हंतुमंबिकाम् ॥ १७ ॥ स रथस्थ-

स्तथाऽत्युच्चैर्गृहीतपरमायुधैः ॥ भुजैर-
ष्टाभिरतुलैर्व्याप्याशेषं बभौ नभः॥१८॥
तमायांतं समालोक्य देवी शंखमवाद
यत् ॥ ज्याशब्दं चापि धनुषश्चकारा-
तीव दुस्सहम् ॥ १९ ॥ पूरयामास
ककुभो निजघंटास्वनेन च ॥ समस्त
दैत्यसैन्यानां तेजोवधविधायिनाम् ॥
॥२०॥ ततः सिंहोमहानादैस्त्याजितेभ
महामदैः ॥ पूरयामास गगनं गां तथैव

दिशो दश ॥२१॥ ततः काली समुत्प-
त्य गगनं क्ष्मामताडयत् ॥ कराभ्यां
तन्निनादेन प्राक्स्वनास्ते तिरोहिताः
॥ २२ ॥ अट्टाट्टहासमशिवं शिवदूती
चकार ह ॥ तैः शब्दैरसुरास्त्रेसुः शुंभः
कोपं परं ययौ ॥ २३ ॥ दुरात्मंस्तिष्ठ
तिष्ठेति व्याजहारांबिका यदा ॥ तदा
जयेत्यभिहितं देवैराकाशसंस्थितैः
॥ २४ ॥ शुंभेनागत्य या शक्तिर्मुक्ता

ज्वालातिभीषणा ॥ आयांती वह्निकूटा
भा सा निरस्ता महोल्कया ॥ २५ ॥
सिंहनादेन शुंभस्य व्याप्तं लोकत्रयान्त
रम् ॥ निर्घातनिः स्वनो घोरो जितवा
नवनीपते ॥ २६ ॥ शुंभमुक्ताञ्छरान्देवी
शुंभस्तत्प्रहिताञ्छरान् ॥ चिच्छेद
स्वशरैरुग्रैः शतशोऽथ सहस्रशः ॥२७॥
ततः सा चण्डिका क्रुद्धा शूलेनाभिज
घान तम् ॥ स तदा निहतो भूमौ

मूर्च्छितो निपपात ह ॥ २८ ॥ ततो
निशुंभः संप्राप्य चेतनामात्तकार्मुकः ॥
आजघान शरैर्देवीं कालीं केसरिणं त-
था ॥ २९ ॥ पुनश्च कृत्वा बाहूनामयु
तं दनुजेश्वरः ॥ चक्रायुधेन दितिज
श्छादयामास चंडिकाम् ॥ ३० ॥ ततो
भगवती क्रुद्धा दुर्गा दुर्गार्तिनाशिनी ॥
चिच्छेद तानि चक्राणि स्वशरैः साय
कांश्च तान् ॥ ३१ ॥ ततो निशुंभो

वेगेन गदामादाय चंडिकाम् ॥ अभ्यधा
वत वै हंतुंदैत्यसेनासमावृतः ॥ ३२ ॥
तस्यापतत एवाशु गदां चिच्छेद चं
डिका ॥ खड्गेन शितधारेण स च
शूलं समाददे ॥ ३३ ॥ शूलहस्तं
समायांतं निशुंभममरार्दनम् ॥
हृदि विव्याध शूलेन वेगाविद्धेन
चंडिका ॥ ३४ ॥ भिन्नस्य तस्य
शूलेन हृदयान्निःसृतोऽपरः ॥ महा

बलो महावीर्यस्तिष्ठेति पुरुषो वदन्
॥ ३५ ॥ तस्य निष्कामतो देवी प्रह
स्य स्वनवत्ततः ॥ शिरश्चिच्छेद
खड्गेन ततोऽसावपतद्भुवि ॥ ३६ ॥
ततः सिंहश्चखादोग्रदंष्ट्राक्षुण्णशिरो
धरान् ॥ असुरांस्तांस्तथा काली
शिवदूती तथाऽपरान् ॥ ३७ ॥ कौमा-
रीशक्तिनिर्भिन्नाः केचिन्नेशुर्महासुराः ॥
ब्रह्माणीमंत्रपूतेन तोयेनान्ये निरा

कृताः ॥ ३८ ॥ माहेश्वरीत्रिशूलेन
भिन्नाः पेतुस्तथाऽपरे ॥ वाराहीतुंडघा-
तेन कचिच्चूर्णीकृता भुवि ॥ ३९ ॥
खंडं खंडं च चक्रेण वैष्णव्या दानवा
कृताः ॥ वज्रेण चैंद्रीहस्ताग्रविमुक्तेन
तथाऽपरे ॥ ४० ॥ केचिद्विनेशुरसुराः
केचिन्नष्टा महाहवात् ॥ भक्षिताश्चापरे
कालीशिवदूतीमृगाधिपैः ॥ ४१ ॥
इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके

मन्वंतरे देवीमाहात्म्ये निशुंभवधो नाम नवमोऽध्यायः ॥९॥ उवाच ॥२॥ श्लोकाः॥३९॥एवं४१एवमादितः॥५४३

इति

दुर्गासप्तशती

नवमोऽध्यायः ९.

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः १०

दशमोऽध्यायः । चित्र १०.

श्रीः ॥ ॐ उद्यद्दिनद्युतिमिन्दु
किरीटां तुंगकुचां नयनत्रययुक्ताम् ॥
स्मेरमुखीं वरदांकुशपाशाभीतिकरां
प्रभजे भुवनेशीम् ॥ १ ॥ इति ध्यानम्
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ निशुंभं निहतं
दृष्ट्वा भ्रातरं प्राणसंमितम् ॥ हन्यमानं
बलं चैव शुंभः क्रुद्धोऽब्रवीद्वचः ॥ २ ॥
बलावलेपाद्दुष्टे त्वं मा दुर्गे गर्वमा
वह ॥ अन्यासां बलमाश्रित्य युध्यसे

याऽतिमानिनी ॥ ३ ॥ देव्युवाच ॥
॥ ४ ॥ एकैवाहं जगत्यत्र द्वितीया
का ममापरा ॥ पश्यैता दुष्ट मय्येव
विशंत्यो मद्विभूतयः ॥५॥ ऋषिरुवाच
॥ ६ ॥ ततः समस्तास्ता देव्यो ब्रह्मा
णीप्रमुखा लयम् ॥ तस्या देव्यास्तनौ
जग्मुरेकैवासीत्तदांबिका ॥ ७ ॥ देव्यु
वाच ॥ ८ ॥ अहं विभूत्या बहुभिरिह
रूपैर्यदा स्थिता ॥ तत्संहृतं मयैकैव

तिष्ठाम्याजौ स्थिरो भव ॥ ९ ॥
ऋषिरुवाच ॥ १० ॥ ततः प्रववृते युद्धं
देव्याः शुंभस्य चोभयोः ॥ पश्यतां
सर्वदेवानामसुराणां च दारुणम्
॥ ११ ॥ शरवर्षैः शितैः शस्त्रैस्तथा
ऽस्त्रैश्चैव दारुणैः ॥ तयोर्युद्धमभूद्भूयः
सर्वलोकभयंकरम् ॥ १२ ॥ दिव्यान्य
स्त्राणि शतशो मुमुचे यान्यथांबिका ॥
बभंज तानि दैत्येंद्रस्तत्प्रतीघातकर्तृ

भिः ॥ १३ ॥ मुक्तानि तेन चास्त्राणि
दिव्यानि परमेश्वरी ॥ बभंज लीलयै
वोग्रेहुंकारोच्चारणादिभिः ॥ १४ ॥ तत
श्शरशतैर्देवीमाच्छादयत सोऽसुरः ॥
साऽपि तत्कुपिता देवी धनुश्चिच्छेद
चेषुभिः ॥ १५ ॥ छिन्ने धनुषि दैत्येंद्रस्त
थाशक्तिमथाददे ॥ चिच्छेद देवी चक्रेण
तामप्यस्य करे स्थिताम् ॥ १६ ॥
ततः खड्गमुपादाय शतचंद्रं च भानु

मत् ॥ अभ्यधावत्तदा देवीं दैत्याना-
मधिपेश्वरः ॥१७॥ तस्यापतत एवाशु
खड्गं चिच्छेद चंडिका ॥ धनुर्मुक्तैः
शितैर्बाणैश्चर्म चार्ककरामलम् ॥१८॥
हताश्वः स तदा दैत्यश्छिन्नधन्वा वि-
सारथिः ॥ जग्राह मुद्गरं घोरमंबिका
निधनोद्यतः ॥ १९ ॥ चिच्छेदापतत
स्तस्य मुद्गरं निशितैः शरैः ॥ तथा
ऽपि सोऽभ्यधावत्तां मुष्टिमुद्यम्य वेग-

वान् ॥२०॥ स मुष्टिं पातयामास हृदये
दैत्यपुंगवः ॥ देव्यास्तं चापि सा
देवी तलेनोरस्यताडयत् ॥ २१ ॥
तलप्रहाराभिहतो निपपात महीतले ॥
स दैत्यराज सहसा पुनरेव तथोत्थितः
॥ २२ ॥ उत्पत्य च प्रगृह्योच्चैर्देवीं
गगनमास्थितः ॥ तत्रापि सा निराधारा
युयुधे तेन चंडिका ॥ २३ ॥ नियुद्धं
खे तदा दैत्यश्चंडिका च परस्परम् ॥

चक्रतुः प्रथमं सिंद्धमुनिविस्मयकार
कम् ॥ २४ ॥ ततो नियुक्तं सुचिरं कृ-
त्वा तेनांबिका सह ॥ उत्पाटय भ्राम
यामास चिक्षेप धरणीतले ॥ २५ ॥
स क्षिप्तो धरणीं प्राप्यमुष्टिमुद्यम्य वे
गतः॥अभ्यधावत दुष्टात्मा चंडिका
निधनेच्छया ॥ २६ ॥ तमायांतं ततो
देवीसर्वदैत्यजनेश्वरम् ॥ जगत्यां पात

१ 'युद्ध' इ. पा. ।

यामास भित्त्वा शूलेन वक्षसि ॥ २७ ॥
स गतासुः पपातोर्व्यां देवीशूला
ग्रविक्षतः ॥ चालयन्सकलां पृथ्वीं
साब्धिद्वीपां सपर्वताम् ॥ २८ ॥ ततः
प्रसन्नमखिलं हते तस्मिन्दुरात्मनि ॥
जगत्स्वास्थ्यमतीवाप निर्मलं चाभव
न्नभः ॥ २९ ॥ उत्पातमेघाः सोल्का
ये प्रागासंस्ते शमं ययुः ॥ सरितो
मार्गवाहिन्यस्तथाऽऽसंस्तत्र पातिते ॥

॥३०॥ ततो देवगणास्सर्वे हर्षनिर्भरमा-
नसाः ॥ बभूवुर्निहते तस्मिन्गन्धर्वा
ललितं जगुः ॥ ३१ ॥ अवादयंस्तथैवा
न्ये ननृतुश्चाप्सरोगणाः ॥ ववुः पुण्या
स्तथा वातास्सुप्रभोऽभूद्दिवाकरः ॥
जज्वलुश्चाग्नयश्शांताः शांता दिग्ज
नितस्वनाः ॥ ३२ ॥ इति श्रीमार्क-
ण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे देवीमा

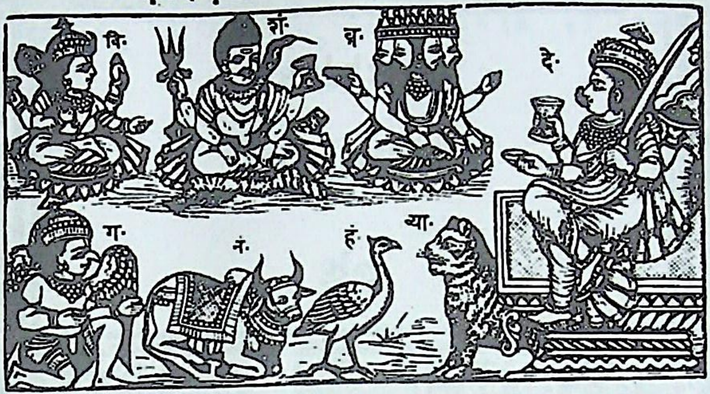
हात्म्ये शुम्भवधो नाम दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ उवाच ५ अर्धं १ ॥ श्लोकाः २६॥एवम् ३२॥ एवमादितः ॥५७५॥

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः ११.

एकादशोऽध्यायः चित्र ११.

श्रीः ॥ उत्तप्तहेमरुचिरां रविचन्द्रवह्नि
नेत्रां वराभययुतां कुशचापपाशान् ॥
रम्यैः भुजैश्च दधतीं शिवशक्तिरूपां का-
मेश्वरीं हृदि भजामि धृतेन्दुलेखाम् ॥
इति ध्यानम् ॐ ऋषिरुवाच ॥
॥ १ ॥ देव्या हते तत्र महासुरेंद्रे सेंद्राः
सुरा वह्निपुरोगमास्ताम् ॥ कात्या
यनीं तुष्टुवुरिष्टलाभाद्विकासिवक्त्राब्ज
विकासिताशाः ॥ २ ॥ देवि प्रपन्नार्ति

हरे प्रसीद प्रसीद मातर्जगतोऽखि
लस्य ॥ प्रसीद विश्वेश्वरि पाहि विश्वं
त्वमीश्वरी देवि चराचरस्य ॥ ३ ॥
आधारभूता जगतस्त्वमेका महीस्वरू
पेण यतः स्थिताऽसि ॥ अपां स्वरूप-
स्थितया त्वयेतदाप्यायते कृत्स्नमलं
घ्यवीर्ये ॥ ४ ॥ त्वं वैष्णवी शक्तिरनंत
वीर्या विश्वस्य बीजं परमाऽसि माया ॥
संमोहितं देवि समस्तमेतत्त्वं वै प्रसन्ना

भुवि मुक्तिहेतुः ॥ ५ ॥ विद्याः समस्ता
स्तव देवि भेदाः स्त्रियःसमस्ताः सकला
जगत्सु ॥ त्वयैकया पूरितमंबयै
तत्का ते स्तुतिः स्तव्यपरा परोक्तिः
॥ ६ ॥ सर्वभूता यदा देवी स्वर्गमुक्तिप्र-
दायिनी ॥ त्वं स्तुता स्तुतये का वा
भवंति परमोक्तयः ॥ ७ ॥ सर्वस्य
बुद्धिरूपेणजनस्य हृदि संस्थिते ॥
स्वर्गापवर्गदे देवि नारायणि नमोऽस्तु

ते ॥ ८ ॥ कलाकाष्ठादिरूपेण परिणा
मप्रदायिनी ॥ विश्वस्योपरतौ शक्ते
नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ ९ ॥ सर्वमंग
लमांगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ॥ शर
ण्ये त्र्यंबके गौरि नारायणि नमोऽस्तु
ते ॥ १० ॥ सृष्टिस्थितिविनाशानां
शक्तिभूते सनातनि ॥ गुणाश्रये गुण
मये नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ ११ ॥

१ 'मङ्गल्ये' इ. पा. । २ 'हेतुभूते' इ. पा.

शरणागतदीनार्तपरित्राणपरायणे ॥
सर्वस्यार्तिहरे देवि नारायणि नमो
ऽस्तु ते ॥ १२ ॥ हंसयुक्त विमानस्थे
ब्रह्माणीरूपधारिणि ॥ कौशांभः क्ष
रिके देवि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥
॥ १३ ॥ त्रिशूलचंद्राहिधरे महा
वृषभवाहिनि ॥ माहेश्वरीस्वरूपेण
नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १४ ॥ मयूर
कुक्कुटवृते महाशक्तिधरेऽनघे ॥ कौ

मारीरूपसंस्थाने नारायणि नमोऽस्तु
ते ॥ १५ ॥ शंखचक्रगदागृशार्ङ्गगृहीत
परमायुधे ॥ प्रसीद वैष्णवीरूपे नारा
यणि नमोऽस्तु ते ॥ १६ ॥ गृहीतोग्रम
हाचक्रे दंष्ट्रोद्धृतवसुंधरे ॥ वराहरूपि
णि शिवे नारायणि नमोऽस्तुते ॥ १७॥
नृसिंहरूपेणोग्रेण हंतुं दैत्यान्कृतोद्यमे॥
त्रैलोक्यत्राणसहिते नारायणि नमो
ऽस्तु ते ॥ १८ ॥ किरीटिनि महावज्रे

सहस्रनयनोज्वले ॥ वृत्रप्राणहरे चैंद्रि नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ १९ ॥ शिव दूतीस्वरूपेण हतदैत्यंमहाबले ॥ घोर रूपे महारावे नारायणि नमोऽस्तु ते ॥ २० ॥ दंष्ट्राकरालवदने शिरोमाला विभूषणे ॥ चामुंडे मुंडमथने नारायणि नमोऽस्तुते ॥२१॥ लक्ष्मिलज्जे महाविद्ये श्रद्धे पुष्टि स्वधे ध्रुवे ॥ महारात्रि महा-

१ 'दैत्ये इ. पा. ।

माये नारायणि नमोऽस्तु ते ॥२२॥ मेधे
सरस्वति वरे भृति बाभ्रवि तामसि ॥
नियते त्वं प्रसीदेशे नारायणि नमो
ऽस्तु ते ॥ २३ ॥ सर्वस्वरूपे सर्वैशे सर्व-
शक्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यस्त्राहि नो देवि
दुर्गे देवि नमोऽस्तु ते ॥ २४ ॥ *
एतत्ते वदनं सौम्यं लोचनत्रयभूषि-

* इति ऊर्ध्वं केवलं शान्तनव्याम्–"सर्वतः पाणिपादान्ते सर्वतोऽक्षिशिरोमुखे । सर्वतः श्रवणघ्राणे नारायणि नमोऽस्तु ते । इत्यधिकः पाठोदृश्यते

तम् ॥ पातु नः सर्वभीतिभ्यः कात्यायनि नमोऽस्तु ते ॥ २५ ॥ ज्वालाकरालमत्युग्रमशेषासुरसूदनम् ॥ त्रिशूलं पातु नो भीतेर्भद्रकालि नमोऽस्तु ते ॥ २६ ॥ हिनस्ति दैत्यतेजांसि स्वनेनापूर्य या जगत् ॥ सा घंटा पातु नो देवि पापेभ्यो नः सुतानिव ॥ २७ ॥ असुरासृग्वसापंकचर्चितस्ते करोज्ज्वलः ॥ शुंभाय खड्गो भवतु चंडिके

---

१ 'भूतेभ्यः इ. पा. ।

त्वां नता वयम् ॥ २८ ॥ रोगानशेषा
नपहंसि तुष्टा रुष्टा तु कामान्सकला
नभीष्टान् ॥ त्वामाश्रितानां न विप
न्नराणां त्वामाश्रिता ह्याश्रयतां प्रयांति
॥ २९ ॥ एतत्कृतं यत्कदनं त्वयाद्य
धर्मद्विषां देवि महासुराणाम् ॥ रूपैर
नेकैर्बहुधात्ममूर्तिं कृत्वाऽम्बिके तत्प्र
करोति काऽन्या ॥ ३० ॥ विद्यासु
शास्त्रेषु विवेकदीपेष्वाद्येषु वाक्येषु च

का त्वदन्या ॥ ममत्वगर्तेऽतिमहा-
न्धकारे विभ्रामयत्येतदतीव विश्वम्
॥ ३१ ॥ रक्षांसि यत्रोग्रविषाश्च
नागा यत्रारयो दस्युबलानि यत्र ॥
दावानलो यत्र तथाऽब्धिमध्ये तत्र
स्थिता त्वं परिपासि विश्वम् ॥ ३२ ॥
विश्वेश्वरी त्वं परिपासि विश्वं विश्वा-
त्मिका धारयसीति विश्वम् ॥ विश्वे-
शवंद्या भवती भवंति विश्वाश्रया ये

त्वयि भक्तिनम्राः ॥ ३३ ॥ देवि
प्रसीद परिपालय नोऽरिभीतेर्नित्यं
यथासुरवधादधुनैव सद्यः ॥ पापानि
सर्वजगतां प्रशमं नयाशु उत्पातपाक
जनितांश्च महोपसर्गान् ॥ ३४ ॥
प्रणतानां प्रसीद त्वं देवि विश्वार्ति
हारिणि ॥ त्रैलोक्यवासिनामीड्ये
लोकानां वरदा भव ॥ ३५ ॥ देव्यु-
वाच ॥ ३६ ॥ वरदाऽहं सुरगणा वरं

यं मनसेच्छथ ॥ तं वृणुध्वं प्रय-
च्छामि जगतामुपकारकम् ॥ ३७ ॥
देवा ऊचुः ॥ ३८ ॥ सर्वबाधाप्रशमनं
त्रैलोक्यस्याखिलेश्वरि ॥ एवमेव त्व-
या कार्यमस्मद्वैरिविनाशनम् ॥ ३९ ॥
देव्युवाच ॥ ४० ॥ वैवस्वतेऽन्तरे प्राप्ते
अष्टाविंशतिमे युगे ॥ शुंभो निशुंभश्चै-
वान्यावुत्पत्स्येते महासुरौ ॥ ४१ ॥

---

१ 'सर्वविघ्नाप्रशमनम्' इत्येव पाठः । वहुषु पुस्तकेषु तथैव दृष्टत्वात् ।

नंदगोपगृहे जाता यशोदागर्भसंभवा ॥
ततस्तौ नाशयिष्यामि विंध्याचलनि-
वासिनी ॥ ४२ ॥ पुनरप्यतिरौद्रेण
रूपेण पृथिवीतले ॥ अवतीर्य हनिष्यामि
वैप्रचित्तांश्च दानवान् ॥ ४३ ॥ भक्षयं
त्याश्च तानुग्रान्वैप्रचित्तान्महासुरान् ॥
रक्ता दंता भविष्यंति दाडिमी
कुसमोपमाः ॥ ४४ ॥ ततो मां देवता
स्वर्गे मर्त्यलोके च मानवाः ॥ स्तुवंतो

व्याहरिष्यंति सततं रक्तदंतिकाम्
॥ ४५ ॥ भूयश्च शतवार्षिक्यामनावृ-
ष्ट्यामनंभासि ॥ मुनिभिः संस्मृता[1]
भूमौ संभविष्याम्ययोनिजा ॥ ४६ ॥
ततः शतेन नेत्राणां निरीक्षिष्यामि
यन्मुनीन् ॥ कीर्तयिष्यंति मनुजाः
शताक्षीमिति मां ततः ॥ ४७ ॥ ततो
ऽहमखिलं लोकमात्मदेहसमुद्भवैः ॥

१ 'स्तुता' इ० पा० ।

भरिष्यामि सुराः शाकैरावृष्टः प्राणधा-
रकैः ॥ ४८ ॥ शाकंभरीति विख्या-
तिं तदा यास्याम्यहं भुवि ॥ तत्रैव च
वधिष्यामि दुर्गमाख्यं महासुरम् ॥
॥ ४९ ॥ दुर्गा देवीति विख्यातं तन्मे
नाम भविष्यति ॥ पुनश्चाहं यदा भीमं
रूपं कृत्वा हिमाचले ॥ ५० ॥ रक्षांसि
भक्षयिष्यामि मुनीनां त्राणकार
णात् ॥ तदा मां मुनयः सर्वे स्तोष्यं-

त्यानम्रमूर्तयः ॥ ५१ ॥ भीमादेवीति
विख्यातं तन्मे नाम भविष्यति ॥ य
दाऽरुणाख्यस्त्रैलोक्ये महाबाधां करि
ष्यति ॥ ५२ ॥ तदाऽहं भ्रामरं रूपं
कृत्वा संख्येयषट्पदम् ॥ त्रैलोक्य
स्य हितार्थाय वधिष्यामि महासुरम्
॥ ५३ ॥ भ्रामरीति च मां लोकास्त-
दा स्तोष्यंति सर्वतः ॥ इत्थं यदा
यदा बाधा दानवोत्था भविष्यति ॥

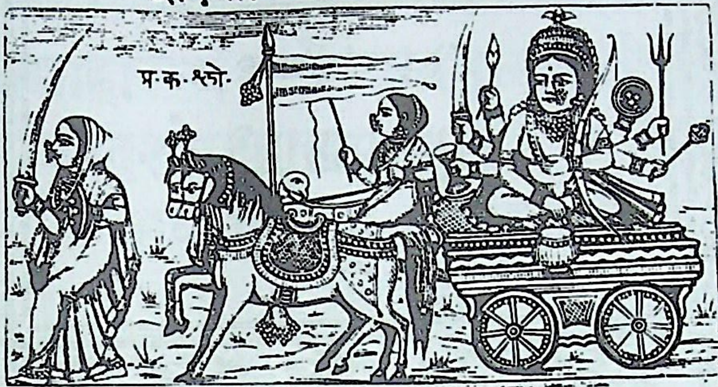
॥ ५४ ॥ तदा तदाऽवतीर्याहं करि
स्याम्यरिसंक्षयम् ॥ ५५ ॥ इति श्री
मार्कंडेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे
देवीमाहात्म्ये देवकृतनारायणीस्तुति
र्नामैकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ उवाच
॥ ४ ॥ अर्ध ॥ १ ॥ श्लोकाः ॥ ५० ॥
एवं ॥ ५५ ॥ एवमादितः ॥ ६३० ॥

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः १२.

द्वादशोऽध्यायः । चित्र १२.

ॐ विद्युद्दामसमप्रभां मृगपतिस्कन्ध
स्थितां भीषणां, कन्याभिः करवाल
खेटविलसद्धस्ताभिरासेविताम् ॥ हस्तै-
श्चक्रगदासिखेटविशिखांश्चापं गुणं
तर्जनीं बिभ्राणामनलात्मिकां शशिधरां
दुर्गां त्रिनेत्रां भजे॥इतिध्या०॥देव्युवाच
॥ १ ॥ एभिःस्तवैश्च मां नित्यं स्तो-
ष्यते यः समाहितः ॥ तस्याहं सकलां
बाधां नाशयिष्याम्यसंशयम् ॥ २ ॥

मधुकैटभनाशं च महिषासुरघातनम् ॥
कीर्तयिष्यंति ये तद्वद्वधं शुंभनिशुंभ-
योः ॥ ३ ॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां
नवम्यां चैकचेतसः ॥ श्रोष्यंति चैव
ये भक्त्या मम माहात्म्यमुत्तमम्
॥४॥ न तेषां दुष्कृतं किंचिद्दुष्कृतो-
त्था न चापदः ॥ भविष्यति न दारि-
द्र्यं न चैवेष्टवियोजनम् ॥५॥ शत्रुतो
न भयं तस्य दस्युतो वा न राजतः ॥

न शस्त्रानलतोयौघात्कदाचित्संभवि-
ष्यति ॥ ६ ॥ तस्मान्ममैतन्माहात्म्यं
पठितव्यं समाहितैः ॥ श्रोतव्यं च
सदा भक्त्या परं स्वस्त्ययनं महत्
॥ ७ ॥ उपसर्गानशेषांस्तु महामारी
समुद्भवान् ॥ तथा त्रिविधमुत्पातं
माहात्म्यं शमयेन्मम ॥ ८ ॥ यत्रैतत्प-
ठ्यते सम्यङ् नित्यमायतने मम ॥
सदा न तद्विमोक्ष्यामि सान्निध्यं तत्र

मे स्थितम् ॥ ९ ॥ बलिप्रदाने पूजाया
मग्निकार्ये महोत्सवे ॥ सर्वं ममैत-
च्चरितमुच्चार्यं श्राव्यमेव च ॥ १० ॥ जान-
तोऽजानता वाऽपि बलिपूजां तथा
कृताम् ॥ प्रतीक्षिष्याम्यहं प्रीत्या वह्नि
होमं तथा कृतम् ॥ ११ ॥ शरत्काले
महापूजा क्रियते या च वार्षिकी ॥
तस्यां ममैतन्माहात्म्यं श्रुत्वा भक्तिस-
मन्वितः ॥ १२ ॥ सर्वबाधाविनिर्मुक्तो

धनधान्यसुतान्वितः ॥ मनुष्यो मत्प्र-
सादेन भविष्यति न संशयः ॥ १३ ॥
श्रुत्वा ममैतन्माहात्म्यं तथा चोत्प-
त्तयः शुभाः ॥ पराक्रमं च युद्धेषु जायते
निर्भयः पुमान् ॥ १४ ॥ रिपवः संक्षयं
यांति कल्याणं चोपपद्यते ॥ नंदते च
कुलं पुंसां माहात्म्यं मम शृण्वताम्
॥ १५ ॥ शांतिकर्मणि सर्वत्र तथा
दुस्वप्नदर्शने ॥ ग्रहपीडासु चोग्रासु

माहात्म्यं शृणुयान्मम ॥ १६ ॥ उप-
सर्गाः शमं यांति ग्रहपीडाश्च दारुणा ॥
दुःस्वप्नं च नृभिर्दृष्टं सुस्वप्नमुपजायते
॥ १७ ॥ बालग्रहाभिभूतानां बालानां
शांतिकारकम् ॥ ॥ संघातभेदे च नृणां
मैत्रीकरणमुत्तमम् ॥ १८ ॥ दुर्वृत्ताना
मशेषाणां बलहानिकरं परम् ॥ रक्षोभू-
तपिशाचानां पठनादेव नाशनम् ॥१९॥
सर्वं ममैतन्माहात्म्यं मम सन्नि-

धिकारकम् ॥ पशुपुष्पार्घधूपैश्च गंधदी-
पैस्तथोत्तमैः ॥ २० ॥ विप्राणां भोजनै-
र्होमैः प्रोक्षणीयैरहर्निशम् ॥ अन्यैश्च
विविधैर्भोगैःप्रदानैर्वत्सरेण या ॥ २१॥
प्रीतिर्मे क्रियते साऽस्मिन्सकृदुच्च-
रिते श्रुते ॥ श्रुतं हरति पापानि तथाऽऽ
रोग्यं प्रयच्छति ॥ २२ ॥ रक्षां करोति
भूतेभ्यो जन्मनां कीर्तनं मम ॥ युद्धेषु
चरितं यन्मे दुष्टदैत्यनिबर्हणम् ॥२३॥

तस्मिञ्छ्रुते वैरिकृतं भयं पुंसां न अ०
स० जायते ॥ युष्माभिः स्तुतयो याश्च १२
१७१ याश्च ब्रह्मर्षिभिः कृताः ॥ २४ ॥ ब्रह्मणा
च कृतास्तास्तु प्रयच्छंति शुभां
मंतिम्[1] अरण्ये प्रांतरे वाऽपि दावाग्नि
परिवारितः ॥ २५ ॥ दस्युभिर्वा वृतः
शून्ये गृहीतो वाऽपि शत्रुभिः ॥ सिंहव्या-
घ्रानुयातो वा वने वा वनहस्तिभिः ॥ १७१

१ 'गतिम्' इ. पा. ।

॥ २६ ॥ राज्ञा क्रुद्धेन चाज्ञप्तो वध्यो
बंधगतोऽपि वा ॥ आघूर्णितो वा वातेन
स्थितः पोते महार्णवे ॥ २७ ॥ पतत्सु
चापि शस्त्रेषु संग्रामे भृशदारुणे ॥
सर्वबाधासु घोरासु वेदनाभ्यर्दितो
ऽपि वा ॥ २८ ॥ स्मरन्ममैतच्चरितं
नरो मुच्येत संकटात् ॥ मम प्रभावा
त्सिंहाद्या दस्यवो वैरिणस्तथा ॥२९॥
दूरादेव पलायंते स्मरतश्चरितं मम

॥ ३० ॥ ऋषिरुवाच ॥ ३१ ॥ इत्यु-
क्त्वा सा भगवती चंडिका चंडवि-
क्रमा ॥ पश्यतामेव देवानां तत्रैवांतर
धीयत ॥ ३२ ॥ तेऽपि देवा निरातंकाः
स्वाधिकारान्यथा पुरा ॥ यज्ञभागभुजः
सर्वे चक्रुर्विनिहतारयः ॥ ३३ ॥ दैत्या-
श्च देव्या निहते शुंभे देवरिपौ युधि ॥
जगद्विध्वंसके तस्मिन्महोग्रेऽतुलवि-
क्रमे ॥ ३४ ॥ निशुंभे च महावीर्ये

शेषाः पातालंमाययुः ॥ एवं भगवती
देवी सा नित्याऽपि पुनः पुनः ॥ ३५ ॥
संभूय कुरुते भूप जगतः परिपालनम्
तयैतन्मोह्यते विश्वं सैव विश्वं प्रसू-
यते ॥ ३६ ॥ सा याचिता च विज्ञानं
तुष्टा ऋद्धिं प्रयच्छति ॥ व्याप्तं तयै
तत्सकलं ब्रह्मांडं मनुजेश्वर ॥ ३७ ॥
महाकाल्या महाकाले महामारी स्वरू-
पया ॥ सैव काले महामारी सैव सृष्टि-

भवत्यजा ॥ ३८ ॥ स्थितिं करोति
भूतानां सैव काले सनातनी ॥ भव
काले नृणां सैव लक्ष्मीवृद्धिप्रदा गृहे ॥
॥ ३९ ॥ सैवाभावे तथालक्ष्मीर्विना-
शायोपजायते ॥ स्तुता संपूजिता
पुष्पैर्धूपगंधादिभिस्तथा ॥४०॥ ददाति
वित्तं पुत्रांश्च मतिं धर्मं गतिं शुभाम्॥
॥ ४१॥ इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे साव-
र्णिके मन्वंतरे देव्याश्चरितमाहात्म्यं

नाम द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ उवाच
॥ २ ॥ अर्धं ॥ २ ॥ श्लोकाः ॥ ३७ ॥
एवं ॥ ४१ ॥ एवमादितः ॥ ६७१ ॥

इति

दुर्गासप्तशती

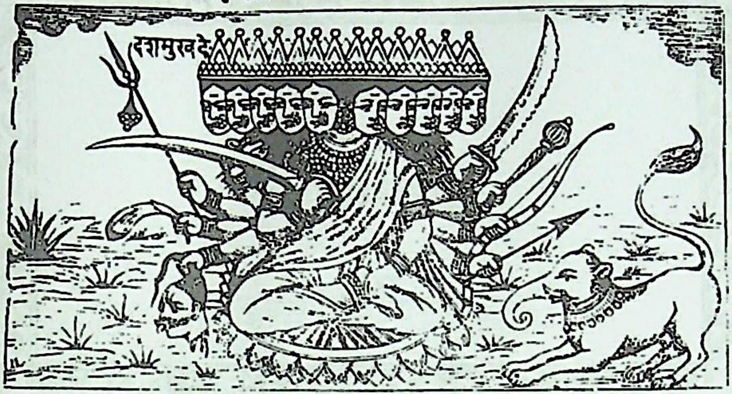
द्वादशोऽध्यायः १२.

अथ

दुर्गासप्तशती

अध्यायः १२.

त्रयोदशोऽध्यायः । चित्र १३.

ॐ पद्मासनस्थां करपङ्कजाभ्यां रक्तो-
त्पलं संदधतीं त्रिनेत्राम् ॥ संबिभ्रतीमा
भरणानि मुक्तां पद्मावतीं पद्ममुखीं
नमामि ॥ इति ध्यानम् ॥ ऋषिरुवाच ॥
॥ १ ॥ एतत्ते कथितं भूप देवीमाहात्म्य
मुत्तमम् ॥ एवंप्रभावा सा देवी ययेदं
धार्यते जगत् ॥२॥ विद्या तथैव क्रियते
भगवद्विष्णुमायया ॥ तया त्वमेष
वैश्यश्चतथैवान्ये विवेकिनः ॥३॥ मोह्यंते

मोहिताश्चैव मोहमेष्यंति चापरे ।। तामु-
पैहि महाराज शरणं परमेश्वरीम् ।।४।।
आराधिता सैव नृणां भोगस्वर्गापवर्गदा
।।५।। मार्कंडेय उवाच ।।६।। इति तस्य
वचः श्रुत्वा सुरथः स[1] नराधिपः ।।
प्रणिपत्य महाभागं तमृषिं संशितव्र-
तम् ।।७।। निर्विण्णोऽतिममत्वेन राज्या
पहरणेन च ।। जगाम सद्यस्तपस

१ 'क्षत्रियर्षभः इ० पा० ।

स च वैश्यो महामुने ॥ ८ ॥ संदर्श-
नार्थमम्बाया नदीपुलिनमास्थितः ॥
स च वैश्यस्तपस्तेपे देवीसूक्तं परं
जपन् ॥ ९ ॥ तौ तस्मिन्पुलिने
देव्याः कृत्वा मूर्तिं महीमयीम् ॥ अर्ह-
णां चक्रतुस्तस्याः पुष्पधूपाग्नितर्पणैः
॥ १० ॥ निराहारौ यताहारौ[1] तन्मन-
स्कौ समाहितौ ॥ ददतुस्तौ बलिं चैव

१ 'यतात्मानौ' इ० पा०।

निजगात्रासृगुक्षितम् ॥११॥ एवं समा-
राधयतोस्त्रिभिर्वर्षैर्यतात्मनोः ॥ परि-
तुष्टा जगद्धात्री प्रत्यक्षं प्राह चंडिका
॥ १२ ॥ देव्युवाच ॥ १३ ॥ यत्प्रार्थ्यते
त्वया भूप त्वया च कुलनंदन ॥
मत्तस्तत्प्राप्यतां सर्वं परितुष्टा ददामि
त्वाम् ॥ १४॥ मार्कंडेय उवाच॥ १५ ॥
ततो वव्रे नृपो राज्यमविभ्रंश्यन्यज- १७७
न्मनि ॥ १६ ॥ अत्रैव च निजं राज्यं

हतशत्रुबलं बलात् ॥ सोऽपि वैश्यस्ततो
ज्ञानं वव्रे निर्विण्णमानसः ॥ १७ ॥
ममेत्यहमिति प्राज्ञः संगविच्युतिकार
कम् ॥१८॥ देव्युवाच ॥१९॥ स्वल्पैर-
होभिर्नृपते स्वं राज्यं प्राप्स्यते भवान्
॥ २० ॥ हत्वा रिपूनस्खलितं तव
तत्र भविष्यति ॥ २१ ॥ मृतश्च भूयः
संप्राप्य जन्म देवाद्विवस्वतः ॥ २२ ॥
सावर्णिको मनुर्नाम भवान्भुवि भवि-

ष्यति ॥ २३ ॥ वैश्यवर्य त्वया यश्च
वरोऽस्मत्तोऽभिवांछितः ॥ २४ ॥ तं
प्रयच्छामि संसिद्ध्यै तव ज्ञानं भवि-
ष्यति ॥ २५ ॥ मार्कंडेय उवाच ॥
॥ २६ ॥ इति दत्त्वा तयोर्देवी यथाभि-
लषितं वरम् ॥ बभूवांतर्हिता सद्यो
भक्त्या ताभ्यामभिष्टुता ॥ २७ ॥ एवं
देव्या वरं लब्ध्वा सुरथः क्षत्रियर्षभः
॥ २८ ॥ सूर्याज्जन्म समासाद्य साव-

र्णिर्भविता मनुः ॥ सूर्याज्जन्मसमा
साद्य सावर्णिर्भविता मनुः ॥ २९ ॥
(ॐ अम्बे अम्बिके अम्बालिके न मा
नयति कश्चन ॥ ससस्त्यश्वकः सुभद्रिकां
कांपीलवासिनीं स्वाहा) [ॐ साङ्गायै
सवाहनायै सपरिवारायै सर्वायुधायै
कामबीजाधिष्ठात्र्यै श्रीमहासरस्वत्यै
महाहुतिं समर्पयामि नमः स्वाहा ॥]
इति श्रीमार्कंडेयपुराणे सावर्णिके

मन्वंतरे देवीमाहात्म्ये सुरथवैश्ययोर्वर-
प्रदानं नाम त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥
उवाच ॥ ६ ॥ अर्धाणि ॥११॥ श्लोकाः
॥१२॥ एवं ॥२९॥ एवमादितः ॥७००॥

इति

दुर्गासप्तशती

त्रयोदशोऽध्यायः १३.

सप्तशतीस्थोवाचादिमन्त्रसंख्यासूचककोष्ठकम् ।

अध्यायः	उवाच	अर्धानि	श्लोकाः	मन्त्रसं.
१	१४	२४	६६	१०४
२	१	०	६८	६९
३	३	०	४१	४४
४	५	२	३५	४२
५	९	६६	५४	१२९
६	४	०	२०	२४
७	२	०	२५	२७
८	१	१	६१	६३
९	२	०	३९	४१
१०	४	१	२७	३२
११	४	१	५०	५५
१२	२	२	३७	४१
१३	६	११	१२	२९
आदितः	५७	१०८	५३५	७००

श्रीः ॥ अथोत्तरन्यासाः ॥ खड्गिनी शूलिनी घोरा० हृदयाय नमः ॥ शूलेन पाहि नो देवि० शिरसे स्वाहा ॥ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां च० शिखायै वषट् ॥ सौम्यानि यानि रूपाणि० कवचाय हुम् ॥ खड्गशूलगदादीनि० नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ सर्वस्वरूपे सर्वेशे० अस्त्राय फट् ॥ अथ ध्यानम् ॥ विद्युद्दामसमप्रभां मृगपतिस्कंधस्थितां भीषणां

कन्याभिः करवालखेटविलसद्धस्ताभि-
रासेविताम् ॥ हस्तैश्चक्रधरालिखेट-
विशिखांश्चापं गुणं तर्जनीं बिभ्राणाम
नलात्मिकां शशिधरां दुर्गां त्रिनेत्रां
भजे ॥ १ ॥ अथ तान्त्रिकं देवीसूक्तम्॥
ॐ नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं
नमः ॥ नमः प्रकृत्यै भद्रायै निय-
ताः प्रणतास्स्म ताम् ॥ १ ॥ रौद्रायै
नमो नित्यायै गौर्यै धात्र्यै नमो नमः

ज्योत्स्नायै चेंदुरूपिण्यै सुखायै सततं
नमः ॥ २ ॥ कल्याण्यै प्रणतां
वृद्ध्यै सिद्ध्यै कुर्म्मो नमो नमः ॥
नैर्ऋत्यै भूभृतां लक्ष्म्यै शर्वाण्यै ते
नमो नमः ॥ ३ ॥ दुर्गायै दुर्गपारायै
सारायै सर्वकारिण्यै ॥ ख्यात्यै तथैव
कृष्णायै धूम्रायै सततं नमः ॥ ४ ॥
अतिसौम्यातिरौद्रायै नतास्तस्यै नमो
नमः ॥ नमो जगत्प्रतिष्ठायै देव्यै

कृत्यै नमो नमः ॥ ५ ॥ या देवी सर्व
भूतेषु विष्णुमायेति शब्दिता ॥ नम-
स्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो
नमः ॥ ६ ॥ या देवी सर्वभूतेषु चेत
नेत्यभिधीयते ॥ नमस्तस्यै नमस्त
स्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७ ॥
या देवी सर्वभूतेषु बुद्धिरूपेण सं
स्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नम
स्तस्यै नमो नमः ॥ ८ ॥ या देवी सर्व-

भूतेषु निद्रारूपेण संस्थिता ॥ नमस्त-
स्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमोनमः
॥९॥ या देवी सर्वभूतेषु क्षुधारूपेण
संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १० ॥ या देवी
सर्वभूतेषु च्छायारूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै
नमो नमः ॥ ११ ॥ या देवी सर्व
भूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता ॥ नम-

स्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥१२॥ या देवी सर्वभूतेषु तृष्णा रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु क्षांतिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १४ ॥ या देवी सर्वभूतेषु जातिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः

॥१५॥ या देवी सर्वभूतेषु लज्जा
रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्त-
स्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १६ ॥
या देवी सर्व भूतेषु शांतिरूपेण संस्थि-
ता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै
नमो नमः ॥ १७ ॥ या देवी सर्वभू
तेषु श्रद्धारूपेण संस्थिता ॥ नमस्त-
स्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः
॥ १८ ॥ या देवी सर्वभूतेषु कांति-

रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्त-
स्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १९ ॥ या
देवी सर्वभूतेषु लक्ष्मीरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो
नमः ॥ २० ॥ या देवी सर्वभूतेषु
वृत्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २१ ॥
या देवी सर्वभूतेषु स्मृतिरूपेण
संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै

नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २२ ॥ या
देवी सर्वभूतेषु दयारूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो
नमः ॥ २३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
तुष्टिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥
॥ २४ ॥ या देवी सर्वभूतेषु मातृरू-
पेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै
नमस्तस्यै नमो नमः ॥२५॥ या देवी

सर्वभूतेषु भ्रांतिरूपेण संस्थिता ॥
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो
नमः ॥ २६ ॥ इंद्रियाणामधिष्ठात्री
भूतानां चाखिलेषु या ॥ भूतेषु सततं
तस्यै व्याप्त्यै देव्यै नमो नमः ॥
॥२७॥ चितिरूपेण या कृत्स्नमेत
द्व्याप्य स्थिता जगत् ॥ नमस्तस्यै
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥
॥ २८ ॥ स्तुता सुरैः पूर्वमभीष्टसं-

श्रयात्तथा सुरेन्द्रेण दिनेषु सेविता ॥
करोतु सा नः शुभहेतुरीश्वरी शुभानि
भद्राण्यभिहंतु चापदः ॥ २९ ॥ या
साम्प्रतं चोद्धतदैत्यतापितैरस्माभि
रीशा च सुरैर्नमस्यते ॥ या च स्मृता
तत्क्षणमेव हंति नः सर्वापदो भक्तिवि-
नम्रमूर्तिभिः ॥ ३० ॥ इति तान्त्रिकं
देवीसूक्तम् ॥ अथ वैदिकं देवीसूक्तम्

ॐ अहं रुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमा
दित्यैरुताविश्वदेवैः ॥ अहं मित्रावरुणो
भाबिभर्म्यहमिन्द्राग्नी अहमश्विनो
भा ॥ १ ॥ अहं सोमंमाहनसं बिभ
र्म्यहं त्वष्टारमुतपूषणंभगम् ॥ अहंद
धामिद्रविणं हविष्मंते सुप्राव्ये;यज
मानायसुन्वते ॥ २ ॥ अहंराष्ट्री सं
गमंनी वसूनांचिकितुषी प्रथमा यज्ञि

यांनाम् ॥ तांमां देवाव्यंदधुः पुरु
त्राभूरींस्थात्रां भूर्यावेशयंन्तीम्
॥ ३ ॥ मयासोअन्नंमात्तियो विपश्यं
तियः प्राणितियइं शृणोत्युक्तम् ॥ अमं
तवोमां तउपांक्षियन्तिश्रुधिश्रुतश्राद्धिवं
तैंवदामि ॥ ४ ॥ अहमेवस्वयमिदंवंदा
मिजुष्टं देवेभिरुतमानुषेभिः ॥ यं कांम
येतंतंमुग्रंकृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषिंतं

सुमेधाम् ॥ ५ ॥ अहं रुद्राय धनुरात
नोमि ब्रह्मद्विषेश्शरवे हन्त वाउ ॥ अहं
जनायसमदं कृणोम्यहं द्यावापृथिवी
आविवेश ॥ ६ ॥ अहंसुवेपितरमस्य
मूर्धन्ममयोनिरप्स्व१न्तःसमुद्रे ॥ ततो
वितिष्ठे भुवनानि विश्वोतामूंद्यावर्ष्मणो
पस्पृशामि ॥ ७ ॥ अहमेव वात इव
प्रवाम्यारभमाणा भुवनानि विश्वा ॥

परो दिवा पर एना पृथिव्यै तावती महिना सबभूव ॥ ८ ॥ इति ऋग्वेदोक्तं देवीसूक्तं समाप्तम् ॥ इति देवीसूक्तं पठित्वाऽष्टोत्तरशतं नवार्णजपं कृत्वा तदुत्तरन्यासान्विधाय ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम् ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरि ॥ १ ॥ यद-

क्षरंपदभ्रष्टं मात्राहीनं च यद्भेवत् ॥
तत्सर्वं क्षम्यतां देवि प्रसीद परमेश्वरि॥
॥२॥ अज्ञानाद्विस्मृतेर्भ्रान्त्या यन्न्यून-
माधिकं कृतम् ॥ विपरीतं तु तत्सर्वं
क्षमस्व परमेश्वरि ॥ ३ ॥ यस्याः
स्मृत्या च नामोक्त्या तपोयज्ञक्रिया
दिषु ॥ न्यूनं संपूर्णतां याति त्वत्प्रसा
दान्महेश्वरि ॥ ४ ॥ मन्त्रहीनं क्रिया-
हीनं भक्तिहीनं सुरेश्वरि ॥ या स्तुता-

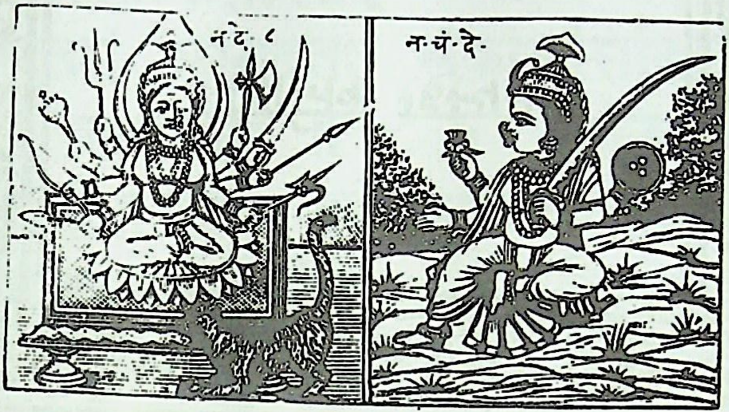
ऽसि मया देवि तस्मात्त्वंवरदा भव॥५॥
कामेश्वरि जगन्मातः सच्चिदानन्दवि-
ग्रहे ॥ गृहाण त्वं स्तुतिमिमां प्रसीद
परमेश्वरि ॥ ६ ॥ यन्मात्राबिन्दु
बिन्दुद्वितयद्वयपदद्वन्द्ववर्णादि विहीनं
भक्त्याऽभक्त्याऽनुपूर्वं प्रकृतिगुणव-
शाद्व्यक्तमव्यक्तमम्ब ॥ मोहादज्ञा-
नतो वा पठितमपठितं सांप्रतं ते
स्तवेऽस्मिन् तत्सर्वं सांगमास्तां भग-

वति वरदे त्वत्प्रसादात्प्रसीद ॥ ७ ॥
यदत्र पाठे जगदंबिके मया विसर्ग-
बिन्द्वक्षरहीनमीरितम् ॥ तदस्तु
संपूर्णतमं प्रसादतः संकल्पसिद्धिस्तु
सदैव जायताम् ॥ ८ ॥ कृतेनानेन
सप्तशतीपाठेन श्रीमहाकालीमहाल-
क्ष्मीमहासरस्वतीदेवताः प्रीयन्ताम्
इति देव्या वामहस्ते जपं निवेदयेत् ॥

अथ

प्राधानिकं रहस्यम्

चित्र १४.

श्रीः ॥ श्रीगणपतिर्जयति ॥ अस्य श्रीसप्तशतीरहस्यत्रयस्य नारायण ऋषिः ॥ अनुष्टुप् छन्दः ॥ महाकाली महालक्ष्मीमहासरस्वत्यो देवताः ॥ यथोक्तफलावाप्त्यर्थं जपे विनियोगः ॥ राजोवाच ॥ भगवन्नवतारा मे चंडिकायास्त्वयोदिताः ॥ एतेषां प्रकृतिं ब्रह्मन्प्रधानं वक्तुमर्हसि ॥ १ ॥ आराध्यं यन्मया देव्याः स्वरूपं येन तद्द्वि-

ज ॥ विधिना ब्रूहि सकलं यथावत्प्रण-
तस्य मे ॥२॥ ऋषिरुवाच ॥ इदं रहस्यं
परममनाख्येयं प्रचक्षते ॥ भक्तोऽसीति
न मे किंचित्तवावाच्यं नराधिप ॥ ३ ॥
सर्वस्याद्या महालक्ष्मीस्त्रिगुणा परमे-
श्वरी ॥ लक्ष्यालक्ष्यस्वरूपा सा व्या-
प्य कृत्स्नं व्यवस्थिता ॥ ४ ॥ मातु-
लिंगं गदां खेटं पानपात्रं च बिभ्र-
ती ॥ नागं लिंगं च योनिं च बिभ्रती

नृप मूर्धनि ॥ ५ ॥ तप्तकांचनवर्णाभा
तप्तकांचनभूषणा ॥ शून्यं तदखिलं
स्वेन पूरयामास तेजसा ॥ ६ ॥
शून्यं तदखिलं लोकं विलोक्य परमेश्व
री ॥ बभार रूपमपरं तमसा केवलेन
हि ॥७॥ सा भिन्नांजनसङ्काशा दंष्ट्रां
चितवरानना ॥ विशाललोचना नारी
बभूव तनुमध्यमा ॥ ८ ॥ खड्गपाशं

---

१ 'पात्र' इ. पा. ।

शिरःखेटैरलंकृतचतुर्भुजा ॥ कबंध
हारं शिरसा बिभ्राणा हि शिरः
स्रजम् ॥ ९ ॥ सा प्रोवाच महालक्ष्मी
तामसीं प्रमदोत्तमाम् ॥ नाम कर्म च
मे मातर्देहि तुभ्यं नमो नमः ॥ १० ॥
तां प्रोवाच महालक्ष्मीस्तामसीं प्रम-
दोत्तमाम् ॥ ददामि तव नामानि यानि
कर्माणि तानि च ॥ ११ ॥ महामा
या महाकाली महामारी क्षुधा तृषा ॥

निद्रा तृष्णा चैकवीरा कालरात्रिर्दु-
रत्यया ॥ १२ ॥ इमानि तव नामानि
प्रतिपाद्यानि कर्मभिः ॥ एभिः कर्माणि
ते ज्ञात्वा योऽधीते सोऽश्नुते सुखम्
॥ १३ ॥ तामित्युक्त्वा महालक्ष्मीः
स्वरूपमपरं नृप ॥ सत्त्वाख्येनाति
शुद्धेन गुणेनेंदुप्रभं दधौ ॥ १४ ॥ अक्ष
मालांकुशधरा वीणापुस्तकधारिणी ॥

१ 'महाकालीम्' इति पा० ।

सा बभूव वरा नारी नामान्यस्यै च
सा ददौ ॥ १५ ॥ महाविद्या महा-
वाणी भारती वाक्सरस्वती ॥ आर्या
ब्राह्मी कामधेनुर्वेदगर्भा च धीश्वरी
॥ १६ ॥ अथोवाच महालक्ष्मीर्महा-
कालीं सरस्वतीम् ॥ युवां जनयतां
देव्यौ मिथुने स्वानुरूपतः ॥ १७ ॥
इत्युक्त्वा ते महालक्ष्मीः ससर्ज मिथु-
नं स्वयम् ॥ हिरण्यगर्भौ रुचिरौ स्त्री

पुंसौ कमलासनौ ॥ १८ ॥ ब्रह्मन्विधे
विरंचेति धातारित्याह तं नरम् ॥ श्रीः
पद्मे कमले लक्ष्मीत्याह माता स्त्रियं
च ताम् ॥ १९ ॥ महाकाली भारती
च मिथुने सृजतःसह ॥ एतयोरपिरूपा
णि नामानि च वदामि ते ॥२०॥ नील
कंठं रक्तबाहुं श्वेतांगं चन्द्रशेखरम् ॥
जनयामास पुरुषं महाकाली सितां
स्त्रियम् ॥ २१ ॥ सरुद्रः शंकरः स्थाणुः

कपर्दी च त्रिलोचनः ॥ त्रयी विद्या
कामधेनुः सा स्त्री भाषाऽक्षरा स्वरा
॥ २२ ॥ सरस्वतीं स्त्रियं गौरीं कृष्णं
च पुरुषं नृप ॥ जनयामास नामानि
तयोरपि वदामि ते ॥ २३ ॥ विष्णुः
कृष्णो हृषीकेशो वासुदेवो जनार्दनः ॥
उमा गौरी सती चण्डी सुंदरी सुभगा
शुभा॥२४॥ एवं युवतयः सद्यः पुरुषत्वं

---

१ 'एता' इति पा० ।

प्रपेदिरे ॥ चक्षुष्मंतोऽनुपश्यंति नेतरेऽत
द्विदो जनाः॥२५॥ ब्रह्मणे प्रददौ पत्नीं
महालक्ष्मीं नृप त्रयीम् ॥ रुद्राय गौरीं
वरदां वासुदेवाय च श्रियम् ॥ २६ ॥
स्वरया सह संभूय विरिंचोऽण्डमजी
जनत् । विभेद भगवान्रुद्रस्तद्गौर्यासह
वीर्यवान् ॥ २७ ॥ अंडमध्ये प्रधानादि
कार्यजातमभून्नृप ॥ महाभूतात्मकं

१ 'तद्विदुर्बुधाः' इ. पा. ।

सर्वं जगत्स्थावरजंगमम् ॥२८॥ पुपोष
[1]पालयामास तल्लक्ष्म्या सह केशवः ॥
संजहार जगत्सर्वं सह गौर्या महेश्वरः
॥ २९ ॥ महालक्ष्मीर्महाराज सर्वसत्त्व-
मयीश्वरी ॥ निराकारा च साकारा सैव
नानाभिधानभृत् ॥ ३० ॥ नामांतरैर्नि-
रूप्यैषा नाम्ना नान्येन केनचित् ॥३१॥

॥ इति प्रधानिकं रहस्यं समाप्तम् ॥

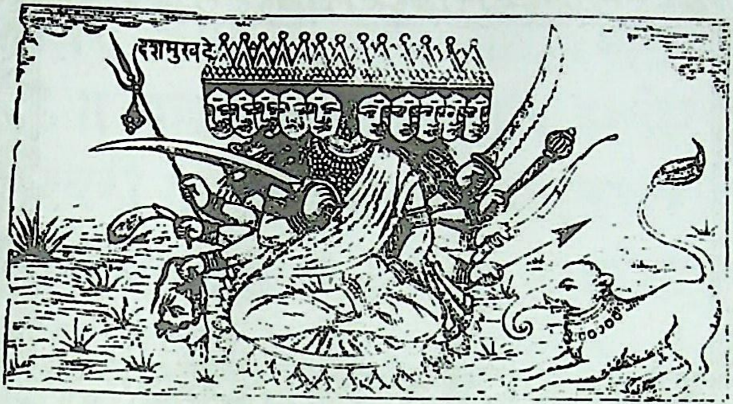
---

१ 'भगवान्विष्णुस्तल्लक्ष्म्या सह सुव्रत' इति पा०।

अथ

वैकृतिकं रहस्यम्

चित्र १५.

॥ श्रीः ॥ ऋषिरुवाच ॥ त्रिगुणा
तामसी देवी सात्त्विकी या त्वयोदि-
ता ॥ सा शर्वा चंडिका दुर्गाभद्रा भग-
वतीर्यते ॥ १ ॥ योगनिद्रा हरेरुक्ता
महाकाली तमोगुणा ॥ मधुकैटभना-
शार्थं यां तुष्टावांबुजासनः ॥ २ ॥ दश-
वक्त्रा दशभुजा दशपादांजनप्रभा ॥
विशालया राजमाना त्रिंशल्लोचनमा-
लया ॥ ३ ॥ स्फुरद्दशनदंष्ट्रा सा भीम-

रूपापि भूमिप ॥ रूपसौभाग्यकां
तीनां सा प्रतिष्ठा महाश्रियाम् ॥
॥ ४ ॥ खड्गबाणगदाशूलशंखचक्रभु-
शुंडिभृत् ॥ परिघं कार्मुकं शीर्षं निश्चो-
तद्रुधिरं दधौ ॥ ५ ॥ एषा सा वैष्णवी
माया महाकाली दुरत्यया ॥ आरा-
धिता वशीकुर्यात्पूजाकर्तुश्चराचरम् ॥
॥ ६ ॥ सर्वदेवशरीरेभ्यो याविर्भूता १९७
मितप्रभा ॥ त्रिगुणा सा महालक्ष्मीः

साक्षान्माहिषमर्दिनी ॥ ७ ॥ श्वेता-
नना नीलभुजा सुश्वेतस्तनमंडला ॥
रक्तमध्या रक्तपादा नीलजंघोरुरुन्म-
दा ॥८॥ सुचित्रजघना चित्रमाल्यांबर
विभूषणा ॥ चित्रानुलेपना कांतिरूप
सौभाग्यशालिनी ॥ ९ ॥ अष्टादश
भुजा पूज्या सा सहस्रभुजा सती ।
आयुधान्यत्र वक्ष्यंते दक्षिणाधःकर

१ 'भास्वरा' इति पा० ।

क्रमात् ॥ १० ॥ अक्षमाला च कमलं
बाणोऽसिः कुलिशं गदा ॥ चक्रं
त्रिशूलं परशुः शंखो घंटा च पाशकः
॥ ११ ॥ शक्तिर्दंडश्चर्म चापं पानपा-
त्र कमंडलुः ॥ अलंकृतभुजामेभिरायु-
धैः कमलासनाम् ॥ १२ ॥ सर्वदेवम-
यीमीशां महालक्ष्मीमिमां नृप ॥ पूज-
येत्सर्वलोकानां स देवानां प्रभुर्भवेत्
॥१३॥ गौरीदेहात्समुद्भूता या सत्त्वैक

गुणाश्रया ॥ साक्षात्सरस्वती प्रोक्ता शुंभासुरनिबर्हिणी ॥ १४ ॥ दधौ चाष्टभुजा बाणान्मुसलं शूलचक्रभृत् । शंखं घण्टां लांगुलं च कार्मुकं वसुधाधिप ॥ १५ ॥ एषा संपूजिता भक्त्या सर्वज्ञत्वं प्रयच्छति ॥ निशुंभमथनी देवी शुंभासुरनिबर्हिणी ॥ १६ ॥ इत्युक्तानिस्वरूपाणि मूर्तीनां तव पार्थिव ॥ उपासनं जगन्मातुः पृथगासां निशा-

मय ॥ १७ ॥ महालक्ष्मीर्यदा पूज्या

महाकाली सरस्वती ॥ दक्षिणोत्तरयोः
पूज्ये पृष्ठतो मिथुनत्रयम् ॥ १८ ॥
विरंचिः स्वरया मध्ये रुद्रो गौर्या च
दक्षिणे ॥ वामे लक्ष्म्या हृषीकेशः
पुरतो देवतात्रयम् ॥ १९ ॥ अष्टादश
भुजा मध्ये वामे चास्या दशानना ॥
दक्षिणेऽष्टभुजा लक्ष्मीर्महतीति समर्च
येत् ॥२०॥ पूर्वादिदलतः पूज्या असि-

तांगादिभैरवाः ॥ अष्टादशभुजा चैषा यदा पूज्या नराधिप ॥ २१ ॥ दशानना चाष्टभुजा दक्षिणोत्तरयोस्तदा ॥ दशानना यदा पूज्या दक्षिणोत्तरयोस्तदा ॥ ॥ २२ ॥ कालमृत्यू च संपूज्यो सर्वारिष्टप्रशांतये ॥ यदा चाष्टभुजा पूज्या शुंभासुरनिबर्हिणी ॥ २३ ॥ नवास्याः शक्तयः पुज्यास्तदा रुद्रविनायकौ ॥ नमो देव्या इति स्तोत्रैर्महालक्ष्मीं

समर्चयेत् ॥ २४ ॥ अवतारत्रयार्चायां
स्तोत्रमंत्रास्तदाश्रयाः ॥ अष्टादश-
भुजा चैषा पूज्या महिषमर्दिनी ॥२५॥
महालक्ष्मीमहाकाली सैव प्रोक्ता सर-
स्वती ॥ ईश्वरी पुण्यपापानां सर्व
लोकमहेश्वरी ॥ २६ ॥ महिषांतकरी
येन पूजिता सा जगत्प्रभुः पूजये-
ज्जगतां धात्रीं चण्डिकां भक्तवत्सलाम्
॥ २७ ॥ अर्घादिभिरलंकारैर्गंधपु-

ष्पैस्तथोत्तमैः ।। धूपैर्दीपैश्च नैवेद्यैर्नाना-
भक्ष्यसमन्वितैः ।। २८ ।। रुधिराक्तेन
बलिना मांसेन सुरया नृप ।। बलि-
मांसादिपूजेयं विप्रवर्ज्या मयेरिता ।।
।। २९ ।। तेषां किल सुरामांसैर्नोक्ता
पूजा नृप कर्चित् ।। प्रणामाचमनीयैश्च
चंदनेन सुगंधिना ।। ३० ।। सकर्पूरैश्च
तांबूलैर्भक्तिभावसमन्वितैः ।। वामभागे-
ऽग्रतो देव्याश्छिन्नशीर्षं महासुरम् ।।

॥ ३१ ॥ पूजयेन्माहिषं येन प्राप्तं सा
युज्यमीशया ॥ दक्षिणे पुरतः सिंहं
समग्रं धर्ममीश्वरम् ॥ ३२ ॥ वाहनं
पूजयेद्देव्या धृतं येन चराचरम् ॥ ततः
कृतांजलिर्भूत्वा स्तुवीत चरितैरिमैः
॥ ३३ ॥ एकेन वा मध्यमेन नैकेनेत
रयोरिह ॥ चरितार्धं तु न जपेज्जपाञ्छि-
द्रमवाप्नुयात् ॥ ३४ ॥ स्तोत्रमंत्रैः स्तु
वीतेमां यदि वा जगदंबिकाम् ॥ प्रदक्षि-

णानमस्कारान्कृत्वा मूर्ध्नि कृतांजलिः
॥ ३५ ॥ क्षमापयेज्जगद्धात्रींमुहुर्मुहुरतं
द्रितः ॥ प्रतिश्लोकं च जुहुयात्पायसं
तिलसर्पिषा ॥३६॥ जुहुयात्स्तोत्रमंत्रैर्वा
चंडिकायैशुभं हविः ॥ भूयो नामपदैर्देवीं
पूजयेत्सुसमाहितः ॥ ३७ ॥ प्रयतः
प्रांजलिः प्रह्वः प्राणानारोप्य चात्मनि॥
सुचिरं भावयेद्देवींचंडिकांतन्मयो भवेत्

१ 'प्रांजलिर्भूत्वा यजेदारोग्यहेतवे ।' इति पाठः ।

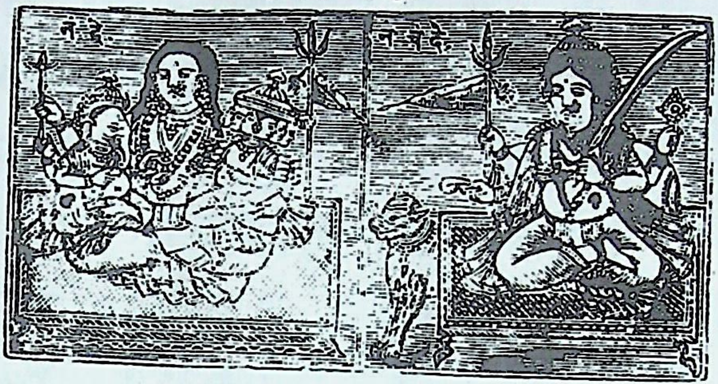
॥ ३८ ॥ एवं यः पूजयेद्भक्त्या प्रत्यहं परमेश्वरीम् भुक्त्वा भोगान्यथाकामं देवीसायुज्यमाप्नुयात् ॥ ३९ ॥ यो न पूजयते नित्यं चंडिकां भक्तवत्सलाम्॥ भस्मीकृत्यास्य पुण्यानि निर्दहेत्परमेश्वरी ॥४०॥ तस्मात्पूजय भूपाल सर्वलोकमहेश्वरीम् यथोक्तेन विधानेन चंडिकां सुखमाप्स्यासि ॥ ४१ ॥

इति वैकृतिकं रहस्यं समाप्तम् ॥

अथ

मूर्तिरहस्यम्

चित्र १६.

॥श्रीः॥ ऋषिरुवाच ॥ नंदा भगवती नाम या भविष्यति नंदजा ॥ स्तुता[1] संपूजिता भक्त्या वशीकुर्याज्जगत्त्रयम् ॥ १ ॥ कनकोत्तमकांतिः सा सुकांतिः कनकांबरा ॥ देवी कनकवर्णाभा कनकोत्तमभूषणा ॥ २ ॥ कमलांकुशपाशाब्जैरलंकृतचतुर्भुजा ॥ इंदिरा कमला लक्ष्मीः सा श्रीरुक्मांबुजासना ॥ ३ ॥

१ 'स्तुता सा' इ० पा० ।

या रक्तदंतिका नाम देवी प्रोक्ता मया नघ ॥ तस्याः स्वरूपं वक्ष्यामि शृणु सर्वभयापहम् ॥ ४ ॥ यच्छ्रुत्वा सर्व-पापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ॥ रक्तां-बरा रक्तवर्णा रक्तसर्वांगभूषणा ॥ ५ ॥ रक्तायुधारक्तनेत्रा रक्तकेशा-तिभीषणा ॥ रक्ततीक्ष्णनखा रक्तरसना रक्तदंतिका ॥६॥ यथा[1] माता प्रियं

१ 'पतिं नारीवानुरक्ता देवी भक्तं भजेज्जनम्' इति पा० ।

पुत्रं देवा भक्तं भजेज्जनम् ॥ वसुधेव
विशाला सा सुमेरुयुगलस्तनी ॥ ७ ॥
दीर्घौ लंबावतिस्थूलौ तावतीव मनो-
हरौ ॥ कर्कशावतिकांतौ तौ सर्वानंद
पयोनिधी ॥ ८ ॥ भक्तान्संपाययेद्देवी
सर्वकामदुघौ स्तनौ ॥ खड्गपात्राशिरः
खेटैरलंकृतचतुर्भुजा ॥ ९ ॥ आख्याता
रक्तचामुंडा देवी योगेश्वरीति च ॥
अनया व्याप्तमाखिलं जगत्स्थावरजंग-

मम् ॥ १० ॥ इमां यः पूजयेद्भक्त्या
स व्याप्नोति चराचरम् ॥ भुक्त्वा
भोगान्यथाकामं देवी सायुज्यमाप्नु-
यात् ॥ ११ ॥ अधीते य इमं नित्यं
रक्तदंत्या वपुःस्तवम् ॥ तं सा परिचरे-
द्देवी मातां पुत्रमिवौरसम् ॥ १२ ॥ शाकं-
भरी नीलवर्णा नीलोत्पलविलोचना ॥
गंभीरनाभिस्त्रिवली विभूषित तनूदरी

१ पतिं प्रियमिवांगना' इति पा.।

॥ १३ ॥ सुकर्कशसमोत्तुंगवृत्तपीनघन
स्तनी ॥ मुष्टिं शिलीमुखैः पूर्णं कमलं
कमलालया ॥ १४ ॥ पुष्पपल्लवमूला-
दिफलाढ्यं शाकसंचयम् ॥ काम्यानं
तरसैर्युक्तं क्षुत्तृण्मृत्युजरापहम् ॥१५॥
कार्मुकं च स्फुरत्कांति बिभर्ति परमे-
श्वरी॥ शाकंभरी शताक्षी सा सैव दुर्गा
प्रकीर्तिता ॥१६॥ उमा गौरी सती चंडी

कालिका सा च पार्वती ॥ शाकंभरी
स्तुवन्ध्यायञ्जपन्संपूजयन्नमन् ॥ १७॥
अक्षय्यमश्नुते शीघ्रमन्नपानामृतं जल-
म् ॥ भीमाऽपि नीलवर्णा सा दंष्ट्रादश-
नभासुरा ॥ १८ ॥ विशाललोचना
नारी वृत्तपीनपयोधरा ॥ चन्द्रहासं च
डमरुं शिरः पात्रं च बिभ्रती ॥ १९ ॥
एकवीरा कालरात्रिः सैवोक्ता कामदा
स्तुता ॥ तेजोमण्डलदुर्धर्षा भ्रामरी

चित्रकान्तिभृत् ॥२०॥ *चित्रभ्रमरसंकाशा महामारीति गीयते ॥ इत्येता मूर्त्तयो देव्या व्याख्याता वसुधाधिप ॥२१॥ जगन्मातुश्चंडिकायाः कीर्तिता कामधेनवः ॥ इदं रहस्यं परमं न वाच्यं यस्य कस्यचित् ॥ २२ ॥ व्याख्यानं दिव्यमूर्तीनामधीष्वावहितः

---

* इतोऽग्रे—'चित्रानुलेपना देवी चित्राभरणभूषिता'। इत्यधिकः क्व० पाठः। चित्रभ्रमरपाणिः सा' इति पा०।

मू० कालिका सा च पार्वती ॥ शाकंभरी २०
२०६ स्तुवन्ध्यायञ्जपन्संपूजयन्नमन् ॥ १७॥
अक्षय्यमश्नुते शीघ्रमन्नपानामृतं जल-
म् ॥ भीमाऽपि नीलवर्णा सा दंष्ट्रादश-
नभासुरा ॥ १८ ॥ विशाललोचना
नारी वृत्तपीनपयोधरा ॥ चन्द्रहासं च
डमरुं शिरः पात्रं च बिभ्रती ॥ १९ ॥
एकवीरा कालरात्रिः सैवोक्ता कामदा
स्तुता ॥ तेजोमण्डलदुर्धर्षा भ्रामरी २०६

चित्रकान्तिभृत् ॥२०॥ *चित्रभ्रमरसंकाशा महामारीति गीयते ॥ इत्येता मूर्त्तयो देव्या व्याख्याता वसुधाधिप ॥२१॥ जगन्मातुश्चंडिकायाः कीर्तिता कामधेनवः ॥ इदं रहस्यं परमं न वाच्यं यस्य कस्यचित् ॥ २२ ॥ व्याख्यानं दिव्यमूर्तीनामधीष्वावहितः

* इतोऽग्रे—'चित्रानुलेपना देवी चित्राभरणभूषिता'। इत्यधिकः क्व० पाठः। चित्रभ्रमरपाणि: सा' इति पा०।

मू० स्वयम् ॥ स्तवेनानेन यत्नेन देवीं जप २०
२०७ निरन्तरम् ॥ एतस्यास्त्वं प्रसादेन सर्व-
मान्यो भविष्यसि ॥ २३ ॥ सप्तज-
न्मार्जितैर्घोरैर्ब्रह्महत्यासमैरपि ॥ पाठ-
मात्रेण मन्त्राणां मुच्यते सर्वकिल्बिषैः
॥ २४ ॥ देव्या ध्यानं मयाऽऽख्यातं
गुह्याद् गुह्यतरं महत् ॥ तस्मात्सर्व-
प्रयत्नेन सर्वकामफलप्रदम् ॥ २५ ॥
सर्वरूपमयी देवी सर्वं देवीमयं जग- २०७

त् ॥ अतोऽहं विश्वरूपां त्वां नमामि परमेश्वरीम् ॥ २६ ॥

इति मूर्तिरहस्यं समाप्तम् ॥ श्रीजगदंबार्पणमस्तु ॥

इति

मूर्तिरहस्यम्

अथ

दुर्गासप्तश्लोकी

दुर्गाहोमे विशेषः, दुर्गाजी की आरती, कुञ्जिकास्तोत्रम्, श्रीदेवीक्षमापनस्तोत्रञ्च।

खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन, बम्बई,

भूमिका

प्रिय पाठकगण ! आज बड़े सौभाग्य का दिन है कि, दुर्गासप्तश्लोकी नामक पुस्तक आप लोगों की सेवा में उपस्थित है । अहा ! हा !! हा !!! इतनी बड़ी पुस्तक का सारांश कि, जिसके पढ़ने से सम्पूर्ण दुर्गापाठ का फल प्राप्त होता है । वही पुस्तक श्रीदुर्गाजी की कृपा से छप कर प्रकाशित है । आशा है कि, पाठकगण इसे पाठ कर हमारे परिश्रम को सफल करेंगे ।

विद्वज्जनकृपाकांक्षी- पं. देवीप्रसाद द्विवेदी, मांडा - प्रयाग ।

श्रीगणेशाय नमः। श्रीशिव उवाच॥

देवि त्वं भक्तिसुलभे सर्वकार्यविधायिनि॥
कलौ हि कार्यसिद्ध्यर्थमुपायं ब्रूहि यत्नतः ॥१॥

॥ देव्युवाच॥

शृणु देव प्रवक्ष्यामि कलौ सर्वेष्टसाधनम् ॥
मया तवैव स्नेहेनाप्यम्बास्तोत्रं प्रकाश्यते ॥२॥

ॐ अस्य श्रीदुर्गासप्तश्लोकीस्तोत्रमंत्रस्य नारायण ऋषिः॥
॥अनुष्टुप्छन्दः॥ श्रीमहाकाली-महालक्ष्मी-महासरस्वत्यो
देवताः। श्रीदुर्गासप्तश्लोकीपाठे विनियोगः॥

ज्ञानिनामपि चेतांसि देवी भगवती हि सा ॥ १ ॥
बलादाकृष्य मोहाय महामाया प्रयच्छति ॥
दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजन्तो:,
स्वस्थै: स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि ॥
दारिद्र्यदु:खभयहारिणि का त्वदन्या,
सर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता ॥ २ ॥
सर्वमंगलमांगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ॥
शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोस्तु ते ॥ ३ ॥

शरणागतदीनार्त्तपरित्राणपरायणे ॥
सर्वस्यार्तिहरे देवि नारायणि नमोस्तु ते ॥४॥
सर्वस्वरूपे सर्वेशे सर्वशक्तिसमन्विते ॥
भयेभ्यस्त्राहि नो देवि दुर्गे देवि नमोस्तु ते ॥५॥
रोगानशेषानपहंसि तुष्टा,
रुष्टा तु कामान्सकलानभीष्टान् ॥
त्वामाश्रितानां न विपन्नराणां,
त्वामाश्रिता ह्याश्रयतां प्रयांति ॥६॥

सर्वबाधाप्रशमनं त्रैलोक्यस्याऽखिलेश्वरि ॥
एवमेव त्वया कार्यमस्मद्वैरिविनाशनम् ॥७॥

य एतत्परमं गुह्यं सर्वरक्षाविशारदम् ॥
देव्या:संभाषितं स्तोत्रं सदा साम्राज्यदायकम् ॥८॥

शृणुयाद्वा पठेद्वापि पाठयेद्वापि यत्नत: ॥
परिवारयुतो भूत्वा त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥९॥

इति दुर्गासप्तश्लोकी समाप्ता ॥ शुभमस्तु ॥

॥ अथ दुर्गाहोमे विशेषः ॥

चंडीस्तवे प्रतिश्लोकमेकैकाऽऽहुतिरिष्यते ॥
रक्षाकवचगैर्मन्त्रैर्होमं तत्र न कारयेत् ॥१॥
मौर्ख्यात्कवचगैर्मंत्रैः प्रतिश्लोकं जुहोति यः।
स्याद्देहपतनं तस्य नरकं च प्रपद्यते ॥२॥
कवचाहुतिदोषेण रावणः प्रलयं गतः।
अन्धकाख्यो महादैत्यो दुर्गाहोमपरायणः ॥
कवचाहुतिजात्पापान्महेशेन निपातितः ॥३॥

॥ अथ श्रीदुर्गाजी की आरती ॥

जै अंबे गौरी मैया जै मंगलमूर्ती, मैया जै आनँदकरणी ॥
तुमको निशिदिन ध्यावत हर ब्रह्मा शिव री ॥टेर॥
माँग सिंदूर विराजत टीको मृगमदको ॥
उज्ज्वलसे दोऊ नैना, चन्द्रवदन नीको ॥ जै अंबे० ॥ १ ॥
कनक समान कलेवर रक्तांबर राजै ॥
रक्त-पुष्प गल माला, कंठनपर साजै ॥ जै अंबे० ॥ २ ॥
केहरि वाहन राजत, खड्ग खप्पर धारी ॥
सुर-नर-मुनि-जन सेवत, तिनके दुखहारी ॥ जै अंबे० ॥ ३ ॥
कानन कुण्डल शोभित, नासाग्रे मोती ॥
कोटिक चन्द्रदिवाकर सम राजत ज्योती ॥ जै अंबे० ॥ ४ ॥

शुम्भ निशुम्भ विदारे महिषासुरघाती ॥
धूम्रविलोचन नैना निशिदिन मदमाती ॥ जै अंबे० ॥ ५ ॥
चौंसठ योगिनि गावत, नृत्य करत भैरूँ ॥
बाजत ताल मृदंगा औ बाजत डमरू ॥ जै अंबे० ॥ ६ ॥
भुजा चार अति शोभित खड्गखप्रधारी ॥
मनवाञ्छित फल पावत, सेवत नर नारी ॥ जै अंबे० ॥ ७ ॥
कंचन थाल विराजत अगर कपुरबाती ॥
श्रीमालकेतुमें राजत कोटिरतन ज्योती ॥ जै अंबे० ॥ ८ ॥
याअम्बेकी आरति, जो कोई नर गावै ॥
भणत शिवानँद स्वामी सुख संपति पावै ॥ जै अंबे० ॥ ९ ॥

॥ इति श्रीदुर्गाजी की आरती समाप्त ॥

।। अथ कुञ्जिकास्तोत्रम् ।।

ॐ अस्य श्रीकुञ्जिकास्तोत्रमंत्रस्य सदाशिव ऋषिः ।। अनुष्टुप्छंदः ।। श्रीत्रिगुणात्मिका देवता ।। ॐ ऐं बीजम् ।। ॐ ह्रीं शक्तिः ।। ॐ क्लीं कीलकम् ।। मम सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।। शिव उवाच ।।

श्रृणु देवि प्रवक्ष्यामि कुञ्जिकास्तोत्रमुत्तमम् ।।
येन मंत्रप्रभावेण चण्डीजापः शुभो भवेत् ।। १ ।।
न कवचं नार्गलास्तोत्रं कीलकं न रहस्यकम् ।।
न सूक्तं नापि वा ध्यानं न न्यासो न वार्चनम् ।। २ ।।
कुञ्जिकापाठमात्रेण दुर्गापाठफलं लभेत् ।।
अतिगुह्यतरं देवि देवानामपि दुर्लभम् ।। ३ ।।

गोपनीयं प्रयत्नेन स्वयोनिरिव पार्वति ॥
मारणं मोहनं वश्यं स्तम्भनोच्चाटनादिकम् ॥ ४ ॥
पाठमात्रेण संसिद्ध्येत् कुञ्जिकास्तोत्रमुत्तमम् ॥

ॐ श्रूँ श्रूँ श्रूँ शं फट् ऐं ह्रीं क्लीं ज्वल उज्वल प्रज्वल ह्रीं ह्रीं क्लीं स्रावय स्रावय शापं नाशय नाशय श्रीं श्रीं श्रीं जूं सः स्रावय आदय स्वाहा॥ ॐ श्लीं हूँ क्लीं ग्लां जूं सः ज्वलोज्वल मन्त्रं प्रबल हं सं लं क्षं फट् स्वाहा॥

नमस्ते रुद्ररूपायै नमस्ते मधुमर्दिनि ॥
नमस्ते कैटभनाशिन्यै नमस्ते महिषार्दिनि ॥
नमस्ते शुम्भहन्त्र्यै च निशुम्भासुरसूदिनि ॥

नमस्ते जाग्रते देवि जपे सिद्धिं कुरुष्व मे ।।
ऐंकारी सृष्टिरूपिण्यै ह्रींकारी प्रतिपालिका ।।
क्लीं काली कालरूपिण्यै बीजरूपे नमोऽस्तु ते ।।
चामुण्डा चण्डरूपा च यैङ्कारी वरदायिनी ।।
विच्चे त्वभयदा नित्यं नमस्ते मन्त्ररूपिणि ।।
धां धीं धूं धूर्जटेः पत्नी वां वीं वागीश्वरी तथा ।।
क्रां क्रीं क्रूं कुब्जिकादेवि शां शीं शुं मे शुभं कुरु ।।
हूं हूं हूंकाररूपायै जां जीं जूं भालनादिनी ।।
भ्रां भ्रीं भ्रूं भैरवी भद्रे भवान्यै ते नमो नमः ।।
ॐ अं कं चं टं तं पं सां विदुरां विदुरां विमर्दय विमर्दय
ह्रीं क्षां क्षीं स्त्रीं जीवय जीवय त्रोटय त्रोटय जंभय जंभय

दीपय दीपय मोचय मोचय हूं फट् जां वौषट् ऐं ह्रीं क्लीं रंजय रंजय संजय संजय गुंजय गुंजय बंधय बंधय भ्रां भ्रीं भ्रूं भैरवी भद्रे संकुच संचल त्रोटय त्रोटय म्लीं स्वाहा ।।

पां पीं पूं पार्वती पूर्णा खां खीं खूं खेचरी तथा ।।
म्लीं म्लां म्लूं मूलविस्तीर्णा कुब्जिकास्तोत्रहेतवे ।।
अभक्ताय न दातव्यं गोपितं रक्ष पार्वति ।।
विहिना कुब्जिकादेव्या यस्तु सप्तशतीं पठेत् ।।
न तस्य जायते सिद्धिर्ह्यरण्ये रुदितं यथा ।।

।। श्रीडामरतन्त्रे ईश्वरपार्वतीसंवादे कुब्जिकास्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

।। अथ देवीक्षमापनस्तोत्रम् ।।

अपराधसहस्राणि क्रियंतेऽहर्निशं मया।
दासोऽयमिति मां मत्वा क्षमस्व परमेश्वरि।। १ ।।
आवाहनं न जानामि न जानामि विसर्जनम्।
पूजां चैव न जानामि क्षम्यतां परमेश्वरि।। २ ।।
मंत्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वरि।
यत्पूजितं मया देवि परिपूर्णं तदस्तु मे।। ३ ।।
अपराधशतं कृत्वा जगदंबेति चोच्चरेत्।
यां गतिं समवाप्नोति न तां ब्रह्मादयः सुराः।। ४ ।।
सापराधोऽस्मि शरणं प्राप्तस्त्वां जगदंबिके।
इदानीमनुकंप्योऽहं यथेच्छसि तथा कुरु।। ५ ।।

अज्ञानाद्विस्मृतेर्भ्रान्त्या यन्न्यूनमधिकं कृतम्।
तत्सर्वं क्षम्यतां देवि प्रसीद परमेश्वरि ॥ ६ ॥
कामेश्वरि जगन्मातः सच्चिदानंदविग्रहे।
गृहाणार्चामिमां प्रीत्या प्रसीद परमेश्वरि ॥ ७ ॥
गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम्।
सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादात्सुरेश्वरि ॥ ८ ॥

॥ इति देवीक्षमापनस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

मुद्रक एवं प्रकाशक:
खेमराज श्रीकृष्णदास,™
अध्यक्ष : श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,
खेमराज श्रीकृष्णदास मार्ग,
मुंबई - ४०० ००४

Printers & Publishers
Khemraj Shrikrishnadass Prop: Shri Venkateshwar Press, Khemraj Shrikrishnadass Marg, 7th Khetwadi, Mumbai - 400 004.

Web Site : http://www.Khe-shri.com
Email : khemraj@vsnl.com

Printed by Sanjay Bajaj For M/s.Khemraj Shrikrishnadass Proprietors Shri Venkateshwar Press, Mumbai-400 004, at their Shri Venkateshwar Press, 66 Hadapsar Industrial Estate, Pune 411 013

इति

दुर्गासप्तशती

समाप्ता

हमारे प्रकाशनों की अधिक जानकारी व खरीद के लिये हमारे निंजी स्थान :

खेमराज श्रीकृष्णदास
अध्यक्ष : श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,
९१/१०९, खेमराज श्रीकृष्णदास मार्ग,
७ वी खेतवाडी बॅक रोड कार्नर, मुंबई - ४०० ००४.
दूरभाष/फैक्स-०२२-२३८५७४५६.

खेमराज श्रीकृष्णदास
६६, हडपसर इण्डस्ट्रियल इस्टेट,पुणे - ४११ ०१३.
दूरभाष-०२०-२६८७१०२५, फैक्स -०२०-२६८७४९०७.

गंगाविष्णु श्रीकृष्णदास,
लक्ष्मी वेंकटेश्वर प्रेस व बुक डिपो
श्रीलक्ष्मीवेंकटेश्वर प्रेस बिल्डिंग,
जूना छापाखाना गली, अहिल्याबाई चौक,
कल्याण, जि. ठाणे, महाराष्ट्र - ४२१ ३०१.
दूरभाष - ०२५१-२२०९०६१.

खेमराज श्रीकृष्णदास
चौक, वाराणसी (उ.प्र.) २२१ ००१. दूरभाष - ०५४२-२४२००७८.

KHEMRAJ SHRIKRISHNADASS